

EINDHOVEN: ONS THUIS

Verkiezingsprogramma 2026-2030

Voorwoord.

“

Eindhoven ons thuis.

Wij kiezen voor een groeiende stad,
waarin je je thuis blijft voelen. Want
Eindhoven, dat is ons thuis!

VOORWOORD

Eindhoven als plek waar alle inwoners zich thuis voelen

Eindhoven is groot geworden door techniek, innovatie en vakmanschap. De stad groeit snel en verandert voortdurend. Maar wat mensen uiteindelijk het meest zoeken, is iets eenvoudigs: een plek waar je je thuis voelt. Waar je wordt gezien. **Eindhoven: Ons thuis!**

Het CDA Eindhoven wil een stad waar iedereen kan meedoen en meeprofiteert van de groei. Waar slimme technologie hand in hand gaat met aandacht voor elkaar. Waar we trots zijn op de nieuwe dingen die we samen ontdekken en maken. Maar net zo goed op een park vol spelende kinderen, een buurtfeest, een vereniging of een café om de hoek waar je jezelf kunt zijn.

We geloven in een Eindhoven waar wonen meer is dan een dak boven je hoofd. Het is leven in een buurt waar je mensen kent en waar je samen zorgt voor een schone, groene en veilige omgeving. Een stad waar je prettig oud kunt worden en waar jongeren hun toekomst kunnen opbouwen zonder weg te hoeven gaan omdat er geen betaalbare woning te vinden is. Een Eindhoven waar niemand vergeten wordt. We zetten ons in voor het bestrijden van armoede en laten mensen niet in de kou staan als het tegenzit. Dan helpen we diegenen weer vooruit, zodat iedereen mee kan doen.

Dat vraagt om beleid met gevoel voor wat er speelt in de stad en in de wijken. Elke wijk heeft een eigen karakter en verdient maatwerk. Oplossingen bedenken we samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en vrijwilligers. Je voelt je pas echt thuis als je je veilig voelt. Dat gevoel vereist dat we voor elkaar opkomen en elkaar aanspreken op fatsoenlijk gedrag. Of je hier nu al generaties woont of pas net bent aangekomen: Eindhoven moet een thuis zijn voor iedereen.

Niet mauwen maar bouwen

Hoe zorgen we ervoor dat Eindhoven dit thuisgevoel biedt aan iedereen?

Als wij terugkijken, zien we hoeveel de stad in twintig jaar heeft bereikt. Eindhoven is uitgegroeid tot de economische hoofdstad van Nederland en het hart van de Brainportregio: een regio die internationaal meetelt en een belangrijke verantwoordelijkheid draagt voor de toekomst van Nederland en Europa. Een stad waar we trots op mogen zijn. Hier worden de oplossingen bedacht voor wereldwijde vraagstukken op het gebied van gezondheid, mobiliteit, duurzaamheid en digitalisering. Wie had dat zo'n 30 jaar geleden, toen de stad er aanzienlijk slechter bij lag en de werkloosheidspercentages enorm waren, mogen durven dromen?

Tegelijkertijd voelen veel inwoners dat de stad verandert. Er komen steeds meer nieuwe inwoners, vaak internationals. Engels klinkt vaker in de winkels en hoge woontorens gaan het straatbeeld in het centrum van Eindhoven meer bepalen. Eindhoven transformeert meer en meer naar een grote stad met alle uitdagingen die daarbij horen. Zo zien we meer dak- en thuislozen, langere wachtlijsten bij sportverenigingen en nog steeds een te grote groep mensen die afhankelijk is van een uitkering.

Wij geloven dat juist hier een enorme kans ligt voor onze regio. Er is geen regio in Nederland die gezien haar nauwe samenwerking tussen onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven en de overheid alle kaarten in handen heeft om hier niet alleen een economie van wereldklasse te creëren maar ook een samenleving van wereldklasse. Deze kracht van Brainport moeten we koesteren en versterken. Want wat hier gebeurt, is uniek, en wat kwetsbaar is, moeten we beschermen. De grote opgave is deze verandering samen door te maken door ervoor te zorgen dat iedereen meeprofi-teert van de groei van Brainport. Zodat iedereen hier fijn leeft en woont.

Fijn wonen begint in de wijk. Dat is waar het dagelijkse leven zich afspeelt: waar je wandelt, boodschappen doet, kinderen naar school gaan en je sport. Dan wil je een wijk die schoon, groen en veilig is. Met burens die elkaar kennen, een buurtvereniging die activiteiten organiseert en de buurtpreventie die een oogje in het zeil houdt. Een wijk met veel groen, dat goed wordt onderhouden, en waar het schoon is, zonder de bijzet van afval. De straten en stoepen liggen recht. Een wijk die goed bereikbaar is en waar scholen, winkels, buurthuizen en sportverenigingen bruisen. Daar moet de gemeente in investeren – om de leefbaarheid te versterken en te behouden.

In onze wijken leven we mét elkaar. Eindhoven heeft een lange traditie van gastvrijheid. Nieuwe inwoners zijn welkom maar we verwachten ook dat ze meedoen. We brengen oude en nieuwe Eindhovenaren met elkaar in contact en koesteren tradities zoals carnaval, de Lichtjesroute en de marathon. We stimuleren het gebruik van de Nederlandse taal en vragen iedereen om een steentje bij te dragen, bijvoorbeeld als vrijwilliger. Zo houden we samen de Brabantse gemoedelijkheid levend in een groeiende stad.

Dat alles vraagt om een gemeente die levert. Een gemeente die doet wat ze belooft. Die problemen aanpakt met lef en daadkracht, zonder eindeloze regels en beleidsstukken. Wij willen niet mauwen, maar mensen vertrouwen geven en ruimte bieden om samen oplossingen te vinden. Met gezond verstand doen wat er nodig is. Zodat iedereen voelt dat de gemeente er ook voor hen is.

Wie zijn wij?

In het CDA Eindhoven zie je heel Eindhoven terug. Jong en oud, praktisch en theoretisch geschoold, studenten en ondernemers. Mensen met verschillende achtergronden en overtuigingen, maar met één gedeelde visie: de overheid hoeft niet alles te regelen, mensen kunnen heel veel samen oplossen en willen het goede doen, als ze zich zien en gehoord voelen.

Wij vinden het belangrijk dat iedereen meetelt, meedoet en dat we respectvol met elkaar omgaan. Dat we op elkaar kunnen rekenen betekent ook dat je verantwoordelijkheid neemt. Het gaat twee kanten op. Ontmoeting is daarbij essentieel voor ons. Daarom zijn en blijven we zichtbaar in de wijken en blijven we luisteren naar wat daar leeft. Zoals we ook de afgelopen jaren hebben gedaan. We hebben oog voor de grote opgaven – van woningbouw en bereikbaarheid tot zorg – én voor het kleine: goed onderhouden groen, verzorgde straten en een bloeiend verenigingsleven.

Voor ons zijn fatsoen, oog voor elkaar, lef en daadkracht geen loze woorden. Het zijn waarden waar we voor staan. Waarden waar we elkaar op aanspreken en anderen ons aan mogen houden.

Ons thuis

'Ons thuis' is meer dan een slogan. Het is een gevoel én een kompas. Het staat voor een Eindhoven dat groeit, maar waarin zoveel mogelijk mensen meedoen en meeprofiteren van de kansen die onze Brainportregio biedt. Een stad waar vooruitgang samengaat met verbondenheid. Omdat wij Eindhoven zien als ons thuis.

Het CDA Eindhoven is een echte Eindhovense volkspartij: breed, geworteld en betrokken. Wij geloven in vertrouwen, samenwerken en dingen voor elkaar krijgen. Geen eindeloze vergaderingen, maar concrete oplossingen. Politiek met positieve energie, gericht op doen, daadkracht en durf. Rentmeesterschap staat daarbij voor ons centraal. We gaan zorgvuldig om met natuur en milieu, maar ook met onze cultuur, tradities en omgangsvormen. Gemoedelijkheid, respect en plezier met elkaar vormen de basis voor een fijne stad.

Eindhoven is ons thuis. En dat thuis maken en onderhouden we samen.

Het verkiezingsprogramma

In deel 1 van dit verkiezingsprogramma beschrijven we hoe wij naar tal van onderwerpen kijken. Elk hoofdstuk begint met een korte inleiding. Daarna geven we concreet aan wat onze ideeën zijn. Wij laten ook zien wat we de afgelopen jaren, samen met onze collega's in de gemeenteraad, hebben gerealiseerd. In dit programma kiezen we ervoor geen eindeloze nieuwe visies en beleidsstukken te maken, maar vooral te willen uitvoeren en dingen te realiseren.

In deel 2 van dit verkiezingsprogramma geven we aan er moet gebeuren in de buurt waar je woont. Want wij vinden dat de gemeente niet alleen de grote vraagstukken moet oplossen, maar ook oog en oor moet hebben voor de kleinere problemen in de wijk. Per stadsdeel maken we dit concreet. Want daar waar je je thuis voelt, moet je goed voor zorgen.

Ik wens je veel plezier bij het lezen van onze plannen. Heb je een vraag? Stuur ons gerust een berichtje.

Namens het team CDA Eindhoven,

Remco van Dooren

Lijsttrekker

ONZE CONCRETE SPEERPUNTEN:

1**Niet mauwen maar bouwen.**

Er komt een 'Eindhovense crisis en herstelwet': een realistisch woonprogramma, met minder belemmerende regelgeving, voorrang voor Eindhovenaren en focus op doorstroming van senioren, zodat er passende woningen vrijkomen voor studenten, starters en gezinnen.

2**Verstandige keuzes in een slimme stad.**

We koesteren Brainport en geven grote bedrijven zoals ASML en Thermo Fisher de ruimte om verder te groeien. We halen het hoofdkantoor van Philips terug naar Eindhoven. We investeren in start-ups en scale-ups, ondersteunen het MKB en verminderen regeldruk.

3**Met een veilig gevoel over straat.**

We maken Eindhoven veiliger met 25 extra wijk-BOA's erbij, extra cameratoezicht en nauwe samenwerking met buurtpreventieteams. Afval bijzetten wordt stevig beboet. In elke wijk komt een jongerenwerker.

4**Fijne, schone en veilige wijken.**

We vergroenen 50 straten en pleinen én zorgen dat het groen beter wordt onderhouden. We leggen wegen en stoepen op tijd recht. We knappen 20 scholen op en maken 8 wijk-winkelcentra aantrekkelijker. Op 10 plekken komen er speel- en sporttoestellen bij.

5**Vlot en veilig van A naar B.**

We verbeteren de bereikbaarheid door het aanleggen van 4 ongelijkvloerse kruisingen in de Ring. We experimenteren met gratis busvervoer, breiden parkeervergunningen uit en maken schoolomgevingen verkeersveilig.

6**Voor alle Eindhovenaren.**

In een stad als Eindhoven mag niemand dakloos zijn. We zorgen voor opvang én begeleiding naar een woning en werk. Daarnaast helpen we 3.000 mensen uit de bijstand naar werk, scholing of vrijwilligerswerk.

7**Aandacht voor elke buurt.**

Elke buurt krijgt een buurtbudget. We verbeteren jaarlijks minimaal 3 dingen in elke buurt. Iets organiseren wordt makkelijker én we geven bewoners meer zeggenschap.

8**Gemoedelijk in een groeiende stad.**

We zetten de Nederlandse taal op 1 en zorgen dat expats beter binden met bestaande buurtbewoners. We koesteren onze tradities en er komt meer kunst en cultuur in de wijk.

9**Wij houden van het verenigingsleven.**

We breiden sportfaciliteiten uit en leggen 10 kunstgrasvelden aan. We investeren in gezonde verenigingen en ondersteunen vrijwilligers. We halen topsportevenementen naar Eindhoven.

10**Minder beleid, meer doen.**

50 beleidsambtenaren minder en 50 uitvoeringsambtenaren erbij om concrete projecten te realiseren. We zorgen voor een dienstbare gemeente die begrijpelijk communiceert, lokale lasten laag houdt en structureel spaart voor grote investeringen.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	1
ONZE CONCRETE SPEERPUNTEN	5
DEEL 1: ONZE STANDPUNTEN PER THEMA	
1. ONZE VEILIGHEID EN ONZE NORMEN EN WAARDEN	9
2. ONZE HUISVESTING: FIJN WONEN	15
3. ONZE BASIS: VRIJWILLIGERSWERK EN BURGERPARTICIPATIE	21
4. ONZE LEVENDIGE STAD WAAR VEEL TE DOEN IS	26
5. ONZE SPORT EN ONZE SPORTCLUBS	31
6. ONS ZORGAANBOD EN ONS ONDERWIJS	36
7. ONZE MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID	50
8. ONZE ECONOMIE EN ONZE BREDE WELVAART	57
9. ONZE OMGEVING: NU EN VOOR DE TOEKOMST	63
10. ONS BESTUUR, ONZE ORGANISATIE EN ONZE FINANCIËN	68
DEEL 2: ONZE STANDPUNTEN PER WIJK	
1. WOENSEL NOORD	75
2. WOENSEL ZUID	79
3. STRIJP	82
4. GESTEL	86
5. TONGELRE	89
6. STRATUM	93
7. MEERHOVEN	96
8. CENTRUM	99
COLOFON	100

DEEL 1

Onze standpunten per thema.

SPEERPUNT

Met een veilig gevoel over straat.

We maken Eindhoven veiliger met 25 extra wijk-BOA's, extra cameratoezicht en nauwe samenwerking met buurtpreventieteams. Afval bijzetten wordt stevig beboet. In elke wijk komt een jongerenwerker.

1. ONZE VEILIGHEID EN ONZE NORMEN EN WAARDEN

Onze veiligheid en onze normen en waarden: de basis van fijn wonen

Alles begint met veiligheid en omgangsvormen. Een veilige, gemoedelijke stad met een goed gevoel voor normen en waarden. Dat is de basis van fijn wonen.

Als we kijken naar de veiligheid in onze stad, dan zien we dat er nog genoeg moet gebeuren. De bestrijding van criminaliteit is een hardnekkig probleem. Gelet op het aantal gemelde misdrijven staat Eindhoven nog steeds in de top 5 van onveilige gemeenten en kijken we naar het aantal gemelde misdrijven per hoofd van de bevolking dan is de constatering dat die amper gedaald is. Vijfendertig procent van de Eindhovenaren voelt zich wel eens onveilig in hun eigen buurt. Dat is een te hoog percentage voor wat een vertrouwde plek zou moeten zijn.

Het CDA Eindhoven wil dat onze gemeente veilig is én veilig voelt, waar je ook bent. Daarom kiezen we voor een daadkrachtige aanpak met een goede balans tussen preventie en repressie. Voorkomen waar het kan en problemen aanpakken door er op tijd bij te zijn. We grijpen hard in als zaken uit de hand lopen of dreigen te lopen. En we bieden hulp aan diegene die op het juiste spoor willen komen en blijven.

In de veiligheidsaanpak is het een kwestie van doorzetten. We blijven inzetten op de bestrijding van ondermijning en georganiseerde misdaad, we blijven zorgen voor meer politie en handhavers in de wijken en we willen een nog betere samenwerking tussen al die organisaties die zich inzetten voor een veilige stad. Zodat de aanhouder wint.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Meer dan 25 extra boa's in de stad aangenomen.
- Ook na 22:00 uur inzet van BOA's.
- Uitbreiding van het cameratoezicht in de binnenstad.
- Handhavers hebben een bodycam en handboeien gekregen.
- Daling van het aantal auto-inbraken in parkeergarages door cameratoezicht en speedgates.
- Straatintimidatie strafbaar gemaakt in de APV.
- Afspraken gemaakt met voetbal, horeca en evenementen, zodat politie-inzet hier al is gedaald en ze meer in de wijk kunnen zijn.
- Inzet van horecastewards en straatstewards.
- Verdubbeling van het aantal wijk-GGD'ers.
- Verdubbeling van het aantal controledagen door het bestuurlijk interventieteam.
- Invoering van een bedelverbod om georganiseerde en overlastgevende bedelbendes tegen te gaan.

1.1 Veiligheid en openbare orde

Als je de politie nodig hebt, dan moet zij er direct staan. De politiecapaciteit is echter schaars. Wij willen dat de politie meer in de wijk is en zich focust op de taken waar de politie voor bedoeld is. Daarom nemen we maatregelen om de politie te ontlasten én zorgen we dat de juiste mensen, tijdig en op de juiste plek worden ingezet. We zetten meer jongerenwerkers in, omdat zij een belangrijke preventieve rol spelen bij het voorkomen van criminaliteit. Extra boa's zijn nodig om overlast en kleine ergernissen in de wijk aan te pakken. We verminderen de grootschalige inzet bij voetbalwedstrijden, horeca en evenementen door meer horecastewards en handhavers aan te nemen. Voldoende wijk-GGD'ers en straatstewards, in combinatie met een goede samenwerking met o.a. de GGZ en WIJ Eindhoven, zorgen ervoor dat kwetsbare personen of mensen met verward gedrag passende hulp en ondersteuning krijgen. En we werken intensief met bewoners en buurtpreventieteams samen, want zij zijn de oren en ogen in de wijk, voelen meteen aan als iets niet pluis is en kunnen een oogje in het zeil houden. Zo houden we samen onze stad veilig!

Wat wij willen bereiken:

Handhavers/BOA's

- **Er komen ten minste 25 handhavers op straat bij**, om buurten zichtbaar leefbaarder en veiliger te maken. Hoewel het aantal handhavers in de afgelopen jaren al flink is gestegen, is de bezetting nog te dun voor een stad als Eindhoven.
- **Elke wijk hoort een eigen wijkboa te hebben**, die zichtbaar en aanspreekbaar is. Dat is nu nog niet het geval. BOA's focussen zich op leefbaarheid en veiligheid. In overleg met de politie en met buurtbewoners pakken zij overlast zo gericht mogelijk aan.
- **BOA's worden 24 uur per dag ingezet**, niet alleen in de binnenstad, maar **in heel Eindhoven**. Nu is dat nog in het weekend en in de binnenstad, maar leefbaarheidsproblemen zijn er ook doordeweeks en in de wijk.
- **Handhavers horen goed opgeleid te zijn** en met de **juiste instrumenten** te zijn uitgerust, met bodycams en handboeien.

Politie

- **Iedere wijk heeft een wijkagent** met wie gemakkelijk contact te maken is en die zich geheel kan richten op veiligheid in de wijk. We voorkomen dat zij te snel gewisseld worden.
- Richting de Rijksoverheid blijven we **lobbyen voor meer politieagenten**.

Veiligheidsaanpak

- We werken met een **top-X-lijst van notoire overlastplegers en grootste criminelen**, zodat een intensievere inzet kan worden gepleegd om overlast en criminelen te stoppen.
- **In iedere buurt** stellen de politie, handhaving en gemeente samen met het buurtpreventieteam **een veiligheidsaanpak** op.
- Om ondermijning, criminaliteit en woonoverlast harder aan te pakken, **zetten we het bestuurlijk interventieteam voortaan wekelijks in**. Denk aan louche panden op industrie-

terreinen en spookwoningen waar niemand staat ingeschreven maar die wel door criminelen worden gebruikt. In het bestuurlijk interventieteam werken verschillende gemeentelijke disciplines, politie, Belastingdienst en andere partners met elkaar samen door informatie te delen en om te zetten in gezamenlijke controles en interventies.

- **We zetten cameratoezicht vaker en sneller gericht in.** We breiden het aantal verplaatsbare camera's uit, zodat we die bij een onveilige situatie in de wijk kunnen inzetten. In de binnenstad breiden we het cameratoezicht uit, zodat we 'dode hoeken' vermijden en criminelen niet uit het oog verliezen.
- We steunen de **extra investeringen in de veiligheidsregio** (waar de brandweer onder valt) samen met de andere 20 gemeentes in onze regio. We steunen de komst van twee brandweerkazernes.
- Veiligheid staat voorop. **Het onderling delen van informatie** tussen politie, gemeente, WJJeindhoven en woningcorporaties **moet veel makkelijker worden.**
- Als bewoners zich niet veilig voelen in hun wijk, willen we dat gevoel van onveiligheid zo snel mogelijk wegnemen. Dat kan zijn door bijvoorbeeld **meer surveillances, meer straatverlichting of de inzet van (tijdelijke) camera's.**
- **Om de criminaliteit en ondermijning tegen te gaan** in het gebied rondom de Kruisstraat en Woenselse Markt, komen we hier met **een aparte aanpak.** Het moet een veilige, bruisende plek zijn voor diverse culturen, waar je graag komt.
- **We herstellen de noodopvang van Portaal 040** (voor mensen met verward gedrag die nu nergens heen kunnen en op straat voor veel overlast zorgen); die werkte goed.
- **We stimuleren samenwerking met de Stichting Halt** die jongeren helpt om het rechte pad te bewandelen.
- **Door de aanwezigheid van onze vitale infrastructuur en objecten** is onze stad kwetsbaar voor externe dreigingen, zoals cyberaanvallen, sabotage of ontwijking. **We beschermen ze door betere beveiliging,** structurele monitoring van digitale risico's en het vergroten van bewustwording en weerbaarheid bij inwoners en organisaties.
- **We zetten onze aanpak tegen straatintimidatie door.** We handhaven actief, houden publiekscampagnes, zorgen voor laagdrempelige meldmogelijkheden en we verlichten ongure plekken.

Buurtpreventie, horeca- en straatstewards en wijk-GGD'ers

- Het aantal woning- en auto-inbraken is relatief hoog in Eindhoven. Buurtpreventie kan dat omlaag brengen. De inzet van buurtpreventie zorgt bovendien voor meer ogen in de wijk en een veiliger gevoel. **We ondersteunen onze buurtpreventieteams maximaal** met genoeg budget en intensieve contacten met de wijkagent en wijk-BOA. Daar waar nog geen buurtpreventieteam is, helpen we actief met het opzetten ervan.
- **We gaan door met de inzet van horecastewards.** Zij zijn de gastheren op straat en helpen

preventief door portiers te helpen bij lastige klanten zonder geduw en getrek, staan hulpdiensten bij en de-escaleren opstootjes. Daarmee ontlasten ze politie en handhaving.

- **Ook de inzet van straatstewards zetten we door.** Zij lopen in Woensel-Zuid en het centrum rond om mensen aan te spreken op (ongewenst) gedrag om overlast te voorkomen. Dit draagt positief bij aan het veiligheidsgevoel. Waar nodig breiden we dit uit naar andere gebieden.
- **We gaan door met de inzet van wijk-GGD'ers.** Elk stadsdeel heeft ten minste één wijk-GGD'er. Zij helpen mensen met verward of onbegrepen gedrag en voorkomen onnodige politie-inzet. **Ook de pilot straattriage zetten we door.**
- We zorgen voor **genoeg beveiliging bij de opvanglocaties voor vluchtelingen en daklozen.** Buurtbewoners hebben een vast nummer dat zij kunnen bellen.

1.2 Normen en waarden

Samenwonen in een grote stad is niet altijd makkelijk. Mensen hebben allemaal hun eigen gewoontes en we wonen dicht op elkaar. Dat betekent dat we een beetje rekening met elkaar moeten houden. Denk dan aan het voorkomen van harde muziek in de nacht en afval altijd netjes weggooien. Het opruimen van je hondenpoep is ook een goed voorbeeld. Het CDA Eindhoven wil dat mensen zich bewust zijn van de gevolgen van hun gedrag voor de burens en de buurt. En dat we gewoon weer normaal met elkaar en de openbare ruimte in onze stad omgaan. Geen overlast, geen rommel en geen grote mond tegen elkaar. We moeten beseffen dat we samenleven en oog voor elkaar horen te hebben.

Zo worden de wijken weer plekken waar mensen elkaar een beetje in de gaten houden, elkaar helpen en weer vertrouwen hebben in elkaar. Door meer sociale controle zien we eerder of onze burens hulp nodig hebben of dat we zelfs hulp voor ze moeten inschakelen. Dit is zeker in een stad als Eindhoven belangrijk omdat familie niet altijd dichtbij elkaar woont of mensen niet altijd om hulp durven te vragen. Mensen moeten niet bang zijn om elkaar aan te spreken op slecht gedrag. Het moet weer normaal worden dat we dit juist wel doen.

Wat wij willen bereiken:

- **Er mag meer sociale controle zijn** zodat mensen weer leren wat normaal is en wat niet. Waar dat niet goed lukt helpen we met buurtcoaches of straatstewards.
- **We investeren meer in buurtactiviteiten**, zoals een buurtbarbecue of straatfeest, zodat mensen zich thuis voelen in de wijk en elkaar leren kennen. Door te weten wie er in je wijk woont wordt het makkelijker om elkaar aan te spreken, elkaar om hulp te vragen maar ook om mensen met afwijkend gedrag te zien die niet uit je wijk komen. Dit kan weer helpen bij het op tijd signaleren van criminaliteit.
- Voor het versterken van de sociale cohesie in de buurt, **zorgen we voor voldoende ontmoetingsplekken** (zowel binnen als buiten) waar iets te doen is, zodat buurtbewoners hier kunnen praten, een spelletje spelen of activiteiten kunnen organiseren.

- **We gaan de wijken opruimen met de kinderen die daar wonen,** zodat zij leren dat je rotzooi niet op straat gooit. Als het voor kinderen weer normaal wordt om afval in je zak te houden tot de volgende prullenbak kunnen zij dit ook weer aan hun familieleden leren.
- Helaas is het niet meer vanzelfsprekend dat iedereen beseft dat je ook eens wat voor een ander moet doen. En rekening moet houden met elkaar. **Daarom willen we dat alle middelbare scholen in Eindhoven de maatschappelijke stage en diensttijd stimuleren.** Op deze manier leren jongeren wat het is om iets voor een ander te doen en rekening met elkaar te houden.
- **Wij staan voor een gemeente waar iedereen zichtbaar zichzelf mag zijn.** We dragen met trots uit dat wij een regenbooggemeente zijn en zetten ons in voor een veilige en inclusieve omgeving voor LHBTIQ+-personen, op straat, in het onderwijs, bij sportverenigingen en op de werkvloer. We voeren de acties van het ondertekende regenboogakkoord uit. Hetzelfde geldt voor de joodse gemeenschap: met een keppeltje op moet je gewoon over straat kunnen. Voor discriminatie en racisme is in Eindhoven geen plaats.
- **We gaan met de stad in gesprek** om te kijken wat mensen nu belangrijk vinden in hoe we met elkaar, de stad en de wijken omgaan. **In deze stadsdebatten over normen en waarden** betrekken we ook onze scholen, verenigingen en andere organisaties uit de stad. De uitkomsten van de gesprekken moeten helpen om ook het gesprek met elkaar aan te gaan.
- **We ondersteunen initiatieven zoals de week van respect.** De week van respect is een jaarlijkse, nationale bewustwordingscampagne.

SPEERPUNT

Niet mauwen, maar bouwen.

Er komt een 'Eindhovense crisis en herstelwet': een realistisch woonprogramma, met minder belemmerende regelgeving, voorrang voor Eindhovenaren en focus op doorstroming van senioren, zodat er passende woningen vrijkomen voor studenten, starters en gezinnen.

2. ONZE HUISVESTING: FIJN WONEN

2.1 Woningbouw

Er komen steeds meer mensen in Eindhoven wonen. In 2025 hebben we de mijlpaal van 250.000 bereikt en we zijn hard op weg naar de 300.000 inwoners. In die groei wordt het steeds lastiger om goede huisvesting te vinden. Huizenprijzen en huren zijn enorm gestegen. Voor starters en voor jonge gezinnen is het bijna niet te doen om op eigen kracht een woning te kopen en de beschikbaarheid van betaalbare huurwoningen is gering, huurlasten bedragen vaak meer dan een derde van het beschikbare inkomen.

De kern van het probleem is: er zijn te weinig woningen en veel te weinig geschikte woningen. De bevolking is harder gegroeid dan gedacht en de gemiddelde gezinsgrootte is harder gedaald dan gedacht. Daarbij komt nog dat we in de bouw last hebben van een stikstofcrisis en van een overbelast elektriciteitsnetwerk, enorme regelgeving en de verlamdende werking van bezwaarprocedures. We kunnen wel heel lang blijven praten over betaalbare woningen, maar als we niet zorgen voor meer woningen schiet dat niet op. De focus moet liggen op: meer en sneller bouwen.

Sneller bouwen is ook een kwestie van samenwerken. Met projectontwikkelaars, investeerders, bouwers en bewoners. Die dienen allemaal vroegtijdig betrokken te worden. Qua regelgeving zorgen wij voor minder belemmeringen en passen wij ons aan om doorlooptijden te versnellen. We willen bouwen op vertrouwen. Alle aandacht moet gericht zijn op de uitvoering.

Daarom roepen wij de 'Eindhovense crisis- en herstelwet wonen' uit die gepaard gaat met een integraal pakket aan concrete uitvoeringsmaatregelen:

- 1 Een ander woonprogramma**
- 2 Regelslager ambtelijk en bestuurlijk woningbouw**
- 3 Doorstroomteam**
- 4 Minder beleid, alles op de uitvoering**
- 5 Structureel financieel steunpakket zonder extra voorwaarden**
- 6 Nieuwe grootschalige locaties worden ontwikkeld**

Wat wij willen bereiken:

1. Een ander woonprogramma

- Ons woonbehoeftenonderzoek laat zien dat we nu niet altijd voor de juiste groepen bouwen. Te veel huur en te veel sociaal terwijl de behoeften **meer in de middencategorie** zitten en we veel meer **dynamiek kunnen brengen via doorstroming door ook meer in de duurdere categorie te bouwen.**
- Onze woningbouwdoelstellingen bestaan uit twee stappen: allereerst **het bouwen van voldoende woningen** per groep inwoners, vervolgens stellen we het percentage **betaalbaarheid per groep** vast, zodat we rekening houden met ieders (verdien-)vermogen. per levensfase.

GROEP INWONERS	STAP 1 (%WONINGEN)	STAP 2 SOCIAAL	MIDDEN	DUUR
Ouderen	25%	25%	25%	50%
Gezinnen	50%	25%	50%	25%
Studenten/starters	25%	25%	50%	25%
Totaal	100%	25%	44%	31%

- Het bouwen van extra woningen voor ouderen is cruciaal in het op gang krijgen van de 'woningbouw-roltrap'. **Daarom vinden we dat een kwart van de nieuwe woningen voor ouderen moet zijn.** Aangezien ouderen langer de tijd hebben om vermogen op te bouwen ligt het zwaartepunt in het midden- en dure segment. We maken het aantrekkelijk voor ouderen om door te stromen naar een nieuwe betaalbare woning.
- Daarmee komt **ruimte vrij voor de gezinnen** die essentieel zijn voor de vitaliteit van de stad. Dat is echter niet genoeg om de achterstand in te halen en daarom bouwen we de helft van de woningen voor hen. De focus qua betaalbaarheid ligt op het middensegment.
- **Voor starters en studenten bouwen we een kwart van de woningen** en stimuleren we dat zij met elkaar kunnen wonen. We bouwen bijvoorbeeld gedeelde friendswoningen en zorgen dat ontwikkelaars geen kleine 'hokken' bouwen, daarmee voorkomen we eenzaamheid en depressie. Aangezien de financiële armslag van studenten en starters beperkt is richten we ons hierbij op sociale en middenwoningen.
- Voor al deze groepen vinden we dat **inwoners uit Eindhoven** voorrang moeten krijgen bij het toewijzen van een woning. Hier worden specifieke afspraken over gemaakt met projectontwikkelaars maar ook de huisvestingsverordening wordt hierop aangepast.
- **We voeren de woningbouwafspraken uit de Brainportdeal en het Beethovenconvenant uit.** Dat betreft de gebiedsontwikkelingen in Knoop XL (9.000 woningen) en de HOV 4/Zuidwest-as (11.400 woningen). Daarnaast realiseren we samen met de Metropoolregio Eindhoven het pakket van 245 miljoen voor het versnellen van de regionale woningbouw.

- **We erkennen de woonwagencultuur als een volwaardige woonvorm.** Wij pleiten voor meer ruimte voor woonwagenstandplaatsen en investeren in goed beheer van locaties, inclusief toezicht op naleving van regels door bewoners.

2. Regelslager ambtelijk en bestuurlijk woningbouw

- Nog te vaak komen er vanuit verschillende afdelingen binnen de gemeente regels door die belemmerend werken voor de woningbouw. **Er komt een ambtelijke ‘regelslager’** die al het beleid controleert **en extra regelgeving voor woningbouw zoveel mogelijk schrapt.**
- We lobbyen bij het Rijk **om de mogelijkheden en termijnen voor bezwaar en beroep drastisch in te korten.** Te vaak worden grootschalige woningbouwprojecten gegijzeld door individuen die oneindig vanuit eigen belang bezwaar maken.
- **De besluitvorming rondom de herontwikkeling van panden of stukken grond moet sneller,** zoals bij leegstaande panden of braakliggende terreinen waar eigenaren woonbestemmingen van willen maken.

3. Doorstroomteam

- Er komt **een klein toegewijd ambtelijk team** dat zich louter bezig houdt met **doorstroming** op de woningmarkt, **woningbouwsplitsing** en **optopping**. Dit zorgt voor meer ruimte voor gezinnen en ouderen.

4. Minder beleid, alles op de uitvoering

- We updaten het woonbeleid n.a.v. het bestuursakkoord en doen daarna niet meer aan beleidsvorming op het gebied van woningbouw. **Ambtelijke capaciteit wordt omgezet naar de uitvoering.**
- **We vinden dat ‘bouwen in het groen’ onnodig als taboe wordt gezien,** terwijl goed ingepaste woningbouw de natuur juist kan opwaarderen. Bij het beoordelen van die plannen moeten we dus niet kijken naar de hoeveelheid ‘groen’ op de kaart maar naar de werkelijke kwaliteit van dat groen.
- Naast meer woningen bouwen willen we voor de korte termijn ook **beter omgaan met de bestaande huisvesting door:**
 - a) Als seniorenwoningen leegkomen willen we zo snel mogelijk zorgen dat er iemand anders komt wonen.
 - b) We faciliteren/stimuleren verhuizingen van mensen die (te) groot wonen zodat huizen vrijkomen voor gezinnen met kinderen.
 - c) Wonen boven winkels in de binnenstad: aantrekkelijk maken voor eigenaren.
 - d) Incourante bedrijfsruimtes sneller ombouwen naar woonruimte.
 - e) Het optoppen van woningen en het splitsen van woningen.

5. Structureel financieel steunpakket zonder extra voorwaarden

- **We richten een structureel financieel steunpakket in voor woningbouw.** De Rijksmiddelen van de realisatie stimulans worden hier o.a. voor gebruikt. Hiermee versnellen we de woningbouw.
- We vinden dat **lokale projectontwikkelaars** met een langetermijnfocus en bewezen track record **een streepje voor** zouden moeten hebben. Daarom onderzoeken we hoe we als gemeente aanvragen van deze partijen 'boven op de stapel' kunnen leggen.

6. Nieuwe grootschalige locaties ontwikkelen

- **Nieuwe (grootschalige) woningbouw** zien wij rondom de Kanaalzone, Kastelenplein, Winkelcentrum Woensel, Welschap en Flight Forum.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

De afgelopen jaren zijn er mede dankzij onze inzet langlopende en ingewikkelde woningbouwprojecten losgetrokken en dus staan er volop bouwkransen in onze stad! O.a. de volgende aansprekende woningbouwprojecten zijn gerealiseerd of losgetrokken en in aanbouw:

- Oude Philips-hoofdkantoor aan de Boschdijk, studentenhuisvesting met 400 woningen.
- Sierlijke Dames aan de Marconilaan met 275 woningen.
- The Edge aan het Stationsplein Zuid met 175 woningen.
- Lightyards aan het Stationsplein Zuid met 250 woningen.
- Brightlight towers aan de Fellenoord met 400 woningen.
- District E aan het stationsplein met 725 woningen.
- TAC in het Emmasingelkwadrant met 250 woningen.
- De Victoriatoren in het Emmasingelkwadrant met 350 woningen.
- Vonderpark Kwartier in het Emmasingelkwadrant met 675 woningen.
- Op Strijp-S: o.a. Matchbox, de Tribune, Niko: totaal circa 1000 woningen.
- Eurostaete in het Stadionkwartier: circa 400 woningen.
- Groot Hartje in het Stadionkwartier: circa 300 woningen.

2.2 Erfgoed

Eindhoven is een betrekkelijk moderne stad die vanaf het einde van de 19e eeuw een ongekennde groei heeft doorgemaakt. Van een stad met minder dan 10.000 inwoners in 1900 zijn we gegroeid naar circa 250.000 inwoners vandaag. Juist daarom moet de geschiedenis die we wél hebben extra zorgvuldig worden gekoesterd. Erfgoed vormt de kern van het Eindhoven dat we nu kennen: van het middeleeuwse stratenplan met klooster Mariënhege en de iconische Catharinakerk tot de Collse watermolen en het Klokgebouw. Eindhovenaren zijn trots op hun stad en haar geschiedenis. Tegelijkertijd kent Eindhoven relatief weinig monumenten en erfgoed, mede door de bombardementen in de Tweede Wereldoorlog. Dat vraagt om extra zorg voor wat er nog is. We

willen veel woningen bouwen, zonder extra regels. Toch moeten we alles in het werk stellen om ons erfgoed en onze monumenten te behouden en te onderhouden en dat bij nieuwbouwprojecten bij aanvang meenemen waar nodig. We zetten in op goede herbestemming van monumenten en kerken om deze gebouwen voor de toekomst te behouden en maken de Eindhovense geschiedenis beter zichtbaar, samen met de vele stichtingen en organisaties die zich hiervoor inzetten.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- 25.000 euro voor de gilden voor het doorgeven van en anderzijds het bewustzijn te vergroten rondom het immaterieel erfgoed.
- Een monument ter nagedachtenis aan de hotelbrand 't Silveren Seepaerd.
- Aankoop van de muntenschat in Tongelre.
- Extra geld voor Oorlogsmuseum Hornemann Huis zodat het een herinneringscentrum wordt.
- Het aanwijzen van ruim 400 woongebouwen uit de periode tot 1940, de wederopbouwperiode (1940-1965) en de Post-65-periode (1965-1990) als gemeentelijk monument.
- Het plaatsen van erfgoedbordjes die verhalen van de geschiedenis van de stad vertellen.
- Vaststellen van een nieuwe erfgoedverordening zodat onze monumenten beter beschermd worden in de toekomst.
- Groot onderhoud aan de Catharinakerk.

Wat wij willen bereiken:

- We plaatsen **50 extra erfgoedbordjes** in de wijken en maken daarmee onze historie beter zichtbaar. Ook maken we een podcastserie over de geschiedenis van Eindhoven, zodat iedereen kan delen in de prachtige verhalen van en over onze stad.
- **We zijn trots op onze eeuwenoude schuttersgilden.** We investeren daarom in het behoud van hun culturele erfgoed (zoals het opknappen van vaandels) en faciliteren hen bij evenementen als Koningsschieten.
- **We wijzen extra gemeentelijke monumenten aan** en houden daarbij steeds de belangen van herontwikkeling en woningbouw in het oog. Bij het aanwijzen van nieuwe monumenten laten we ook de subsidiepot voor het in stand houden van monumenten meegroeien. Daarbij stellen we ook een nieuwe erfgoedverordening op.
- **We onderzoeken een functioneel gemeenschappelijk depot** voor het behoud van erfgoed van Vonk, het Van Abbemuseum, onze archeologische opgravingen en gemeentelijke kunst. We kijken hierbij kritisch naar onze eigen collectie en verkopen waar mogelijk.
- We gaan proberen te regelen dat we de **historische gevels in winkelstraten zo veel mogelijk in ere herstellen.** Deze zijn nog te vaak verborgen onder modernere voorzetgevels. We zetten daarvoor een subsidieregeling op en begeleiden eigenaren.
- Archeologisch onderzoek moet niet eindigen als een rapport in een boekenkast. Het CDA Eindhoven wil de nieuwste **archeologische vondsten van onze stad toegankelijk maken** voor iedereen in het erfgoedhuis en/of Eindhoven Museum.

SPEERPUNT

Aandacht voor elke buurt.

Elke buurt krijgt een buurtbudget. We verbeteren jaarlijks minimaal 3 dingen in elke buurt. Iets organiseren wordt makkelijker én we geven bewoners meer zeggenschap.

3. ONZE BASIS: VRIJWILLIGERSWERK EN BURGERPARTICIPATIE

3.1 Vrijwilligers

Het CDA gelooft in de kracht van samen en in de samenleving. De maakbaarheid van de samenleving vanuit centraal gestuurd beleid door de overheid is volgens ons beperkt. Die leidt bovendien niet tot actieve en betrokken inwoners. Wij geloven daarom in vrijwilligers en in wijk- en buurtverenigingen en in samenwerkingsverbanden als bedrijfsinvesteringszones en Brainport. De fijnste wijken zijn die met een actief verenigingsleven en veel burgerparticipatie. Verenigingen en vrijwilligers zijn erg belangrijk voor onze stad; zij helpen dat een stad leeft en kracht ontleent aan een sterk sociaal weefsel. Het CDA Eindhoven wil dat al onze verenigingen levendig zijn en financieel gezond. En dat vrijwilligers zich met plezier kunnen inzetten voor hun vereniging of stichting. Organisatoren van kleine evenementen in de buurt moeten niet opgezaagd worden met allerlei moeilijke eisen van de gemeente. We ondersteunen samenwerking tussen organisaties om vrijwilligers een plek te bieden die bij hen past.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Een nieuw gemeentelijk vrijwilligersbeleid, met aandacht voor minder regels, structurele waardering en praktische ondersteuning van vrijwilligers.
- De jaarlijkse uitreiking van het Jeugdlintje en tientallen vrijwilligersonderscheidingen.
- Evenementenkasten in Gijzenrooi en Meerhoven, zodat vrijwilligers hier activiteiten kunnen organiseren.

Wat wij willen bereiken:

- **De gemeente moet het makkelijk maken voor vrijwilligers om iets te organiseren.** Overbodige regels en kosten moeten geschrapt worden. Met de stad houden we lokale regels en kosten tegen het licht in een programma **'Snappen of Schrappen'**. We hebben dit al gestart voor ondernemers afgelopen periode en dit gaan we nu ook doen voor inwoners.
- **Regels voor de onkostenvergoeding van vrijwilligers moeten versoepeld worden** en de administratieve lasten moeten omlaag.
- **Het invullen van een formulier voor een gemeentelijke subsidie moet veel makkelijker worden.** Inwoners kunnen laagdrempelig voor ondersteuning of hulp terecht bij de gemeente. Bovendien moet voor vrijwilligersorganisaties duidelijk zijn voor welke subsidie ze in aanmerking komen en moeten ze één contactpersoon hebben bij wie makkelijk informatie kan worden opgevraagd.
- **We helpen bij de verdere doorontwikkeling van de app Jijdoet040.** Waar mensen gemakkelijk vrijwilligerswerk kunnen vinden dat bij ze past.
- **De Stichting Veteranen Brabant-Zuidoost verdient veel meer aandacht.** Vrijwilligers

verzorgen daar een taak waarmee de zorgplicht van de gemeente ontlast wordt.

- Om vrijwilligers te laten merken hoe belangrijk en bijzonder hun werk is, gaan we ze nog meer waarderen, ongeacht hun leeftijd of hoe lang ze vrijwilliger zijn. **We geven vrijwilligers een gezicht via (sociale) media en andere communicatiekanalen van de gemeente.** Mogelijkheden om vrijwilligers te waarderen en in het zonnetje te zetten willen we zoveel mogelijk benutten.
- **Aan nieuwe Eindhovenaren** (of ze nu in Nederland of in het buitenland zijn geboren) **leggen we het belang van vrijwilligerswerk uit** en stimuleren we ze om een bijdrage te leveren.
- **Buurthuizen moeten een ontmoetingsplek van en voor buurtgenoten zijn: de huiskamer van de buurt.** Het zijn de plekken dichtbij de mensen en vaak laagdrempelig toegankelijk. **We moeten ze daarom maximaal ondersteunen** en zorgen dat meer functies in de buurthuizen ondergebracht kunnen worden, zoals een zorgfunctie, hulploket of bibliotheek. Om de rekening te kunnen betalen, houden buurthuizen zich nu vaak bezig met horeca-achtige activiteiten. Wij helpen buurthuizen om zich op hun sociale opdracht voor de buurt te focussen, door buurthuizen vrij te stellen van huur en broekzak-vestzakconstructies.

3.2 Geloofsgemeenschappen

Het CDA ziet dat geloofsgemeenschappen in Eindhoven niet alleen plaatsen zijn om het geloof te beleven, maar ook plekken waar mensen samenkomen, elkaar ondersteunen en zich inzetten voor hun buurt. Geloofsgemeenschappen draaien voor een groot deel op de inzet van vrijwilligers. Kerken, moskeeën, tempels en andere geloofshuizen vervullen een belangrijke maatschappelijke en sociale functie. Zij vangen signalen op uit de samenleving, bieden hulp aan mensen in nood en dragen bij aan gemeenschapszin en zingeving.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Een nieuw beleid op diversiteit en inclusie, met aandacht voor religieuze en levensbeschouwelijke gemeenschappen.
- Veel contact tussen de gemeente en geloofsgemeenschappen via het interreligieus overleg.
- Ook geloofsgemeenschappen kunnen voortaan in aanmerking komen voor subsidies voor ontmoeting, saamhorigheid en informele ondersteuning.

Wat wij willen bereiken:

- **Dat Eindhoven ruimte biedt aan geloofsgemeenschappen** omdat zij bijdragen aan de sociale samenhang in onze stad. Waar zij tegen ruimtelijke beperkingen aan lopen, zien wij graag dat de gemeente actief meedenkt over oplossingen.
- **Een flexibel bestemmingsbeleid** waarbij religieuze en levensbeschouwelijke organisaties zich kunnen vestigen in bestaande gebouwen of leegstaand vastgoed.

- **We stimuleren dat geloofsgemeenschappen en buurtorganisaties samenwerken** om armoede te verminderen, eenzaamheid tegen te gaan en goede zorg en steun voor jongeren en ouderen te bieden. Geloofsgemeenschappen en maatschappelijke organisaties hebben vaak direct contact met jongeren en genieten vertrouwen binnen de gemeenschap. Door samen activiteiten te organiseren, zoals sport, educatie en vrijwilligerswerk, krijgen jongeren positieve structuur, verantwoordelijkheid en sociale binding.
- **We nemen geloofsgemeenschappen expliciet mee in beleid** rondom maatschappelijke opvang, vrijwilligerswerk en wijkontwikkeling.
- Eindhoven als stad waar **geloofsgemeenschappen niet worden beperkt door regels, maar worden gewaardeerd als partners** voor verbondenheid, zorg en gemeenschapszin. We verlangen daarbij wel dat geloofsgemeenschappen de bescherming van individuele rechten respecteren en de beginselen van onze democratische rechtsstaat onderschrijven.
- **We zetten het interreligieus overleg door.** Samen met de verschillende geloofsgemeenschappen voeren we het gesprek hoe wij elkaar kunnen versterken, maar ook waar zij tegenaan lopen en hoe de gemeente hierbij kan helpen.

3.3 Burgerparticipatie

Naast de vele vrijwilligers en verenigingen zijn er ook veel mensen die iets vinden van hun wijk of buurt en zich daar hard voor maken. Wij willen van hun energie, kennis en kunde gebruik maken. Laat inwoners niet alleen meepraten, maar laat ze ook meebeslissen over hun eigen woonomgeving. Initiatieven van inwoners, van wijk- en buurtverenigingen worden altijd met een open houding ontvangen. Kijk naar de kansen en zie kritiek als betrokkenheid.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Bewoners hebben jaarlijks ruim 400.000 euro te verdelen voor initiatieven die de leefbaarheid en saamhorigheid verbeteren.
- Duidelijke, juridische spelregels hoe we aan inwonerparticipatie doen.
- Betrekken van jongeren via de jeugdraad en Jong040.
- Duizenden inwoners zijn bevestigd bij kleine en grote projecten in de buurt

Wat wij willen bereiken:

- In veel buurten in Eindhoven zijn vrijwilligers actief in bewonersorganisaties. Zij weten wat er speelt in de buurt en wat er echt nodig is. Daarom proberen wij deze **bewonersorganisaties meer verantwoordelijkheid te geven** over plannen die hun gebied aangaan en hoe de buurtbudgetten worden besteed.
- **Elke buurt krijgt een eigen buurtbudget.** Inwoners bepalen via hun bewonersvereniging wat daarmee gebeurt. We gaan hierbij voor alle wijken, ook voor die waar het goed gaat. Bij problemen of extra wensen kan het buurtbudget (tijdelijk) opgehoogd worden.

- Verwachtingsmanagement is essentieel. **De gemeente moet duidelijk zijn over wat er wel en niet kan als Eindhovenaren een plan hebben.** Voor elk onderwerp of project moet duidelijk zijn hoe bewoners betrokken worden.
- **We ontwikkelen de mogelijkheid voor digitale participatie door,** zodat Eindhovenaren vanaf hun telefoon of laptop volledig mee kunnen praten en meedoen.
- Wij vinden het belangrijk dat **ook de stille meerderheid een stem heeft.** Bij alle participatietrajecten zetten we in op het betrekken van een brede, diverse groep inwoners, laagdrempelig en toegankelijk.
- **We bieden ruimtes in de wijk aan** waar lokale gemeenschappen en coöperaties bijeenkomen om samen aan maatschappelijke oplossingen te werken.
- **De gemeente omarmt burgerberaden** en formuleert een procedure om vraagstukken voor te leggen aan een burgerberaad en hoe dat georganiseerd moet worden in Eindhoven. In 2027 legt de gemeente een eerste vraagstuk voor aan een burgerberaad en geeft van tevoren al aan hoe zij om zal gaan met de adviezen. In 2028 worden de adviezen óf opgevolgd óf met reden omkleed afgewezen. Daarna volgt een evaluatie.

SPEERPUNT

Gemoedelijk in een groeiende stad.

We zetten de Nederlandse taal op 1 en zorgen dat expats beter binden met bestaande buurtbewoners. We koesteren onze tradities en er komt meer kunst en cultuur in de wijk.

4. ONZE LEVENDIGE STAD WAAR VEEL TE DOEN IS

Ooit noemde Frits Bom Eindhoven de saaiste stad van Nederland, dat was in 1997. Dat beeld is volledig gekanteld. Eindhoven is nu de gekste, een stad van technologie, kennis en design, met een ecosysteem waarin men elkaar iets gunt, met een sterk toegenomen toerisme, zowel zakelijk als particulier en met een bruisend uitgaansleven en bruisende evenementen. Neem de Lichtjesroute, eens per jaar het kampioensfeest van PSV, Glow, DDW, de Marathon, Ameezing Eindhoven: ze horen allemaal bij Eindhoven. Deze tradities en evenementen vormen samen een kleurrijk verhaal. Een verhaal dat we moeten uitdragen, voor toeristen maar ook voor onze nieuwe inwoners. Eindhoven heeft zich de afgelopen jaren knap op de kaart gezet met een doordachte marketingstrategie. In 2019 werd Eindhoven uitgeroepen tot de meest innovatieve stad van Europa. In de huidige fase tot 2030 draait het in de marketing van Eindhoven om verbinding, om alle Eindhovenaren te verbinden met Eindhoven, met het merk en waar het voor staat. We onderschrijven deze ambitie, maar er is nog veel werk aan de winkel. Dat willen wij doen door zoveel mogelijk mensen te betrekken en initiatieven uit de samenleving zoveel mogelijk te koesteren en te faciliteren.

4.1 Binnenstad en citymarketing

De binnenstad is een belangrijk gebied voor onze stad. Hier komen veel mensen samen om te werken, winkelen en ontspannen. We willen de binnenstad daarom bruisender en aantrekkelijker maken. Daarvoor is het noodzakelijk dat de binnenstad een plek wordt waar mensen graag langer willen zijn en niet alleen komen voor een boodschap of functioneel bezoek. Ook moet er genoeg ruimte zijn voor evenementen.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Herinrichting van de winkelstraten, de rode steentjes eruit en meer groen.
- Grootschalige woningbouwplannen, zoals KnoopXL, Spoorzone, VDMA-terrein en Schellenskwartier.
- Nieuwe citymarketingstrategie om Eindhoven aantrekkelijk te houden voor toeristen.

Wat wij willen bereiken:

- Eindhoven profileert zich **als stad van kennis, design en technologie**. Dit moderne en innovatieve karakter willen **we zichtbaarder laten zien in de binnenstad en bij KnoopXL**, zodat inwoners en bezoekers meteen weten waar onze stad voor staat.
- Het stimuleren van **de verdere samenwerking tussen culturele instellingen zoals het Muziekgebouw en de Effenaar**. Dit alles vraagt een stevige gebiedsgerichte aanpak vanuit de gemeente. We zien hier een samenhang tussen het gebied rondom de Heuvelgalerie waar cultuur zou moeten zijn en het gebied rondom het station en de TU/e, wat echt Brain-

port uitstraalt met bijbehorende voorzieningen zoals wonen, werken en scholing.

- **We zien in KnoopXL/stationsomgeving een nieuw stuk Eindhoven ontstaan.** Wanneer je op Eindhoven Centraal uitstapt moet je het gevoel hebben in het centrum van de Brainportregio aan te komen waar je ook echt in aanraking komt met de techniek en innovatie die onze stad, haar profiel en onze economie te bieden heeft. **Dit kan door veel hoogbouw met zowel woon-werk als onderwijsfuncties toe te voegen.** Belangrijk is dat we onze hightech/innovatie ook in dit gebied aan onze inwoners kunnen laten zien. Het meer verbinden van dit gebied met de nabijgelegen TU/e is een nadrukkelijk onderdeel hiervan.
- Naast dat er veel gebouwd wordt in het centrum gaat er veel veranderen in het winkelaanbod de komende jaren. Wij willen vanuit de gemeente **een goede plintenstrategie** (dus voorzieningen op de begane grond van hoge gebouwen) **en branchering** (welke winkels/voorzieningen komen waar). Dit is namelijk cruciaal voor **een gezellige en vitale binnenstad in de toekomst.**
- **We staan “blurring” toe** (het vervagen van traditionele grenzen tussen verschillende sectoren, vooral tussen horeca en gewone winkels). Nu is dat vaak nog lastig door regelgeving. Winkels moeten kunnen concurreren met de online wereld door de fijne, intensere beleving van het winkelen te kunnen benutten.
- **Wij willen de succesvolle citymarketingstrategie voortzetten** om Eindhoven nationaal en internationaal verder op de kaart te zetten. We kiezen er al voor om knappe koppen, innovatieve bedrijven en start-ups te overtuigen om naar Eindhoven te komen. Maar we willen ook meer Eindhovenaren verleiden de stad en regio opnieuw te ontdekken. **De strategische agenda voor de komende jaren moet dus meer om “de eigen inwoners” gaan.**

4.2 Kunst en cultuur

Kunst en cultuur brengen ontspanning, verbinden mensen en geven ruimte aan nieuwe ideeën. Ze maken Eindhoven mooier, levendiger en minder saai. Het CDA Eindhoven vindt alle vormen van kunst en cultuur belangrijk: van amateurs tot professionals, van gilden en design tot harmonie en rock, overdag én 's nachts. Er moet een cultureel aanbod zijn voor alle Eindhovenaren. Tegelijk is Eindhoven een stad met een regionale rol en durven we te kiezen voor sterke, kwalitatief goede kunst en cultuur.

Eindhoven is de designstad van Nederland geworden. De afgelopen jaren is hier veel in geïnvesteerd. We zijn hier trots op en blijven belangrijke zaken als de DDW (Dutch Design Week) voortzetten. We zien echter graag dat de designkant nog directer verbonden wordt met de techniek (bedrijfsleven) in onze stad. Versteving van die relatie is van belang voor de innovatieve kracht van Eindhoven en om jonge designers langer aan onze stad te verbinden. Daarnaast zien we graag dat 'de designwereld' zich nog meer verspreidt over de stad en beter geïntegreerd wordt in onze wijken en buurten.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- De aankondiging dat het Rijksmuseum naar Eindhoven komt.
- Elk stadsdeel krijgt een bibliotoop (bibliotheek nieuwe stijl).
- Ruimere openingstijden voor de bibliotheek in de Witte Dame.
- Geld voor de gilden om dit erfgoed voor de toekomst te beschermen.

Wat wij willen bereiken:

- **We sparen voor de realisatie en de exploitatie van het eerste Rijksmuseum onder de rivieren.** Met de Rijksoverheid, provincie, regio en bedrijfsleven gaan we actief in gesprek om hieraan structureel mee te betalen.
- **We moeten anders kijken naar cultuur** omdat onze regio groeit en dus ook de markt verandert. Daarbij verwachten we een commercieel perspectief van directies en bekijken we hoe instellingen inspelen op verschillende doelgroepen. De financiering door de gemeente moet in lijn zijn met het publieke bereik van de diverse instellingen maar ook in lijn met de ambities van de stad.
- Een voorbeeld kan worden genomen aan **de transformatie van het Muziekgebouw Eindhoven** dat draait als nooit tevoren. **We steunen daarom het onderzoek naar uitbreiding van de capaciteit en de upgrade van het gebouw.**
- **We maken technologie, design en kunst beter zichtbaar in de openbare ruimte in onze wijken.** Er komt daarnaast een herkenbaar icoon in de stad.
- We willen **een gunstig klimaat voor starters in de culturele sector door bijvoorbeeld betaalbare atelierruimte.** Daarnaast verwachten wij dat ze na deze steun in de rug snel op hun eigen benen leren staan met een duidelijk commercieel plan. Wij willen de maximale verhuurtermijn vanuit gemeentelijke panden daarom beperken tot twee jaar.
- In het cultuurbeleid komt **meer prioriteit voor cultuur in de wijken.** Dit is inclusief financiering. Zowel de openbare ruimte als buurthuizen en/of wijkcentra worden plekken waar cursussen, exposities, lezingen en optredens plaatsvinden.
- We signaleren dat **culturele en maatschappelijke instellingen** worstelen met hun financiële gezondheid, onder andere door gestegen huurprijzen van hun huisvesting. We maken ons hard voor een sterke ondersteuning hierin.
- **De bibliotopen worden uiterlijk in 2026 in alle stadsdelen geopend,** zodat iedere inwoner een bibliotheek nieuwe stijl in de buurt heeft.
- Wij willen dat **het publieksbereik een grotere rol krijgt** bij de beoordeling door de Stichting Cultuur Eindhoven. Dit vergroot het draagvlak voor kunst onder de gehele bevolking. Immers alle Eindhovenaren betalen eraan mee en dienen dus ook betrokken te kunnen worden bij kunst en cultuur.
- **De gilden en de scouting leveren een hele waardevolle bijdrage aan Eindhoven.** We willen voor hen extra steun om hen ook naar de toekomst toe vitaal te houden.

- Carnaval is belangrijk als feest en traditie voor onze stad. Een feest dat jong en oud verbindt, een feest waar verschillende Eindhovenaren elkaar nog echt tegenkomen. **Wij willen het carnaval in Eindhoven verder versterken en verbreden** door bijvoorbeeld groepen nieuwe Eindhovenaren meer nadrukkelijk met dit feest in aanraking te laten komen en de aftrap van Carnaval 'Drie uurkes vooraf' in Eindhoven te houden.
- We hebben veel cultuur en culturele instellingen. **Om dit beter zichtbaar te maken organiseren we culturele zondagen.** Overwogen kan worden om dat in gezamenlijkheid met de gemeentes uit de regio te laten doen, want met de andere gemeentes is het aanbod nog rijker en veelzijdiger. Ook moeten er **vaker culturele exposities en activiteiten in de wijk-centra** komen in plaats van alleen in de binnenstad.
- Na 23 jaar is het tijd voor **een andere opzet van Park Hilaria.** We geven hiervoor de opdracht aan Eindhoven247.

4.3 Uitgaan

Een fijn, bruisend uitgaansleven hoort bij een levendig Eindhoven, vanuit diverse invalshoeken: sociaal, economisch en cultureel. Uitgaan ontspant en brengt mensen bij elkaar. We willen een divers en toegankelijk nachtleven waar er voor iedereen en iedere smaak een plekje is. Ook moet uitgaan veilig zijn. Een levendige stad betekent overigens ook dat er voldoende rust en leefbaarheid moet zijn in de wijk.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Ruimere openingstijden voor de horeca in het centrum en op Strijp-S.
- Meer ruimte voor evenementen in de binnenstad, op de Markt, op Strijp-S en Begijnenhof.
- Minder ruimte voor evenementen bij de Karpendonkse Plas.
- Invoeren van venstertijden; een bepaalde tijd wanneer je niet meer naar binnen mag, enkel nog naar buiten, om zo de overlast te beperken.
- Meer ruimte voor de nachtcultuur.

Wat wij willen bereiken:

- **We willen een nachtleven dat hoort bij een grote stad.** Daarom helpen we initiatieven en nemen we administratieve barrières weg. We zoeken hierbij altijd een goede balans tussen een bruisend en divers nachtleven en het voorkomen van overlast.
- We blijven aandacht vragen voor **een goede nachtelijke verbinding per OV** met de rest van de Brainportregio en de rest van Nederland.
- Ontstaat er rondom een plek toch overlast? Dan kijken we eerst met de ondernemer of we dit kunnen oplossen. Als dat niet lukt moet er met handhaving naar andere oplossingen gekeken worden. Inwoners **moeten makkelijk**, dus ook buiten kantoortijden, **overlast kunnen melden**, waarbij er direct wordt geacteerd.
- Stappen in Eindhoven moet leuk en veilig zijn. We maken samen met de horeca en politie **een vuist tegen geweld, discriminatie en (seksuele) intimidatie.**

SPEERPUNT

Wij houden van het verenigingsleven.

We breiden sportfaciliteiten uit en leggen 10 kunstgrasvelden aan. We investeren in gezonde verenigingen en ondersteunen vrijwilligers. We halen topsportevenementen naar Eindhoven.

5. ONZE SPORT EN ONZE SPORTCLUBS

5.1 Sport en verenigingen

Juist in een booming regio als Eindhoven is ontspanning door sport extra belangrijk: work hard, play hard. We moeten blijven investeren in onze sportinfrastructuur. Ruimte en geld zijn schaars, dus moeten we slim zijn en sportfaciliteiten multifunctioneel inrichten. Onze gemeentelijke sport- en beweegvisie is al een goed verhaal dat we niet hoeven te herschrijven; liever besteden we onze tijd aan de uitvoering ervan. Wij maken van Eindhoven de sportiefste stad van het land.

Wij geloven onvoorwaardelijk in de verbindende kracht van sport. Het gaat niet alleen om gezondheid, bewegen en sporten is óók elkaar ontmoeten: je familie, je vrienden, de buurt. Wij willen daarom zoveel mogelijk Eindhovenaren aan het sporten krijgen en in beweging houden. Van jongs af aan laten we jongeren sporten. We faciliteren sportverenigingen en ondernemende sportaanbieders, zodat er voor ieder wat wils is. We vergroten de capaciteit door het aantal accommodaties uit te breiden.

Het CDA ziet onze sportverenigingen als de absolute basis van ons sportaanbod, maar ook als onmisbare plekken voor een sterke samenleving. De vereniging is namelijk niet alleen de plek waar je sport, maar waar je ook verantwoordelijkheid leert dragen, rekening leert houden met elkaar en de plek waar normen en waarden worden doorgegeven. We hechten hierbij veel belang aan zowel de breedte- als de topsport. Zonder breedtesport geen topsport en dat geldt omgekeerd ook.

Wat wij willen bereiken:

Sportverenigingen

- Om sport betaalbaar en toegankelijk in de toekomst te houden en mee te laten groeien met het stijgende aantal inwoners, is **een forse structurele budgetverhoging voor sport** nodig. Met dit geld wordt o.a. geïnvesteerd in extra sportfaciliteiten, ondersteuning van verenigingen en sportregisseurs.
- Als prioriteiten voor de grote sportvoorzieningen van de gemeente zetten we in op:
 - a) het **opwaarderen en verduurzamen van de IJsbaan;**
 - b) het toevoegen van **een extra 25x25-meterbad bij het Ir. Ottenbad;**
 - c) het aanleggen van **een buitenbad bij de Tongelreep.**
- **Om de wachtlijsten bij onze voetbalverenigingen drastisch te verlagen, vervangen we (bovenop de 9 velden in 2025-2026) nog eens 10 extra grasvelden door kunstgras.** Daarmee is zo'n 75% van de voetbalvelden kunstgras en hebben we de inhaalslag gemaakt naar andere grote steden. Waar nog ruimte is, leggen we extra velden aan. We maken kleedkamers geschikt voor extra gebruik.

- We stimuleren dat voetbalvelden tijdens de zomerstop worden ingezet voor cricket, zodat we deze geliefde sport onder internationals ook beter faciliteren. De cricketverenigingen hebben op dit moment een wachtlijst. Gelet op de toename van het aantal internationals, leggen we nog **ten minste één extra regulier cricketveld aan**.
- Bij hockey zien we een sportieve trend naar (dry-)watervelden. **Daarom passen we de standaard voor gemeentelijke velden aan van zand naar (dry-)water.**
- In de openbare ruimte leggen we verspreid over alle wijken nieuwe sportplekken aan. Denk dan aan bewegingstoestellen, een speeltuin of een Cruijff Court. **Zodat iedere Eindhovenaar binnen 5 minuten in een 'groene beweegruimte' kan zijn.** We voorzien alle openbare sport- en speelvelden zoveel mogelijk van **drinkwaterpunten en voldoende verlichting.**
- **We blijven investeren in onze urban/street sporten** door de aanleg van skate-objecten in de openbare ruimte, het upgraden van Area51 en het aanleggen van een skatepark in het Urban Sportpark.
- De tafeltennisverenigingen zijn op zoek naar een permanente locatie in de stad. **We helpen hen bij hun huisvestingsvraag.**
- In verband met de beperkte ruimte op de huidige sportparken, leggen we **een extra sportpark** aan. In Meerhoven is hier nog ruimte voor.
- We helpen mee bij **de herinrichting van golfclub Tongelreep**, zodat het een volwaardige plek blijft om er te golfen.
- In de woningbouwplannen rondom de Caai/Kanaalzone **moet ruimte blijven voor de roeiverenigingen**, zodat zij net als nu op het kanaal kunnen blijven roeien.
- **We helpen kleine sportverenigingen met hun huisvestingsopgave** door of nieuwbouw te plegen of door ze te helpen hun pand te verduurzamen. Hierbij denken we mee buiten de gebaande paden en werken we maximaal mee. Hierbij nemen we ook onderhoud en slijtage mee.
- **We ondersteunen sportverenigingen om vitaal te zijn.** Voor hen blijft geld beschikbaar voor goede ideeën.
- We verbeteren onze samenwerking met het **platform van ondernemende sportaanbieders (POS) in Eindhoven** omdat die een essentiële rol spelen in het sportlandschap.
- We staan open voor **het laten beheren van sportfaciliteiten door de verenigingen** die er gebruik van maken.
- Er is richting de toekomst een tekort aan sporthallen. **We bouwen bestaande gymzalen van scholen uit tot multifunctionele sporthallen** en zorgen dat ook in nieuwe gebiedsontwikkelingen sportvoorzieningen een geschikte plek krijgen.
- In de samenwerking tussen sport en scholen is nog veel winst te behalen. Daarom zorgen we ervoor **dat grote sporthallen van scholen in de avonden en weekenden worden opengesteld**, zodat deze voor een maatschappelijk tarief kunnen worden verhuurd aan verenigingen en inwoners. Ook gaat de gemeente actief helpen met **het huisvesten van**

buitenschoolse kinderopvang bij sportverenigingen. Dat maakt sporten voor kinderen laagdrempelig en biedt een extra zakcentje aan verenigingen.

- Het vrijwilligsterstekort is nijpend, vooral bij kleine verenigingen (<200 leden). **Daarom versoepelen we de regeldruk voor kleine verenigingen** en versterken we tegelijkertijd het vrijwilligersbeleid door VOG's te faciliteren, gedragsregels te helpen opstellen, vertrouwenspersonen aan te stellen of te helpen opleiden en te helpen coaches opleiden. Ook een structureel buddy-systeem tussen grote en kleine verenigingen zou ondersteuning kunnen bieden. **We willen ook een campagne starten om internationals aan te moedigen om mee te doen als vrijwilligers.** We zien bij deze doelgroep dat vrijwilligerswerk nog niet vanzelfsprekend is.
- Sport moet voor iedereen toegankelijk zijn: ook voor mensen met een kleine beurs, een beperking, senioren of mensen die de taal niet goed spreken. Initiatieven om de toegankelijkheid te vergroten, ondersteunen wij. **Het Jeugd- en Volwassenfonds Sport zetten we door.**
- In het verlengde van alle sportactiviteiten moeten we **meer inzetten op gezond eten en bewegen** in het algemeen, dat is een taai onderwerp, maar goede campagnes helpen om overgewicht tegen te gaan.
- **We brengen de wachtlijsten in de sport op verenigings-, leeftijds- en wijkniveau in beeld** en spelen daarop in door samenwerking te zoeken met bedrijven, verenigingen en de regio.

Scouting

- Scoutinggroepen ondersteunen bij **het verduurzamen en moderniseren van hun clubhuizen en terreinen**, zodat ze geschikt blijven voor de toekomst.
- **Een regioterrein realiseren voor het organiseren van regionale scoutingactiviteiten** dat past bij het authentieke scoutingimago: natuurrijk, avontuurlijk en met voldoende ruimte voor kampen en outdoor-activiteiten.
- Structureel **ruimte houden voor scoutingactiviteiten** in de groene gebieden van de stad.

Normen en waarden

- Iets te fanatieke ouders langs de zijlijn, scheldwoorden over de velden of scheidsrechters die onheus bejegend worden, dat moet verleden tijd zijn. Op de sportvelden (en daarbuiten) geldt: respect voor elkaar, sport is plezier, de scheidsrechter is de baas en geweld accepteren we niet. Voor grensoverschrijdend gedrag is geen plek. Met sportverenigingen blijven we fatsoen uitdragen en we zetten hiervoor rolmodellen in. We treden hard op tegen spelers of ouders die zich hier niet aan houden. **Initiatieven als “Fijn Langs de Lijn” of “Held naast het veld” omarmen wij**, omdat zij op een speelse manier het gedrag van ouders bij clubs langs de lijn aan de kaak stellen.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Oplevering en opening Nationaal Zwemcentrum de Tongelreep inclusief recreatiebad
- Vervanging van 9 natuurgrasvelden door kunstgras bij Unitas, FC Eindhoven AV, RPC, Hondsheuvels, DBS en Brabantia, en aanleg van een extra kunstgrasveld bij Tongelre.
- Aanleg van 2 extra cricketvelden bij Bokt en één indoor trainingsfaciliteit.
- Investerings in kunstgras voor rugby, 6 extra beachvolleybalbanen en het upgraden van het asfaltveld voor PSV Handbal.
- Verzelfstandiging van de tennis, zodat we vitale en betaalbare tennis- en padelsport hebben.
- Verbouwing van tennishal naar multifunctionele sporthal Eindhoven-Noord.
- Het vervangen van kleedkamers bij sportpark de Hondsheuvels.
- Aanleggen van skatevoorzieningen, 3x3 basketbalveldjes, trapveldjes en fitnessstoestellen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld Philips van Lenneppark).
- Eenduidige afspraken gemaakt over en geïnvesteerd in de accommodaties bij Oranje Rood en HC Eindhoven.
- Verkenning naar een nieuw stadion voor FC Eindhoven en uitbreiding van PSV.
- EK Waterpolo, EK BMX Freestyle, Champions League-finale vrouwenvoetbal.
- Alle sportclubs voldoen aan de 4 V's: vastgestelde gedragscode, vertrouwenscontactpersoon op de club, Verklaring Omtrent het Gedrag voor vrijwilligers en Vakkundige trainer-coaches.
- Bestaande street sportvoorzieningen opgewaardeerd én uitgebreid bij het Urban Sportpark.

5.2 Topsport

Zowel PSV als FC Eindhoven zijn van groot belang voor Eindhoven. Zij vormen een stukje van onze identiteit, verbinden mensen en zijn belangrijke partners voor de stad. Het viertal van successen én het tegengaan van overlast wordt telkens in overleg met de clubs gedaan. Die banden met de grote clubs moeten intensief blijven. Daarnaast verdient Oranje Rood de nodige aandacht en aanmoediging vanuit de gemeente. Het is één van de grootste amateurverenigingen van Zuid-Nederland maar heeft ook ambities op topsportniveau. De club kan veel zelf, maar voor de ontwikkeling van haar maatschappelijke functie kan er meer overleg zijn.

Wat wij willen bereiken:

- We steunen de ambities van FC Eindhoven voor **een nieuw stadion** aan de Aalsterweg en van PSV voor **de uitbreiding van het Philips Stadion**. Hier moeten specifieke teams voor ingericht worden bij de gemeente.
- We blijven een **intensieve samenwerking tussen topclubs en de gemeente toejuichen** zodat de maatschappelijke functie van de grote clubs volledig tot zijn recht komt.
- Topsportevenementen inspireren en verbinden. **Daarom halen we grote topsportevenementen naar Eindhoven**. Ook voor de komende periode hebben we ambities om proactief topsportevenementen met name op onze kernsporten (voetbal, urban, hockey, zwemmen) binnen te halen.

SPEERPUNT

Voor álle Eindhovenaren.

In een stad als Eindhoven mag niemand dakloos zijn. We zorgen voor opvang én begeleiding naar een woning en werk. Daarnaast helpen we 3.000 mensen uit de bijstand naar werk, scholing of vrijwilligerswerk.

6. ONS ZORGAANBOD EN ONS ONDERWIJS

We geloven in de kracht van mensen. Iedereen heeft talenten en mogelijkheden om mee te doen, bij te dragen en zich te ontwikkelen. Participatie en perspectief zijn daarbij essentieel: ze geven richting, eigenwaarde en verbondenheid. Wij staan voor een samenleving waarin je zoveel mogelijk zelf de regie hebt, maar waarin je nooit alleen staat. Als het even niet lukt, is er altijd een vangnet dat je helpt om weer op te krabbelen en perspectief te vinden. Met beschikbare en passende zorg voor de meest kwetsbaren, zoals bij ziekte of een handicap, of je nu 9 maanden of 90 jaar oud bent.

Onze inzet is een stad waar iedereen zich gezien en gehoord voelt, van jong tot oud. Waar we naar elkaar omkijken. Waar we elkaar ondersteunen met maatwerk, zodat verschillen in startpositie niet leiden tot verschillen in kansen. Soms betekent dat ongelijk investeren om gelijke kansen te creëren. Zo bouwen we samen aan een sociale stad waarin iedereen op zijn of haar manier kan meedoen. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van de door de gemeenteraad vastgestelde Koers Sociaal (2)040:

- Eigen kracht en regie/verantwoordelijkheid als basis.
- Meedoen en ontwikkelen door werk, onderwijs en participatie.
- We bieden ondersteuning op maat voor wie dat nodig heeft, met een tijdelijk vangnet en een duwtje in de rug.

Samen zorgen we voor een gezond, gelukkig en betekenisvol leven voor alle inwoners – nu en in de toekomst. Dit vraagt om de volgende drie uitgangspunten:

1 Een heldere visie

In Eindhoven hebben we een heldere visie en een duidelijke koers waar we binnen het Sociaal Domein naartoe willen. Dit hebben we afgelopen periode vastgelegd in de Koers Sociaal (2)040. Schaarste, zowel qua financiële middelen als in menskracht, vraagt om scherpe keuzes. Dit is onvermijdelijk nu we als gemeente de taak hebben om te zorgen voor de meest kwetsbaren in onze stad. Voor hen dient er altijd de benodigde zorg beschikbaar te zijn en te blijven. Ook de komende jaren zullen we scherpe keuzes moeten blijven maken. Zeker als het aantal zorgvragen verder blijft stijgen en onze stad groeit. Sterk blijven inzetten en investeren in preventie, vroegsignalering en het ondersteunen en faciliteren van de sociale basis (nuldlijnsvoorzieningen) is hiervoor cruciaal. Professionele specialistische zorg dient pas in beeld te komen in gevallen waarin dat nodig is, voor de meest kwetsbare groep in onze stad.

2 Goede samenwerking

In het Sociaal Domein in Eindhoven werken we samen! Daar hebben we de afgelopen jaren stevig op gehamerd en dat blijven we doen. Zeker in tijden van krapte en schaarste heb je elkaar hard nodig. De gemeente staat samen met alle betrokken organisaties zoals Ergon, WIJeind-

hoven, Lumens, Werkplaats Financiën, wijk-GGD, de politie en nog vele anderen, waaronder de groep vrijwilligers, aan de lat om goede en passende zorg te verlenen aan kwetsbare inwoners van onze stad. Hierbij werken we samen op basis van vertrouwen en respect voor ieders expertise. De rol van de gemeente is hierin verbindend en faciliterend. Daarnaast regienemend indien nodig zodat iedere inwoner van Eindhoven volwaardig kan meedoen en niemand door het ijs zakt.

3

Optimale dienstverlening

De komende raadsperiode dient de periode van uitvoering te worden. Gewoon doen! Inzetten op innovatie en efficiëntie hoort hier ook bij. De beleidsplannen en kaders liggen er, maar nu dienen we onze kijk en focus te verleggen naar de praktijk. Hoe landt alles bij de vele gouden handjes in de uitvoering en vervolgens uiteindelijk bij de inwoner zelf? Hoe lopen de werkprocessen en kunnen we deze nog effectiever maken of verder versimpelen? We willen dat dit goed gemonitord wordt en er inzicht is in de actuele stand van zaken rondom de uitvoering en uitgaven in het Sociaal Domein. Ook de cliëntbeleving en ervaring dient hierin terug te komen, middels periodieke cliëntervaringsonderzoeken binnen alle beleidsterreinen van het Sociaal Domein. De opdracht tot vereenvoudiging van het sociaal domein is daar een voorbeeld van. We gaan voor efficiënte dienstverlening, gericht op werk en participatie.

6.1 Opvang

Iedere inwoner verdient een thuis. In 2030 willen we dat er geen daklozen meer zijn in Eindhoven. Dat vraagt om een radicale koerswijziging: weg van tijdelijke oplossingen voor mensen zonder dak, naar structurele maatschappelijke huisvesting. Dat is goed voor hen en bespaart de stad veel overlast. Geen enkel kind in Eindhoven zou wakker moeten worden zonder te weten waar het die nacht slaapt. Daarom zetten wij het welzijn, de ontwikkeling en toekomstkansen van kinderen centraal in onze aanpak tegen dakloosheid. Voor vluchtelingen en statushouders willen wij dat ze zo snel mogelijk mee kunnen doen als échte Eindhovenaren in onze stad. Ook dat is goed voor hen én goed voor de stad. Waar overlast ervaren wordt moet dit serieus genomen worden, alleen dan behouden wij de nodige draagkracht voor een goed opvangbeleid.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Dag- én nachtopvang voor dak- en thuislozen.
- Nieuw beleid 'Welkom in Eindhoven', waarbij nieuwkomers direct de taal moeten leren, werken en/of een opleiding volgen en dat het veilig is in en rond opvanglocaties.
- Opvang van asielzoekers volgens de spreidingswet.

Wat wij willen bereiken:

- We bieden dak- en thuislozen eerst **een stabiele woonplek**, daarna begeleiding en werk en vervolgens bouwen we samen opnieuw aan een toekomstbestendig bestaan. Om dit te realiseren zijn begeleiding en budgetbeheer vast onderdeel van het maatschappelijk wonen: huur, toeslagen en vaste lasten worden goed geregeld, zodat mensen niet opnieuw uitvallen.
- **We voorkomen uithuiszettingen** door vroegtijdig problemen te signaleren. Daarnaast grijp-

pen we direct in zodra een gezin risico loopt op huisuitzetting. Daarom bieden we tijdelijke financiële stabilisatie bij acute huurproblemen. Vanuit de vroegsignalering dient direct een huisbezoek te worden afgelegd en een passend hulpaanbod te worden gedaan om de situatie te stabiliseren. Indien nodig is er een mogelijkheid om huurachterstanden te voldoen uit een gemeentelijk noodfonds, om huisuitzetting te voorkomen. Dit betaalt zich uiteindelijk terug, nu de maatschappelijke kosten van een huisuitzetting vele malen hoger liggen.

- We beschermen kinderen tegen de schade van instabiliteit en dakloosheid. **We zorgen dat kinderen hun school en opvang kunnen behouden.**
- We horen nog te veel klachten over de opvanglocatie op de Fuutlaan. Daarom gaan we in overleg met Springplank en de buurt **er alles aan doen om de problematiek terug te dringen.**
- We zien dat veel daklozen voortkomen uit arbeidsmigratie, vooral uit Oost-Europa. Dit probleem moet landelijk aangepakt worden, maar wij kunnen wél werkgevers die veel gebruik maken van arbeidsmigranten aanspreken en met hen proberen **een convenant te sluiten dat zij arbeidsmigranten sociaal ondersteunen.**
- Afhankelijk van de instroom van asielzoekers in Nederland, blijft Eindhoven haar **'fair share'** nemen. We doen dit door op multi-inzetbare locaties asielzoekers te spreiden over de stad en zorgen dat ze flexibel ingezet kunnen worden. Gaat de landelijke instroom omlaag (wat volgens ons nodig is) dan gaat de opvang in Eindhoven ook omlaag. Omgekeerd geldt dit ook. Mochten asielzoekers zich misdragen of zich niet aan de regels houden dan pleiten wij voor uitplaatsing uit onze gemeente in overleg met partners als het COA en het Rijk.
- **We vinden dat vluchtelingen moeten meedoen vanaf dag 1:** de taal leren, (vrijwilligers-) werk en zinvolle dagbesteding. Belangrijke randvoorwaarden daarbij zijn de acceptatie van onze cultuur, de basisregels en rechtsstaat die hier gelden en optimale inzet om mee te doen. Vanuit de gemeente willen wij vervolgens mee investeren in goede begeleiding, beveiliging en nauwe contacten met de buurt. Hierbij doen we ook een beroep op het COA en het Rijk om dit mogelijk te maken. Statushouders moeten direct na verwerving van hun verblijfsstatus proactief in aanraking worden gebracht met mogelijkheden voor onderwijs en (vrijwilligers)werk. Ook zetten we basisbanen in als passende oplossing. Hierdoor kunnen ze ook makkelijker de taal leren.
- **We maken** (via hun eerste contactpunten) **aan alle nieuwkomers** (arbeidsmigranten, vluchtelingen en expats) **duidelijk "hoe we het in Eindhoven doen"**, wat hun plichten zijn en waar ze voor vragen of hulp moeten zijn.
- We moeten er rekening mee houden dat een groot deel van de **Oekraïners** niet naar hun moederland kunnen terugkeren na de oorlog. Met schoolgaande kinderen, beheersing van de taal en een relevante baan doen velen volop mee. **Daar moeten we ons als gemeente op voorbereiden.**

6.2 Meedoen

Voor ons is werk de springplank naar echt meedoen in Eindhoven. In onze regio staan nog te veel mensen langs de zijlijn. Samen met organisaties in de stad zetten we in op participatie. Dat kan met kleine stappen of sneller als dat bij iemand past. Dat kan zijn naar een dagbesteding of vrijwilligerswerk als betaald werk (nog) niet lukt. Want wij geloven erin dat werk zoveel meer is dan een betaalde baan. Het is echt meedoen, het is trots, het is je eigen perspectief. Voor wie werk nog niet haalbaar is, kun je op andere manieren meedoen, er is altijd perspectief. Ongeacht je afkomst of voorkeur, bij ons tel je mee. Daarnaast geloven we in wederkerigheid en dat men zich van waarde voelt wanneer men kan bijdragen aan de samenleving. Het inzetten van ervaringsdeskundigen in het begeleiden naar daginvulling, als werk, vrijwilligerswerk of dagbesteding is essentieel. Door mensen in hun eigen buurt of wijk te ondersteunen en te laten participeren ontstaat er gemeenschapsgevoel en neemt de sociale cohesie toe. We blijven ons dan ook inzetten om het dorpse gevoel in de wijken en buurten van Eindhoven te behouden en te versterken, nu dit ook bijdraagt aan preventie.

Met de vereenvoudiging van het sociaal domein zetten we komende periode door op snelle dienstverlening aan de inwoner en een efficiënter proces over minder schijven. We werken door op basis van het stadsplan laaggeletterdheid en de werkgeversaankpak.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Invoering van basisbanen en meer mensen zijn aan het werk.
- Behouden van de meedoenbijdrage: een jaarlijkse bijdrage voor inwoners met een laag inkomen om deel te nemen aan sport en cultuur.
- Behoud van het gratis busvervoer voor minima en korting op zwemmen voor minima en vrijwilligers.
- Invoering van 'een rijke schooldag' op 40 scholen, waardoor we bijna 4500 kinderen helpen.

Wat wij willen bereiken:

- Op dit moment zitten maar liefst **6.400 mensen in de bijstand**. Wij willen dat halveren, wij vinden dat dit het streven moet zijn. Deze ambitieuze doelstelling willen wij realiseren door:
 - a) **Te werken met ervaringsdeskundigen** die kunnen spreken en adviseren uit ervaring.
 - b) **Mensen makkelijker en sneller aan duurzaam werk te helpen**. Werken biedt perspectief, financiële zelfredzaamheid, zingeving en het gevoel van mee mogen in de samenleving. Deze cultuuromslag moet zo snel mogelijk worden uitgevoerd. Niemand hoeft aan de kant te staan in Eindhoven. Kortere lijnen, goede samenwerking tussen de gemeente en Ergon, waarbij we gebruik maken van ieders expertise.
 - c) **Het huidige zittende bestand op korte termijn oproepen** en een passend ondersteuningsaanbod doen, waarbij onze eerste focus ligt op de meest kansrijke groep, zodat zij sneller aan de slag kunnen.
 - d) **Een eenvoudiger en sneller traject voor instromers in de bijstand naar werk**, zodat we geen nieuw zittend bestand creëren en mensen snel aan passend werk (of

zinnvolle dagbesteding) kunnen helpen.

- e) De prikkel om te werken vergroten door **inkomensondersteuning vanuit de gemeente** te harmoniseren met het landelijk gemiddelde.
- f) **Een financiële prikkel te geven** voor iedere bijstandsgerechtigde die na 2 jaar nog een baan heeft.
- **We handhaven op onterechte uitkeringen.** Het CDA Eindhoven vindt het redelijk om de zogenaamde 'omgekeerde toets' in Eindhoven te blijven toepassen. Dit wil zeggen dat inwoners die bijvoorbeeld een administratief foutje maken in hun bijstandsaanvraag niet direct worden gekort. Bij deze redelijkheid hoort ook dat we handhaven op mensen die onterecht een uitkering krijgen. We verhogen onze inzet op handhaving daarom naar die van vergelijkbare grote steden.
- We trekken op met het bedrijfsleven. Een nauwe samenwerking met het bedrijfsleven is essentieel. Ergon, het Werkcentrum Zuidoost-Brabant en het werkgelegenheidsteam van de gemeente zijn een katalysator tussen het ongekend talent en werkgevers. Door ondersteuning aan werkgevers én inwoners zorgen we samen voor duurzaam werk voor iedereen. Met het streven dat niemand meer terug in de bijstand hoeft. Deze organisaties helpen werkgevers bij het vinden van innovatieve oplossingen voor hun arbeidsmarktvraagstuk. Zodat meer inwoners aan het werk kunnen en werkgevers worden voorzien in de groeiende vraag naar betrokken en gekwalificeerd personeel. Een inclusieve arbeidsmarkt waar bedrijfsleven én inwoners van profiteren.
 - a) Hierbij wordt **niet enkel gekeken naar grote spelers** en in de standaard sectoren, **maar ook naar bijvoorbeeld het MKB** en naar sectoren waar grote tekorten zijn zoals de zorg en kinderopvang.
 - b) **Gezamenlijk investeren in opleidingen binnen kansrijke sectoren** en toepassen van jobcarving is hiervoor belangrijk.
 - c) Maar ook **het inzetten op ontwikkeling binnen Ergon**, zodat de stap naar het bedrijfsleven daarna kansrijker en duurzamer gemaakt kan worden.
 - d) Ook dient de gemeente steviger in te zetten op **de social return verplichting bij contractpartijen**, zodat er meer verschillende, aangepaste werkplekken beschikbaar komen.
 - e) Met goedkeuring van de desbetreffende inwoner brengt de gemeente pragmatisch de cv's van de inwoner in de bijstand in beeld en het bedrijfsleven levert benodigde profielen aan. **Daarna volgt laagdrempelige matchmaking** om direct aan de slag te gaan. Hierbij is de samenwerking met Ergon ook van groot belang.
- **Taal is essentieel** en op dit moment een van de grootste belemmeringen in het werk, het starten met participeren of het ontwikkelen naar werk. Daarom moet veel scherper ingezet worden op taal direct op de werkvloer.
- **Meer aandacht voor armoedepreventie.** Gezondheidsproblemen, armoede, laaggeletterdheid en schulden hangen nauw met elkaar samen. Het speelt een sleutelrol in waarom mensen niet of in beperkte mate mee kunnen doen. Hierin moeten we investeren. Wij willen veel meer gericht beleid op dit gebied en initiatieven zoals die van de organisatie DE STAP

naar gezonder leven stimuleren, zodat de druk op de zorgkosten in de samenleving daalt.

- **Minimaregelingen voor de meest kwetsbare inwoners** zetten we voort en we richten ons op maatwerkoplossingen. Bijvoorbeeld via de bijzondere bijstand en de individuele inkomensvoet (IIT), zodat problemen zich niet opstapelen. De pilot mondzorgkosten biedt extra maatwerk mogelijk en voorkomt ergere (gezondheids)problematiek. Deze regeling nemen we op binnen de bijzondere bijstand. We kijken naar mogelijkheden voor automatische toekenning, zodat inwoners niet voor iedere regeling een aparte aanvraag moeten indienen en dit ieder jaar herhalen.
- Daarnaast kijken we of **de financiering van de GGD voor preventie en testen** binnen de seksuele gezondheid kan worden verhoogd onder risicogroepen, om het ook voor minima toegankelijk te houden.
- Het **gratis busvervoer voor minima** blijft bestaan.
- We zetten ook effectief in op **preventie en vroegsignalering van armoede**. Schulden die niet voorkomen of in een vroeg stadium gesignaleerd en opgelost te worden, ter voorkoming van langdurige geldzorgen en stress bij huishoudens met alle (gezondheids)gevolgen van dien. In onze stad bestaan naast de gemeentelijke regelingen en ondersteuning ook vele (vrijwillige) initiatieven en organisaties die zich inzetten om armoede te bestrijden en mensen met geen of een laag inkomen te ondersteunen. Van een onoverzichtelijke lappendeken naar een **helder en toegankelijk overzicht** in al deze regelingen en initiatieven, **ondersteuning bij het indienen van aanvragen** en **eenvoudige communicatie hierover** is enorm belangrijk en daar blijven we ons voor inzetten.
- We verwelkomen iedere nieuwe Eindhovenenaar. Omdat de geboorte van een kind voor veel gezinnen, zowel voor mensen die een uitkering ontvangen als voor werkenden, een bijzondere maar ook financieel intensieve periode is, kan extra ondersteuning een groot verschil maken. We voeren daarom een **gezinsondersteuningsbonus in van €1000,- per nieuw kind**. Dit wordt ingeregeld bij de aangifte van een kind in onze gemeente.

6.3 Onderwijs

We vinden het heel belangrijk dat iedereen in Eindhoven kan genieten van goed onderwijs en we zetten ons in om onderwijsachterstanden te voorkomen. Dit begint bij stevige inzet van voor- en vroegschoolse educatie en de SPIL-Centra (spelen – integreren – leren). We zien ook dat onderwijs nooit echt ophoudt en dat ook voor volwassenen die essentiële taalvaardigheden missen aandacht moet zijn. We vinden ook dat het voor de verdere ontwikkeling van Eindhoven belangrijk is dat we onderwijs in techniek stimuleren en brengen Brainport nog meer het onderwijs in. Om intergenerationele armoede te doorbreken investeren we in financiële vaardigheden van onze MBO-studenten in Eindhoven. Met een Jong Financieel Fit programma, begeleid door jongerenwerkers, helpen we jongeren grip te krijgen op geld, schulden te voorkomen en zelfstandigheid op te bouwen.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Grootste investering ooit (van 487 miljoen euro) in onderwijshuisvesting, waarin t/m 2040 44 schoolgebouwen worden vernieuwd, uitgebreid of vervangen.
- Oude vastzittende dossiers voor nagenoeg alle voortgezet onderwijs scholen te realiseren. Het Huygens college, het Lorentz, het Van Maerlant, het Joris, het Novalis, het Stedelijk College en de Internationale school hebben allemaal een nieuw gebouw.
- Alle gebouwen worden energieneutraal en bij elke basisschool zit een kinderopvang of BSO
- Rijke Schooldag is ingevoerd op 40 scholen waardoor we bijna 4500 kinderen helpen.
- Uitreiken van de MBO-awards.

Wat wij willen bereiken:

- **We bouwen extra scholen voor het basis- en middelbaar onderwijs** zoals we hebben afgesproken in ons 16-jarig integrale Huisvestingsplan Onderwijs.
- We geloven in het verkleinen van taalachterstanden door **de zomerschool**. Daarom **verdubbelen we het aantal kinderen dat meedoet** van ongeveer 500 naar 1000.
- We waarderen onze MBO'ers die essentiële rollen vervullen in onze high-tech industrie, de bouw, de energietransitie en ga zo maar door. **Daarom bouwen we onze MBO-agenda in samenwerking met Fontys en Summa verder uit.**
- Met het MBO willen we werken aan een betere match tussen de opleidingskeuze en het vinden van werk. Daartoe willen we **MBO-awards uitreiken aan studenten die excelleren** in kansrijke sectoren waar we mensen tekortkomen zoals techniek, onderwijs en zorg.
- Wij willen **een Brainport-traineeship** via Brainport Development. Met name op MBO-niveau in de tekortberoepen moeten we de mensen veel beter aan ons binden. Dat doen we door middel van een traineeship voor twee jaar voor zij die een 'tekortopleiding' in Eindhoven doen. Hierdoor werk je bij vier verschillende bedrijven in de maakindustrie die voor die periode gegarandeerd een baan hebben. Hierdoor verstevig je de zekerheid.
- We **brengen Brainport nog meer het onderwijs in**. Bedrijven laten aan kinderen zien en ervaren wat werken in Brainport inhoudt. Techniekpromotie dient op alle Eindhovense scholen een onderdeel te zijn. We onderschrijven het initiatief "Class of Entrepreneurship".
- Onze juffen en meesters weten als geen ander wie er thuis meer ondersteuning nodig heeft. We **faciliteren de afspraken uit het Beethovenconvenant** ten aanzien van talentontwikkeling. Het betreft investeringen in het Techkwadraat (PO en VO), de tech-investering voor MBO, HBO en WO en het programma Leven Lang Ontwikkelen.
- We **koesteren de rijke studenten(sport)verenigingencultuur** in Eindhoven. Om de banden tussen gemeente en verenigingen te versterken en gezamenlijke kansen te pakken zetten we een terugkerend bestuurlijk overleg op.
- We willen de gevolgen van kansenongelijkheid extra bestrijden. Daarom **breiden we het Stadsplan laaggeletterdheid** samen met bedrijven en het onderwijs **uit naar meerdere**

partners. Digitale vaardigheden worden van steeds groter belang. We willen daarom dat het stadsplan uitgebreid wordt naar digitale vaardigheden, hier hoort ook extra budget bij.

- De Stichting 18 September en de organisatie Lichtjesroute zijn goud waard voor Eindhoven en moeten we koesteren. Daarom helpt de gemeente de stichting Lichtjesroute waar ze kan. Om de traditie levend te houden willen we concreet inzetten op het doel om **alle leerlingen in Eindhoven kennis te laten maken met de geschiedenis van 18 september** en de speciale band met Bayeux. Hier trekken we extra middelen voor uit. Daarnaast gaan we stadsbreed het project Oorlog in mijn Buurt ondersteunen waarbij basisschoolleerlingen in contact worden gebracht met oudere inwoners om over het Eindhoven in de oorlog te praten en er vervolgens een werkstuk van te maken. Dit zorgt ook voor verbindingen tussen generaties en het tegengaan van eenzaamheid bij ouderen.
- We **steunen het werk van Stichting Leergeld**. We stimuleren dat zij meer integraal gaan samenwerken zodat ze nog meer mensen bereiken. Nog te veel kinderen kunnen niet sporten of van cultuur gebruikmaken vanwege armoede, terwijl het budget vanuit de gemeente nooit op is. We willen daarom dat het meer vanuit de scholen als vindplaats wordt georganiseerd. Juffen en meesters worden hierbij betrokken.
- Onze juffen en meesters weten als geen ander wie er thuis meer ondersteuning nodig heeft. Daarom is er **op elke school een aanspreekpunt vanuit het sociaal domein**, iemand die de wijk goed kent en verbindingen kan leggen. Op de kwetsbare scholen gaan we met **schoolteams** werken.
- In het onderwijs draait het niet alleen om gelijke kansen maar in onze Brainport regio ook om excellentie. Wij willen daarom **extra mogelijkheden** voor VWO 4, 5 en 6 leerlingen met N&T- en N&G profiel om een **stevige vooropleiding** te krijgen in samenwerking met onze Technische Universiteit en het VO.
- Wij willen het onderwijsconcept **Rijke Schooldag structureel invoeren**.
- Alle Eindhovense kinderen horen de basisschool te verlaten met een zwemdiploma. **Zwemles voor kinderen zonder zwemdiploma** wordt met voorrang opgepakt.

6.4 Internationals

Door het economisch succes van Brainport komen er steeds meer internationals naar onze stad. Dat is op zich goed nieuws, Eindhoven is altijd een immigratiestad geweest maar het moet wel passen met het samenleven met de rest van onze inwoners. Internationals hebben dezelfde rechten en plichten als alle andere inwoners. Omdat internationals gemiddeld gezien steeds langer in Eindhoven blijven, wordt het belang van goede integratie alleen maar groter. Voor ons begint dit met taal. We willen dat zij echt onderdeel worden van de stad en samenleving, zich thuis voelen maar ook een actieve bijdrage leveren aan de Eindhovense samenleving.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Continueren van Holland Expat Center South.
- Expat Spouses Initiative helpt echtgenote(s) van internationals aan een baan.

- De werkgeversaankpak op het gebied van laaggeletterdheid. Meer dan 800 mensen van 40 verschillende bedrijven zijn door financiering van bedrijven en gemeente geholpen met Nederlands leren.
- Een standaard welkomstpakket 'zo doen we het in Eindhoven' is ingevoerd waardoor internationals weten wat ze kunnen verwachten en zich daarop aanpassen.

Wat wij willen bereiken:

- We maken **het normaal dat je in Eindhoven Nederlands spreekt**.
- **Het standaard welkomstpakket** wordt verder uitgebreid in samenwerking met de HR-afdelingen van bedrijven en kennisinstellingen.
- **We stimuleren extra taalcafés waar Nederlands wordt gegeven** en promoten dit bij internationals. Ook andere inwoners die nog geen goed Nederlands spreken stimuleren wij om hier gebruik van te maken.
- De **werkgeversaankpak wordt structureel gemaakt** door bedrijven en er komt een ambtenaar die hier specifiek mee bezig is vanuit laaggeletterdheid.
- Wij zetten **een campagne op waarin expats worden uitgenodigd om actief te worden** in onze gemeenschap, om daarbij de handen uit de mouwen te steken voor de buurt of onze verenigingen.
- We kijken vanuit de taskforce internationalisering onderwijs hoe we de beste landingsplekken kunnen creëren voor internationale kinderen. Het doel moet zijn een snel 'taalbad' **om vervolgens zoveel als mogelijk op reguliere scholen naar school te gaan**.
- Er komt **meer afstemming op de huisvestingsplannen (IHP's)** van de verschillende gemeenten in de MRE. Er is en blijft één ISE campus in Eindhoven. We bekijken samen met de gemeente Veldhoven of en hoe de capaciteit die het Sondervick heeft ingezet kan worden voor meer internationaal onderwijs.

6.5 Arbeidsmigranten

In Eindhoven wonen ook veel mensen die in Eindhoven of in de omgeving werken maar hier niet permanent wonen. Deze arbeidsmigranten komen vaak voor een bepaalde tijd hier werken en tijdelijk wonen. Ook dat hoort bij Eindhoven maar we moeten er wel voor zorgen dat deze mensen goed kunnen wonen en geen overlast veroorzaken.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- We spreken bedrijven aan op hun verantwoordelijkheid.
- Er is een training voor ambtenaren die misbruik van arbeidsmigranten kunnen herkennen.

Wat wij willen bereiken:

- **We vinden dat iedereen mee moet kunnen werken** en daartoe moet worden aange-

spoord. Of je nu partner bent van een kennismigrant, een vluchteling bent of met een uitkering thuis zit maakt niet uit. Daarbij hoort ook dat we arbeidsmigratie gebaseerd op lage lonen en met een negatieve impact op onze brede welvaart zoveel mogelijk moeten ontmoedigen.

- Een **goed werkend meldpunt arbeidsuitbuiting** om te voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt van deze mensen.
- **Werkgevers en uitzendbureaus worden verantwoordelijk voor een goede huisvesting** van onze arbeidsmigranten. Dit betekent voldoende ruimte, privacy, veiligheid en een redelijke huurprijs. Ook worden zij verantwoordelijk voor het voorkomen van eventuele overlast bij huisvesting.
- De gemeente heeft op haar website **een duidelijke pagina in verschillende talen** waarop arbeidsmigranten informatie kunnen vinden over hun rechten en plichten bij het in Eindhoven wonen en werken.
- Als arbeidsmigranten werkloos raken moeten ze vaak meteen hun woning verlaten en raken ze dakloos. Met werkgevers en uitzendbureaus willen we een convenant sluiten om deze mensen **minimaal drie maanden op hun woonplek te laten wonen** om ze tijd te geven andere woonruimte te vinden of terug te keren naar hun land van oorsprong (zie ook opvang) Waar nodig helpen we ze daarbij.

6.6 Wmo en Jeugd

In de Wmo en de Jeugdhulp laat een stad zien dat zij oog heeft voor iedereen. We zorgen ervoor dat mensen die tijdelijk of structureel ondersteuning nodig hebben, kunnen blijven meedoen. Dit vraagt om het terugdringen van wachtlijsten bij generalisten en het behandelen van aanvragen binnen de wettelijke termijnen. Tegelijkertijd zien we dat het aantal Wmo- en Jeugdhulp-aanvragen groeit, terwijl de financiële druk óók toeneemt. Daarom is het noodzakelijk scherpe keuzes te maken in de inkoop, en sterker in te zetten op preventie vanuit de sociale basis.

De jeugd is de toekomst van Eindhoven. Daarom moeten we investeren in hun duurzame ontwikkeling. Dat begint bij het terugdringen van schooluitval, zowel geregistreerd als de uitval die in overleg met het schoolbestuur plaatsvindt. Om dit te bereiken sturen we sterker op het meten van resultaten van ingezette hulp, en verbeteren we de samenwerking tussen scholen, leerplichtambtenaren en WJJeindhoven. Zo voorkomen we dat jongeren buiten beeld raken en bouwen we aan een stevige basis voor hun toekomst.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Deltaplan Jeugd: verbeteren van de jeugdhulp. Door het gewone leven te versterken, voorkomen dat problemen verergeren en sneller passende hulp bieden.
- Extra jongerenwerkers in de wijk
- De aanschaf van een jongerenbus voor Pitstop.

Wat wij willen bereiken:

- Er komt een **brede stadscampagne op het gebied van opvoeding**. Ouders zijn primair verantwoordelijk; stel grenzen!
- Er komt samen met scholen en maatschappelijke organisaties **een actieve ontmoediging voor het hebben van smartphones en gebruik van sociale media** in Eindhoven voor kinderen onder de 16.
- We brengen de huidige onwerkbare situatie **van honderden zorgaanbieders** van Wmo en jeugddiensten drastisch terug **tot enkele tientallen**. Dat is nodig om prestatieafspraken te kunnen maken en de kwaliteit van dienstverlening te kunnen controleren en garanderen.
- We **gaan door met de transformatie van de Jeugdzorg**: van gesloten inrichting naar hulp bij het gezin; van mono naar multi; van zorg naar preventie.
- Voor de benodigde transformatie van onder meer de Jeugdzorg hebben we miljoenen apart gezet in **het transformatiefonds sociaal domein**. Dat geven we niet uit voor operationele gaten, maar aan **het vergroten van effectiviteit en het verlagen van de structurele kosten**.
- We ondersteunen het landelijk invoeren van **een inkomensafhankelijke bijdrage** voor Wmo en Jeugd.
- **Per aanbieder worden budgetlimieten** voor de jeugdhulp ingevoerd via het servicebureau. De situatie wordt financieel anders onhoudbaar.
- Bij de financiering van de Jeugdzorg dienen **gecontracteerde organisaties** in eerste instantie **ook de complexe gevallen hulp te bieden**. De gemeente moet daarop monitoren en haar beleid daarop aanpassen.
- Problemen in de jeugdzorg los je niet op door hetzelfde te blijven doen. We **stimuleren innovatieve vormen van jeugdhulpverlening** en talentontwikkelingen en sluiten aan bij pilots in andere delen van het land zoals het succesvolle model van Nieuwe Helden Next Level in Limburg.
- We zien dat het **onderwijs en de Jeugdzorg** te vaak gescheiden werelden zijn. Daar moet in het belang van het kind **beter worden samengewerkt**. We continueren het structureel bestuurlijk overleg met scholengemeenschappen, belangrijkste zorgaanbieders en de gemeente. We kijken wat er beter kan, stellen een actie-agenda op en voeren die op pragmatische wijze uit.
- **Elke wijk heeft tenminste één jongerenwerker**. In wijken waar meer jeugdproblemen spelen breiden we uit met meer jongerenwerkers. De focus ligt op kinderen die deze aandacht ook echt nodig hebben.
- Naast jongerenwerk (boven 12 jaar) zetten we ook in op **'kinderwerk' voor alle kinderen in de buurt tot 12 jaar**, met extra aandacht voor kinderen in een kwetsbare situatie.
- Op onze **meest kwetsbare scholen**, te starten met de VMBO en SO scholen, worden er **schoolteams** ingericht. Alle instanties op het gebied jeugdhulpverlening worden op school

bijgebracht zodat hulp dichtbij en in een professionele setting op school wordt gerealiseerd.

- Het CDA accepteert niet dat de AVG (privacywet/Algemene verordening gegevensbescherming) wordt gebruikt om eigen belangen te verdedigen en niet samen te werken bij het oplossen van de problemen van kinderen en hun ouders. Er worden sluitende afspraken gemaakt waaronder **informatie ten behoeve van het welzijn van kinderen kan worden uitgewisseld** tussen de verschillende instanties.
- Onze aanpak is erop gericht dat het **uit huis plaatsen van kinderen zoveel mogelijk voorkomen** wordt.
- **We doen mee met het landelijke programma Kansrijke Start:** investeren in de eerste 1000 dagen van een kind, beginnend vanaf de zwangerschap tot en met het tweede levensjaar van een kind, is een slimme investering en is de ultieme vorm van preventie. Het versterkt gezondheid en voorkomt zowel mentale als fysieke problemen op latere leeftijd.
- Het CDA Eindhoven heeft samen met middelbare scholen de jeugdraad opgericht. **We zetten de jeugdraad voort.** Ook worden er jaarlijks **jeugdlintjes** uitgereikt om kinderen te waarderen voor hun inzet voor een ander.

6.7 Ouderen en zorg

Fijn oud worden in Eindhoven is voor het CDA Eindhoven erg belangrijk. We willen dat mensen dit zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen. We stimuleren daarom woonvormen waar het voor ouderen mogelijk is lang thuis te blijven wonen. Denk daarbij aan het extra investeren om woningen geschikt te maken om langer thuis te blijven wonen. Wonen, zorg en welzijn (in het bijzonder de bestrijding van sociaal isolement) vormen voor het CDA Eindhoven de basis voor de komende periode.

We willen dat onze oudere inwoners zo lang mogelijk mee kunnen blijven doen en genieten van onze stad. We helpen waar nodig en laten niemand vereenzamen.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Er is een nieuw ouderenbeleid.
- Er is een Woonzorgvisie, inclusief 65+-verhuisregeling.

Wat wij willen bereiken:

- **Eenzaamheid aanpakken.** Hierbij starten we met de 70-plussers. Omdat zij vaker niet meer de vaardigheden of het netwerk hebben om er zelf wat aan te doen. Het CDA Eindhoven kiest hierbij voor het **preventief huisbezoek** door vrijwilligers in samenwerking met de professionals en vrijwilligersorganisaties zoals Maatje 040.
- Grijs kracht aanpak, waarbij we onze **gepensioneerde inwoners inzetten** en verbinden aan maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld het gebrek aan vrijwilligers en coaching van

jongeren.

- **Alle AOW'ers krijgen een informatiepakket** vanuit de gemeente, waarin zij worden opgeroepen **hun kennis en talent in te zetten voor de gemeenschap**. Zo krijgen ze kansen om van betekenis te zijn en te blijven voor onze stad en samenleving.
- **We ondersteunen het gebruik van technologie** ter ondersteuning en verbetering van de gezondheid en gezondheidszorg (eHealth).
- We zorgen o.a. in de aanpak van de winkelcentra dat er prominent aandacht voor is dat onze voorzieningen (winkels, station, openbare ruimte, gemeentehuis etc.) **goed toegankelijk** zijn voor mensen die slecht ter been zijn of in een rolstoel zitten.
- We **bevorderen de solidariteit tussen generaties** door samen problemen aan te pakken. Ouderen kunnen met hun kennis jongeren beter leren omgaan met hun problemen bijvoorbeeld, terwijl jongeren op hun beurt ouderen weer veel kunnen leren over technologie.
- Vaak ligt de nadruk van beleid op mantelzorg maar die zal in de toekomst minder beschikbaar zijn. Doordat het aantal kinderen en kleinkinderen afneemt zijn er minder naasten die hulp en ondersteuning kunnen bieden. Hierdoor neemt de behoefte aan beroepsmatige zorg toe. **We stimuleren mensen daarom om te gaan studeren voor een zorgberoep** of zich te laten omscholen tot een beroep in de zorg.
- Er komt **periodiek overleg en samenwerking tussen de gemeente en seniorenorganisaties** over de ontwikkeling van beleid wat betreft het wonen, de zorg en het welzijn van senioren in de gemeente.
- Via de goed geschoolde en georganiseerde vrijwillige hulpverleners van organisaties van en voor senioren (belastinginvullers, Wmo-cliëntondersteuners, thuisadministrateurs en ouderenadviseurs) komt veel informatie binnen die kan helpen een goed inzicht te krijgen in de economische situatie van senioren. Er moet daarom **een goede en structurele samenwerking met de gemeente** komen om bijvoorbeeld schulden en armoede onder ouderen aan te pakken.

SPEERPUNT

Vlot van A naar B.

We verbeteren de bereikbaarheid door het aanleggen van 4 ongelijkvloerse kruisingen op de Ring. We experimenteren met gratis busvervoer, breiden parkeervergunningen uit en maken schoolomgevingen verkeersveilig. We zorgen voor veilige en goede doorfietsroutes.

7. ONZE MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

7.1 Algemeen

Het CDA Eindhoven wil dat Eindhoven goed bereikbaar is te voet, per fiets, per auto en met het OV. In 2024 is een langetermijnplan (Masterplan Mobiliteit) vastgesteld om Eindhoven bereikbaar te maken en te houden. Het centrum wordt autoluwer zodat er meer ruimte komt voor groen, pleinen en parken. Alle bestemmingen blijven bereikbaar met de auto. Op de Ring (Rondweg) en de belangrijke uitvalswegen gaan we de doorstroming voor de auto verbeteren met een groot pakket aan investeringen.

We steunen het Masterplan Mobiliteit dat een stip op de horizon in 2050 zet. In de uitvoering van de verschillende plannen moet echter wel de juiste volgorde worden gehanteerd: de randvoorwaarden moeten op orde zijn. Te vaak wordt echter nog gedaan alsof alles om de binnenstad draait. Volgens ons leidt deze navelstaarderij tot verkeerde keuzes. De visie van het CDA is juist andersom: we moeten van buiten naar binnen kijken en willen dat het mobiliteitssysteem in zijn geheel wordt bekeken. Dat betekent dat de N2, A2/A58, de Ring (Rondweg) en de belangrijkste uitvalswegen goed en veilig moeten doorstromen. In samenwerking met het rijk en de provincie nemen we de maatregelen hiervoor eerst, voordat we het centrum autoluwer maken.

We investeren daarnaast fors in het openbaar vervoer, zodat de bus en trein een betrouwbaar alternatief worden, waarbij je de bus dichtbij en goedkoop kunt nemen. We zorgen bovendien voor veilige fietspaden, in de wijk en richting het centrum. En waar je in Eindhoven ook woont, het moet overal verkeersveilig zijn.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Investeringspakket van 625 miljoen euro voor ongelijkvloerse kruisingen, fietstunnels en 30 km/u zones. We maken de binnenstad autoluwer en de doorstroming op de Ring en de belangrijke uitvalswegen wordt verbeterd.
- Er is gestart met een nieuw stationsgebied met extra perrons, nieuw busstation, groene verblijfsruimte en met een fietsenstalling voor 10.000 fietsen.
- Slimme verkeerslichten om de doorstroming en veiligheid te verbeteren zijn op meer plekken geplaatst.
- Snelheidsverlaging naar 30 km/u op tal van straten zodat het er verkeersveiliger wordt
- Aanleg snelfietsroute Eindhoven-Helmond.
- De aanleg van schoolzones en snelheidsbeperkende maatregelen, zodat kinderen veilig naar school kunnen.
- Geplande fietsonderdoorgang voor kruising Beemdstraat-Limburglaan, ongelijkvloerse kruising Karel de Grotelaan/Ring, aanpassing aansluiting Ring/Leenderweg, fietsbrug bij Anthony Fokkerweg-Oirschotseweg, zodat autoverkeer sneller doorstroomt en fietsers veilig

ger kunnen oversteken.

- Om gemakkelijk boodschappen te kunnen doen, kost het eerste half uur parkeren 0,10 eurocent parkeren bij wijkwinkelcentra die in betaald parkeren gebieden liggen.
- Aanvragen van een parkeervergunning voor ondernemers is makkelijker gemaakt (van 1 op 10 medewerkers naar 1 op 3), invoeren van een onderwijsparkeervergunning.
- De bezoekersparkeerregeling is uitgebreid; je kunt nu per maand vaker familie en vrienden ontvangen tegen 0,20 euro per uur.

Wat wij willen bereiken:

- **We voeren de grote infrastructurele projecten uit** waarover we afspraken hebben gemaakt in de Brainportdeal en Beethovenconvenant. Het gaat dan om:
 - a) het ondergronds brengen van het busstation.
 - b) het upgraden van de spoorknoop.
 - c) het aanleggen van de Hoogwaardig Openbaar Vervoer lijn 4 (HOV4), die Eindhoven met Veldhoven verbindt.
 - d) het Korte Termijn Maatregelenpakket A2/N2 (met daarin onder meer bus op de vluchtstrook)
 - e) het verbreden van de A58 en de A2
 - f) de ontsluiting Noord-West A58 en Tangent Brainportlijn HTCE-de Run – Best.
 - g) het aanleggen van multimodale mobiliteitshubs en nieuwe fietsverbindingen.
- We zetten in op **omgaand verkeer in plaats van doorgaand verkeer** waarbij het regionale verkeer rondom Eindhoven effectief wordt afgewikkeld via de rondweg. Eindhoven is een van de weinige grote steden zonder afgeronde 'ring' om de stad. Voor de goede orde, we bedoelen hier de rondweg. Hierdoor wordt verkeer aan de Noordoostkant onnodig Eindhoven ingetrokken met files en CO₂-uitstoot tot gevolg. Ook onze buurgemeentes hebben hier last van. Daarom moet de rondweg worden afgerond, waarbij voor het CDA Eindhoven alle opties op tafel liggen **waaronder een zogenaamde Ruit, Beethovenroute en/of ondertunneling van bestaande structuren.**
- Wij vinden het belangrijk dat bij alle verkeersmaatregelen **wordt gekeken naar de gevolgen voor de omliggende straten en wegen.** En dat deze meegenomen worden in de verkeersplannen zodat deze niet vastlopen bij de andere verkeersmaatregelen.
- Er komen steeds meer mensen in onze stad wonen. Dit legt druk op de bestaande wegenstructuren. We doen daarom **realistische metingen** bij nieuwe verkeersplannen.
- Iedereen moet zich op zijn of haar gemak voelen in de openbare ruimte. **Bij de aanleg van nieuwe wegen** hebben we daarom meer oog voor **de ervaren veiligheid** door bijvoorbeeld vrouwen, ouderen of mensen die slecht ter been zijn en zorgen we voor brede trottoirs, met goede verlichting, bankjes en schaduwplekken.

7.2 Het openbaar vervoer

Een goed busnetwerk en goede treinverbindingen zijn onmisbaar voor een grote stad. Net als in andere grote steden moeten de bus en de trein in Eindhoven met een hoge frequentie rijden en betaalbaar zijn. Maak de bus betrouwbaar, dichtbij, snel en goedkoop, want dan zorg je dat het een écht alternatief is.

Wat wij willen bereiken:

- In de nieuwe concessie spreken we met de provincie af dat er **veel meer bussen moeten rijden in onze wijken** en een **goede aansluiting op de regio**. Zowel overdag, 's avonds als in het weekend moet de bus ten minste elk halfuur rijden.
- **De laatste bus** moet in Eindhoven **aansluiten op de laatste trein**, zodat mensen die laat uit de trein komen ook nog met de bus naar huis kunnen. We sluiten Eindhoven aan op het nachtnet.
- Om de mobiliteitstransitie echt te laten slagen moet het OV goedkoper worden. We willen daarom experimenteren om **de bus voor alle inwoners van Eindhoven één jaar gratis maken**. We evalueren dit na één jaar.
- Om ervoor te zorgen dat bussen beter aansluiten op het reizen binnen de stad worden er **nieuwe busroutes gemaakt** die niet alleen van de wijken naar het centrum lopen maar ook **over de Ring**.
- Bij voetbalwedstrijden en evenementen spreken we af dat **in het ticket gratis openbaar vervoer** is opgenomen.
- We blijven ervoor pleiten dat er **goede en frequente treinverbindingen naar België en Duitsland** komen vanuit Eindhoven.
- Wij **steunen de vernieuwing van het busstation Neckerspoel**.
- We willen **versneld onderzoek doen naar een treinstation in Acht en in Tongelre**.

7.3 Fietsen en lopen

Fietsen en lopen vormen de basis van onze gezonde, actieve duurzame mobiliteit. Met de fiets kom je overal en daar is weinig voor nodig, maar wel goede en veilige fietspaden en voldoende mogelijkheden om ze veilig te stallen. Daarnaast willen we meer aandacht voor veilige en barrièrevrije looproutes, niet alleen in het centrum of voetgangersgebieden, maar juist in de wijken.

Wat wij willen bereiken:

- Voor de fiets is het belangrijk dat **fietspaden goed onderhouden worden**. Een schoon fietspad, goede verlichting en groen dat goed gesnoeid is dus. Fietspaden moeten ook 's nachts als veilig worden ervaren.
- Ook zorgen we dat er **meer fietsenstallingen** bij komen. Hierbij moet ook oog zijn voor het opladen van e-bikes. De fietsenstallingen in het centrum krijgen ruimere openingstijden, zodat je ook doordeweeks, bij een late trein of concert nog je fiets veilig kunt stallen.

- Steeds meer mensen gebruiken de e-bike als **duurzaam en gezond alternatief** voor de auto. We zien deze toename van het elektrisch fietsen als een goede ontwikkeling. Maar veel mensen hebben wel last van asociaal en onveilig gedrag door mensen op fatbikes. **We verbieden fatbikes op drukke of gevaarlijke plekken.**
- Alle doorfietsroutes in Eindhoven moeten voorzien worden van de zogenaamde **slimme verkeerslichten**. Dit voorkomt onnodig stilstaan voor het rode verkeerslicht, zorgt voor een betere doorstroming en minder irritatie.
- We zorgen voor **veilige schoolstraten** met extra aandacht voor de verkeersveiligheid, met veilige oversteekplaatsen en waar fietsen en lopen de prioriteit krijgen in het straatbeeld.

7.4 Deelmobiliteit

Deelmobiliteit is in opkomst en daar zijn we blij mee; vanwege het extra aanbod, de flexibiliteit en de duurzaamheid. Het aanbod is echter versnipperd en vaak onduidelijk. De komende jaren werken we verder aan een gebruiksvriendelijk en overzichtelijk systeem dat goed aansluit op de rest van het openbaar vervoer.

Wat wij willen bereiken:

- Er komt **één app** waarop de **verschillende deelmobiliteitsaanbieders in Eindhoven** geboekt kunnen worden en waarop ook de OV-verbindingen te zien zijn.
- Op **foutgeparkeerde deelscooters- en fietsen wordt gehandhaafd**; aanbieders van deelmobiliteit worden hiervoor bekeurd (en zij brengen dit in rekening bij de gebruiker). Er komen verzamelplekken waar deelmobiliteit gestald wordt, zodat voertuigen niet rondslingeren in de openbare ruimte.
- **Diefstal en vandalisme van deelscooters en -fietsen pakken we**, samen met politie en de aanbieders, **hard aan**.
- We geven in Eindhoven **meer ruimte aan online-taxidiensten** om de taximarkt competitiever en daarmee betaalbaarder te maken.
- We **breiden het aanbod van deelmobiliteit** verder uit en realiseren buurthubs volgens het Masterplan Mobiliteit, zodat ook op de minder drukke locaties en in de wijken een goede dekking beschikbaar is.

7.5 De auto

De auto speelt en zal altijd een grote rol blijven spelen binnen het mobiliteitssysteem. En met de toename van elektrische auto's wordt de milieubelasting lager, maar verwachten we ook een toename van het aantal auto's. Als we zonder goede alternatieven autowegen sluiten creëren we problemen in plaats van oplossingen. Voor veel inwoners is een auto geen luxe maar noodzakelijk om mee naar het werk te komen, om voor familie te zorgen of grote boodschappen te kunnen doen. Daarom houden we bij nieuwe plannen en beleid ook uitdrukkelijk aandacht voor de autobereikbaarheid van onze stad.

Wat wij willen bereiken:

- **Uitbreiding van het aantal mobiliteitshubs (P&R's)** aan de noord, oost, zuid- en westkant van Eindhoven, waarbij **parkeren slechts 1 euro per dag kost**. Op die manier stimuleren we bezoekers om aan de rand van de stad te parkeren en met de bus, fiets of andere vormen van deelmobiliteit naar het centrum te reizen.
- Om autoverkeer soepel te laten verlopen worden **grote knooppunten ongelijkvloers gemaakt**. Ook ondertunneling om te zorgen dat verkeersstromen elkaar niet kruisen is een optie. **We starten nu al** met de voorbereidingen voor de aanleg van de ongelijkvloerse kruisingen op de Kloosterdreef/Ring, Nieuwe Fuutlaan/Tongelresestraat, Kanaalzone/Geldropseweg, St. Bonifaciuslaan/Heezerweg/Leenderweg/Aalsterweg.
- Heel Eindhoven moet voorzien worden van de zogenaamde **slimme verkeerslichten** voor zowel autoverkeer als fietsers. Dit voorkomt onnodig stilstaan voor het rode verkeerslicht, zorgt voor een betere doorstroming en minder irritatie. Rond grote knooppunten zoals Woensel XL moeten deze als eerste aangebracht worden. Op de Ring en de belangrijke uitvalswegen stellen we de verkeerslichten zo in dat er **groene golven voor het autoverkeer** zijn.
- Het CDA Eindhoven **wil voldoende parkeerplaatsen voor de auto en de fiets**. In de praktijk zien we dat door te weinig parkeerplaatsen bij nieuwbouwprojecten, het in de omliggende wijk te druk wordt. De huidige parkeernormen werken belemmerend, terwijl er in de openbare ruimte maar beperkt ruimte is voor nieuwe parkeerplaatsen. Daarom verplichten we projectontwikkelaars om ondergrondse parkeerplaatsen te realiseren of een gemeenschappelijke voorziening zoals bij Strijp-S.
- Een aantal parkeergarages zijn in het bezit van de gemeente. **Bewoners van nieuwbouwprojecten kunnen hier tegen een betaalbaar tarief parkeren**.
- We onderzoeken **het oprichten van een gemeentelijk parkeergaragebedrijf**. Daarmee versnellen we woningbouwprojecten (door het verkleinen van de 'onrendabele top') en zorgen we dat parkeren betaalbaar blijft. De opbrengsten moeten terugvloeien naar investeringen in grote infrastructurele projecten, zoals ongelijkvloerse kruisingen op de ring.
- **We houden de parkeertarieven betaalbaar**.
- Invoering van betaald parkeren gebeurt enkel **op initiatief van bewoners**.
- In betaald-parkerengebieden werken we met **een gereduceerd tarief voor parkeren voor familie en vrienden** die bij je op bezoek komen, ondernemers, kinderopvang en onderwijs, zorgpersoneel en bezoekers aan maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties. **De 'bezoekersregeling' breiden we uit** qua aantal uren en naar meer doelgroepen. Zo gaan we een waterbedeffect tegen.
- Er moet **eindelijk een oplossing** komen voor **de drukke verkeerssituatie in Noord-oost-Eindhoven**, of dit nu de Ruit is of een ander slim idee, het is tijd voor actie op dit dossier.

7.6 Eindhoven Airport

We koesteren Eindhoven Airport als belangrijke regionale luchthaven voor het zowel het bedrijfsleven als bezoeken van vrienden en familie. We ondersteunen de duurzaamheidsambities van de luchthaven en een verdere versterking van de relatie met de omwonenden. We houden vast aan de afspraken uit de rapportage van Van Geel. Dit betekent dat de geluidbelasting en CO₂-uitstoot van het vliegverkeer in 2030 met 30% wordt verminderd ten opzichte van 2019. Het aantal vliegbewegingen kan alleen stijgen als de vliegtuigen stiller en schoner worden.

SPEERPUNT

Verstandige keuzes in een slimme stad.

We koesteren Brainport en geven grote bedrijven zoals ASML en Thermo Fisher de ruimte om verder te groeien. We halen het hoofdkantoor van Philips terug naar Eindhoven. We investeren in start-ups en scale-ups, ondersteunen het MKB en verminderen regeldruk.

8. ONZE ECONOMIE EN ONZE BREDE WELVAART

8.1 Algemeen

Economisch doet Eindhoven het goed, zeker als onderdeel van Brainport. De afgelopen periode en ook de komende periode staat in het teken van die dynamiek. De Brainportdeal en Operatie Beethoven zijn niet voor niks gekomen. Het zijn de resultaten van jarenlang hard werk en een economisch veld dat ongekend is in Nederland. Naast Amsterdam is de Brainportregio de snelst groeiende regio van Nederland. Daar zijn we blij mee, dat blijven we faciliteren met oog voor de lange termijn en de brede welvaart. Ook hierbij geloven wij in samenwerking, in stimuleren en ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen.

Eindhoven is een stad waar techniek, kennis en design hoog in het vaandel staan, dat blijft Eindhoven typeren. Het is een ecosysteem waar men elkaar iets gunt en waar een wereldspeler als ASML ook oog heeft voor het MKB. Die kracht van samenwerking koesteren wij. In Eindhoven schrijven wij hard met een d en ook met een t. Van de economische groei dient iedereen te profiteren. Naast Brainport kennen we ook Brainport voor Elkaar. Ook die werkt langs de lijnen van de triple helix en betekent dat ook het bedrijfsleven en kennisinstellingen betrokken zijn bij het algemene welzijn en armoedebestrijding.

Wat kan beter? Gevraagd aan ondernemers wat zij wensen voor de nabije toekomst staat één woord boven aan: daadkracht! De regeldruk moet verder afnemen, die is ontzettend hardnekkig. Die doorbreken vereist leiderschap en lef; de cultuur van wantrouwen en het idee dat er geen fouten gemaakt mogen worden is fnuikend. Meer lef en knopen durven doorhakken, meer focus en keuzes maken, meer op hoofdlijnen durven handelen, stakeholders zo snel mogelijk betrekken, minder dichttimmeren en ruimte voor bijsturing.

We dienen tot slot ons rekenschap te geven van de opkomst van AI. Daar moet Eindhoven met zijn High Tech Campus volop ruimte aan geven. We kunnen dit op ons af laten komen, maar veel verstandiger is om in scenario's te denken en ons af te vragen wat dit voor onze regio gaat betekenen.

Economische groei is niet vanzelfsprekend; we moeten blijven investeren in verdere versterking en diversificatie van onze economie.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Een miljardeninvestering vanuit Den Haag om de grootste bedrijfsuitbreiding in de geschiedenis van Eindhoven mogelijk te maken: 428.000m² voor ASML op BIC Noord.
- We hebben met de BIC 2, 225.000m² ruimte voor hightechbedrijven mogelijk gemaakt.
- Vanuit het oogpunt van strategische autonomie en bescherming van strategische economische belangen hebben we BIC 1, 105.000m² gekocht als gemeente Eindhoven.
- Park Forum Oost is voor het reguliere MKB ontwikkeld, circa 15 hectare.

- Er is een MKB-deal gesloten waarbij we het MKB met middelen ondersteunen.
- Het programma Snappen of Schrappen is succesvol ingevoerd wat heeft geleid tot het afschaffen of verduidelijken van circa 20 regels voor het MKB.

Wat wij willen bereiken:

- We gaan **een investeringspakket van tientallen miljoenen samenstellen voor onze start-ups en scale-ups**. Hier ligt de toekomst van Eindhoven. Dit is van cruciaal belang ook voor de verdere diversifiëring van onze economie. Initiatieven als PIX Europe en fotonica krijgen ruim baan en worden zowel ruimtelijk als financieel actief ondersteund door de gemeente.
- We blijven monitoren hoe het met onze economie gaat en of we voldoende gediversificeerd blijven. Om die reden **investeren we extra in het behoud en de uitbouw van onze OEM'ers** (grote beeldbepalende bedrijven). Zo gaan we actief in gesprek met Thermo Fisher over de uitbouw van hun activiteiten in Eindhoven.
- Wie Eindhoven zegt, zegt Philips. Samen met de High Tech Campus werken we een concreet voorstel uit om **het hoofdkantoor en/of overige bedrijfsonderdelen van Philips terug te halen naar Eindhoven**.
- We **faciliteren de uitbreiding van ASML** met 15-20.000 arbeidsplaatsen op Brainport Industries Campus (BIC-noord) conform de afspraken uit het Beethovenconvenant. De verschillende projecten die hieraan bijdragen benoemen we in dit programma onder de thema's onderwijs, mobiliteit en wonen.
- We geloven dat onze campussen cruciale economische infrastructuur vormen voor het concurrentievermogen van Nederland. **Daarom continueren we onze "grip op campussen" strategie**. Voor de BIC-1 campus bewaken we de leerwerkplekken voor studenten. We kennen hoe de samenwerking tussen de campussen verbeterd kan worden. We blijven het MKB als ruggengraat van onze economie stimuleren. We zorgen voor voldoende ruimte op bedrijventerreinen. Het huidige bedrijventerreinenbeleid en visie blijft gelden. Wij zoeken actief naar intensivering op de huidige terreinen en daarnaast ontwikkelen Esp Noord als terrein)
- We blijven **stevig inzetten op "snappen of schrappen"** om de regeldruk te verminderen. Dit was een succes afgelopen periode en dit verbreden we ook naar inwoners. Minder beleid, minder regels, meer ondernemingsruimte.
- We versterken het MKB-team en blijven werken met **één loket waar ondernemers aan kunnen kloppen** en advies kunnen krijgen over bijvoorbeeld subsidies en vergunningen. Bij aanbesteding en inkoop proberen wij onze lokale ondernemers te ondersteunen. We zoeken daartoe de maximale ruimte in de aanbestedingsrichtlijnen.
- **We zijn blij met de bedrijveninvesteringszones (BIZ) en blijven die stimuleren**. Er zijn er inmiddels 8. Verdere uitbreiding willen we bevorderen, maar wel met oog voor coördinatie.

Ook hier geldt: zorg voor voldoende mandaat om de executiekracht te bevorderen. Met iedere BIZ kan ook prima samengewerkt worden als het gaat om verduurzaming.

- We **helpen onze bedrijven te verduurzamen** met het onlangs opgerichte Toekomstfonds Bedrijfsterreinen. Hiermee bouwen we door op de succesvolle verduurzaming van onze industrie.
- Wij ondersteunen het initiatief vanuit City Marketing **om de congresmogelijkheden in onze stad te versterken.**

8.2 Winkels

Elke wijk in Eindhoven kent haar eigen winkelgebied. Het is fijn voor de Eindhovenaren om winkels dichtbij te hebben. Daarom moet de gemeente zorgen voor aantrekkelijke grote en kleine winkelcentra dicht bij de mensen.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Er zijn 6 bedrijfsinvesteringszones opgericht in onder meer Strijp-s, de binnenstad, Boulevard zuid, het Franz Leharplein en de Kruisstraat.
- Er is een detailhandelsubsidie gekomen om nieuwe leuke winkels te stimuleren. Dit heeft geleid tot circa 25 nieuwe ondernemers in verschillende wijkwinkelcentra.
- De wijkwinkelcentra Nederlandplein, Trudoplein, Vaartbroek en Haagdijk krijgen een stevige fysieke upgrade waardoor het er weer netjes uit ziet.
- Er is een MKB-deal gesloten waarbij we het MKB met middelen ondersteunen. Bijvoorbeeld om 100 MKB ondernemers te helpen met internationaal ondernemen.
- Het programma snappen of schrappen is succesvol ingevoerd wat heeft geleid tot het afschaffen of verduidelijken van circa 20 regels voor het MKB.

Wat wij willen bereiken:

- We **zorgen voor aantrekkelijke wijkwinkelcentra.** We brengen de randvoorwaarden hiervoor (parkeren, bereikbaarheid, schoon, heel, veilig, groen, ruimtelijke uitstraling) op orde
- Voor de periode 2026-2030 geven we **8 wijkwinkelcentra een upgrade.**
- We blijven in gesprek met ondernemers, ondernemersverenigingen en eigenaren van winkelpanden om **leegstaande panden snel te vullen** met winkels of met tijdelijke andere functies. Denk hierbij aan (tijdelijke) wijkfilialen van de bibliotheek, wijkontmoetingsplekken, culturele initiatieven of ruimte bieden aan start-ups.
- Met een **transformatieteam gaan we leegstand in winkelgebieden zoveel mogelijk tegen.** Dit transformatieteam van de gemeente focust zich niet enkel op het aantrekkelijk houden van de binnenstad, maar ook op de winkelcentra in onze buurten. We kijken daarbij eerst naar winkelcentra waar de leegstand het grootste is en kijken samen met de buurt en ondernemers wat nodig is: een bepaalde speciaalzaak, horeca of juist woningen. Ook kijken

we naar de openbare ruimte: is deze veilig? Is er genoeg verlichting? Kan het aantrekkelijker of groener?

- Buiten het centrum moet bij **alle winkelgebieden parkeren goedkoop worden** gehouden. Daar gaan we werken met bijvoorbeeld blauwe zones in plaats van betaald parkeren.
- De gemeente **stimuleert inwoners om lokaal te kopen**. Hier komt een campagne voor samen met de winkeliers in Eindhoven.
- Wij **koesteren onze weekmarkten en de ambulante handel**. Een markt is meer dan een plek om je boodschappen te doen; het heeft ook een verbindende functie in de wijk. We zetten een deel van de marktgelden in voor de promotie van de markten, zodat er meer bezoekers komen.

8.3 Start-ups, innovatie en digitalisering

Een sterk start-up en scale-up klimaat is belangrijk in vele opzichten. Het versterkt ons imago van de stad van Techniek, Kennis en Design, het helpt bij het oplossen van allerlei vraagstukken en betekent bouwen aan onze toekomst. We willen de meest persoonlijke én innovatieve stad van de wereld zijn.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- We zijn gaan samenwerken met The Gate zoals beloofd. Er is dus start-up one-stop shop in samenwerking met Brainport, TU/e, de BOM, Fontys en Summa.
- We zijn launching customer geworden van verschillende start-ups door als gemeente eerste klant te worden. Als voorbeeld noemen we Carbyon waardoor CO₂ uit de lucht wordt gehaald.
- We organiseren inmiddels het grootste start-up congres van Nederland in het Evoluon voor circa 1500 start-ups en investeerders.

Wat wij willen bereiken:

- We zorgen samen met andere partijen ervoor dat **financiering van start-ups en scale-ups eenvoudiger wordt**.
- In ons **inkoopbeleid** maken we het vaker mogelijk de **samenwerking aan te gaan met lokale, innovatieve start-ups**.
- We gaan **het stadslab** op het NRE-terrein **verder ontwikkelen**. Een plek waar al onze inwoners op een laagdrempelige manier bij elkaar kunnen komen met innovatieve technieken. We willen innovatie ook meer verbinden aan maatschappelijke uitdagingen door challenges uit te schrijven voor start-ups.
- **Veilig en snel internet is cruciaal** voor toekomstige ontwikkelingen zoals zorg aan huis/ domotica. Om dit verder te versnellen willen we onderzoeksinstellingen en private partners stimuleren door te zetten met de grootschalige pilot in Eindhoven.

- We willen laten zien dat wij qua technologie niet al te zeer afhankelijk willen zijn van grote buitenlandse bedrijven en ook qua databescherming de aanbevelingen opvolgen om **cloud-services onder te brengen bij een Nederlandse provider**, als het even kan een provider uit de Brainportregio.

SPEERPUNT

Fijne, schone en veilige wijken.

We vergroenen 50 straten en pleinen én zorgen dat het groen beter wordt onderhouden. We leggen wegen en stoepen op tijd recht. We knappen 20 scholen op en maken 8 wijkwinkelcentra aantrekkelijker. Op 10 plekken komen er speel- en sporttoestellen bij.

9. ONZE OMGEVING: NU EN VOOR DE TOEKOMST

9.1 Groene en schone stad

Voor een grote stad kent Eindhoven veel groen. Dat is mooi, maar wij willen met name onze wijken nog groener zien en dat dan ook goed onderhouden. Want het onderhoud is de laatste tijd onder de maat. Wij zien voor ons veel ontmoetings- en ontspanningsplekken in het groen. Wij zien kleine parken en plantsoenen als grote meerwaarde voor de wijken. Naast het groen willen wij een schone stad. Een opgeruimde openbare ruimte is niet alleen een visitekaartje, maar ook de basis om er fijn te kunnen wonen en je er thuis te voelen. In onze gemeente is daarom geen plek voor zwerfvuil, onkruid en afval. Daar gaan we de strijd tegen opvoeren. We pakken vervuiling aan verloedering aan.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Vergroenen van de binnenstad en pleinen (zoals Clausplein en Wilhelminaplein).
- Vergroenen van 50 straten in de wijken.
- Bij herinrichting van straten en pleinen meer groen en bankjes voor ouderen.
- Extra budget voor groenonderhoud om parken en plantsoenen op peil te houden.
- De terugkeer van de bladkorven in onze wijken

Wat wij willen bereiken:

- We gaan verder met het **vergroenen van 50 straten en verschillende pleinen**, verdeeld over de wijken.
- We willen parkjes en plantsoenen creëren in plaats van overal snippergroen. Ons doel is dat iedereen in een straal van **5 minuten lopen rond het huis een groene plek heeft** om te ontspannen, te ontmoeten en te genieten. Een plek waar mogelijk met bankjes, kletsstoelen en sportvoorzieningen.
- **Er komt meer groenonderhoud.** Groen is mooi, maar het moet wel (verkeers)veilig zijn en ook een fijn en verzorgd gevoel in het algemeen geven. Dat betekent dat er tijdig wordt gemaaid op de plekken waar dat nodig is. Het uitgangspunt is: groen waar het kan, maar dan (verkeers)veilig. Ook worden bomen goed gesnoeid en bijgehouden en halen we onkruid weg. Als bomen voor overlast zorgen kunnen ze verwijderd en vervangen worden door nieuwe bomen.
- Net als in de binnenstad, richten we **voor alle stadsdelen een flexibel 'onderhoudsteam'** op dat snel reageert op kleine onderhouds- en reparatieproblemen in de openbare ruimte op, zoals het verwijderen van zwerfafval, het herstellen van schade aan meubilair of losse tegels verleggen. Het team is de hele dag in het stadsdeel aanwezig, is de oren en ogen van de gemeente en lost kleine problemen snel op.

- We doen ook een appèl op bewoners om hun **voortuinen netter bij te houden**. Tuinen staan soms vol met onkruid of huisraad. Dat doet wat met de uitstraling van de buurt.
- We geven de mogelijkheid aan bewoners om **mee te denken over de inrichting van het groen** in hun eigen wijk (groene burgerparticipatie).
- Ons stadsbos zien we als een heerlijke plek om te ontspannen. Daarom investeren wij in **beterere toegankelijkheid** en voorzieningen van onder meer **de Wielewaal**.
- We **plaatsen bladkorven in wijken** wanneer bewoners daar behoefte aan hebben.
- De gemeente zorgt voor **goed onderhouden wegen, voetpaden en fietspaden**. We streven een hoog kwaliteitsniveau na. Losliggende tegels en boomwortels die het wegdek omhoog duwen pakken we direct aan. Meldingen vanuit bewoners worden snel opgepakt en opgelost en bij een melding kijken we meteen naar de gehele straat, zodat tijd en middelen efficiënter worden ingezet. En bij een herinrichting van een straat proberen we voetgangers, fietsen en auto's zoveel mogelijk te scheiden van elkaar.
- **De openbare ruimte en daarmee de uitstraling van de wijk moet er bij de tijd uitzien.** Hier moet meer in geïnvesteerd worden. We zien, met name in Woensel-Noord, dat de openbare ruimte er meer versleten begint uit te zien. Daarom worden de verlichting, speeltuintjes, het groen, voorzieningen, straten en stoepen op tijd onderhouden én vernieuwd. We hebben daarbij oog voor alle wijken, ook voor de wijken die er nog ogenschijnlijk goed uit zien maar als we daar niet in investeren, leidt dat op termijn ook tot verloedering van de wijk.
- In elke buurt zorgen we voor **goede en veilige speeltoestellen voor kinderen** en genoeg en **goed onderhouden hondenuitlaatveldjes**. Die waar mogelijk ook worden ingericht met zitjes om ontmoeting te faciliteren.
- We blijven de **Buiten Beter App onder de aandacht brengen**, zodat meer inwoners die installeren en makkelijker problemen kunnen melden. Dat komt ten goede aan het onderhoud van de openbare ruimte.
- Het is op nog te veel plekken een puinhoop rondom afvalcontainers. Daarom komen we met een aantal maatregelen:
 - a) De **handhaving op afvalzakken wordt fors uitgebreid**, zodat het niet meer loont om je afvalzak naast de container te gooien. Twee handhavers voor de hele stad is immers veel te weinig.
 - b) Afvalbakken hoeven **niet meer met een pasje** te worden geopend.
 - c) Waar te weinig afvalbakken zijn, **verhogen we de capaciteit**.
 - d) En we plaatsen **cameratoezicht** als de problemen blijven aanhouden.
- We lanceren, in samenwerking met onder andere Adopteer een Straat en Troep Troopers, een **stadsbreed initiatief** om inwoners **meer bewust te maken van zwerfafval** en ze te enthousiasmeren om met een prikker door de wijk te lopen. We belonen opruimacties vanuit de buurt en we plaatsen meer prullenbakken. Ook geven we bewoners de mogelijkheid om een stuk grond in de buurt samen te beplanten en te onderhouden.
- Om zwerfafval tegen te gaan en te zorgen dat mensen hondenpoep opruimen en weg kun-

nen gooien worden er **meer prullenbakken geplaatst** op plekken met overlast van hondenpoep, zwerfvuil etc.

- De gemeente moet bij grote **overlast van zwarte ratten zelf de bestrijding ter hand nemen**. Tegelijkertijd adviseert zij inwoners om preventieve maatregelen te nemen en coördineert.

9.2 Klimaat, energie en duurzaamheid

Goed rentmeesterschap doelt natuurlijk ook op goed klimaat- en energiebeleid. Wij vinden ons klimaat beschermen en duurzaamheid enorm belangrijk. Gelukkig lopen we met sommige ondernemers voor op schema. We kunnen als gemeente dan ook meer leren van de private sector. We blijven nu nog te vaak in plannen en visies hangen. Zij doen dingen eerder. We willen daarbij wel een aanpak waarmee we alle inwoners en bedrijven bereiken. We zijn ervan overtuigd dat iedereen waarde hecht aan duurzaamheid en bereid is een extra stap te zetten zo lang het betaalbaar is en de lasten eerlijk worden verdeeld. Wij willen partijen in de stad daarom op een positieve manier betrekken.

Voor Eindhoven geldt dat het volop gebruik moet maken van de innovatieve kracht van haar bedrijven en kennisinstellingen. Daar ligt een grote kans voor onze bijdrage aan de mondiale strijd tegen de klimaatcrisis.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- De oprichting van een publiek energiebedrijf.
- De klusbus die inwoners helpt om hun huis te isoleren.

Wat wij willen bereiken:

- We werken samen met onze regionale partners, Enexis, de provincie en het Rijk om **netcongestie tegen te gaan**, zodat we de grote vraag naar elektriciteit aankunnen. We verwachten van het Rijk dat zij prioriteit aan de Brainportregio blijft geven. Ook kleine ondernemers en huishoudens profiteren zo mee van de strategische waarde van Brainport. We willen dat bedrijven en organisaties snel op het net kunnen worden aangesloten.
- De **overgang naar elektrische- en waterstofvoertuigen stimuleren** door met Brainport aan slimme oplossingen te werken en voldoende laadpalen te plaatsen.
- Bij TenneT dringen we aan op **het snel onder de grond brengen van de hoogspanningslijnen** in Woensel Noord. Geld hebben we hier immers al voor gereserveerd.
- We **stimuleren nieuwe initiatieven** door middel van de instelling van een duurzaamheidsversnellersfonds. Dit wordt een onderdeel van de start-up investeringsagenda.
- We **blijven investeren in klimaatadaptatie**. We vergroenen de stad en zorgen voor een goede waterberging. Zo zorgen we ervoor dat de stad bestendig is tegen extreme hitte en zware regenval.

- We gaan door met **de ontwikkeling van ons gemeentelijke energiebedrijf**. Wel willen we nu echt concrete resultaten zien. Dat doen we risicogericht: we sluiten eerst de minder risicovolle gebieden aan op ons warmtenet. Daardoor creëren we een gezonde bedrijfsvoering en kunnen we daarna de complexere gebieden kunnen aansluiten.
- We **verduurzamen onze portefeuille** van honderden gemeentelijke panden verder, zodat we het goede voorbeeld geven.
- We **stimuleren de verkenning naar elektrisch vliegen** samen met Brainport en Eindhoven Airport.
- De gemeente verkent de mogelijkheid om bedrijven en huiseigenaren met **duurzaamheidsleningen voor zonnepanelen, warmteboilers en isolerende maatregelen** te helpen. We ondersteunen de beweging om bestaande woningen versneld over te laten gaan naar gasloos wonen.
- We breiden **de groene golf voor auto's op doorgaande routes uit** om uitstoot van CO₂ en fijnstof te verminderen.
- We willen **in 2035 alle woningen, bedrijven en andere gebouwen goed geïsoleerd** hebben. Samen met partners en verhuurders in de stad onderzoeken we op welke manier we dit doel kunnen bereiken.
- We stimuleren het **benutten van alle beschikbare daken voor zonne-energie of als groene daken**, voor zover dat mogelijk is binnen de realiteit van netcongestie en overvolle stroomnetten waarmee onze regio te kampen heeft.
- We blijven **inzetten op ontharding van straten en tuinen** in de wijken. Dit voorkomt wateroverlast bij harde regenval.
- Bij afvalverwerking blijven we streven naar steeds **meer hergebruik, scheiden van afval en recycling**.

SPEERPUNT

Minder beleid, meer doen.

50 beleidsambtenaren minder en 50 uitvoeringsambtenaren erbij om concrete projecten te realiseren. We zorgen voor een dienstbare gemeente die begrijpelijk communiceert, lokale lasten laag houdt en structureel spaart voor grote investeringen.

10. ONS BESTUUR, ONZE ORGANISATIE EN ONZE FINANCIËN

10.1 Dienstbaar, betrouwbaar en daadkrachtig

Er gaan gelukkig veel dingen goed in onze gemeente en we kunnen daarbij bouwen op heel veel betrokken, kundige en toegewijde ambtenaren. In alle dynamiek die in onze stad en regio rondgaat, hebben zij veel werk te verzetten. We zien echter ook dat de stad groeit en dit meer van ons vraagt. Zowel bestuurlijk als ambtelijk. Er is de afgelopen jaren al enorm veel geïnvesteerd in de organisatie. Hierbij ging het voornamelijk om het aantrekken van meer mensen en betere aansturing. De eerste resultaten zijn zichtbaar. We komen nu in een nieuwe fase met onze stad en regio, welke nog meer op de uitvoering gericht is.

We willen snelheid en betrouwbaarheid. Dat betekent 'afpraak is afspraak' en niet het begin van een discussie of heroriëntatie. Dat gebeurt nog te veel. Hier is een cultuurverandering op nodig. Bovendien willen we dat de gemeente 'levert' en concrete resultaten boekt. Zodat inwoners en ondernemers zien dat de gemeente goed omgaat met het gemeenschapsgeld. Naarmate ambtenaren kunnen bijdragen aan het algemeen welzijn, zich betrokken voelen bij de gekozen koers en ruimte ervaren om een eigen bijdrage te leveren krijgen ze ook meer voldoening en worden ze effectiever.

Dat betekent dat drie zaken onafhankelijk onder de loep moeten worden genomen:

- de aansturing op de organisatie
- de inzet op zowel kwaliteit en kwantiteit van de organisatie
- de inzet op een doelgerichte cultuur

Wij willen dat dit direct bij de start van de nieuwe periode onder de loep wordt genomen middels een bestuurlijke opdracht vanuit het nieuwe college.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- Er is fors geïnvesteerd in de organisatie, o.a. door het uitbreiden van het aantal medewerkers en het hebben van compacte teams zodat er voldoende aandacht is voor de medewerker en resultaatsturing.
- De reiskostenregeling van medewerkers is verhoogd.
- Er zijn 10 processen tegen het licht gehouden om efficiënter en effectiever te werken.
- Extra ondersteuning voor de gemeenteraad, zodat zij beter in staat is haar werk te doen.

Wat willen wij willen bereiken:

- Geen nieuw beleid of visies maken, maar vooral handen uit de mouwen om bestaande visies uit te voeren. Daarom gaan we **50 ambtenaren** die daar nu voornamelijk met beleid of strategie bezig zijn **inzetten op de uitvoering van concrete projecten in de stad** (het bouwen

van scholen, woningen, sportvoorzieningen of onderhouden van het groen).

- De gemeente is ook **buiten werktijd bereikbaar**, zowel digitaal als fysiek. Want de gemeente moet makkelijk te bereiken zijn, op verschillende manieren.
- De gemeente **communiceert in begrijpelijke taal**. Dat betekent dat alle brieven en teksten van de gemeente makkelijk leesbaar en te voor iedereen te begrijpen moeten zijn.
- **Ambtenaren moten de wijk in** en er ook vaker werken, bijvoorbeeld in buurthuizen.
- Het **ambtenarenapparaat wordt bedrijfsmatig aangestuurd**. Voor elke ambtenaar is duidelijk wat er van hem/haar wordt verwacht en welk resultaat opgeleverd moet worden.
- Ambtenaren **weten wat verstaan wordt onder adequate dienstverlening, inwoners goed informeren en zoveel mogelijk betrekken**. Ook in dat opzicht weten ze precies wat van hen verwacht wordt. De organisatie houdt daarbij goede managementinformatie bij en informeert de raad hier structureel over.
- **Elk jaar houden we ten minste 10 processen tegen het licht**, met als doel meer efficiëntie en betere dienstverlening.
- We zetten **digitalisering en AI in voor een effectieve en vriendelijke dienstverlening**.
- De **gemeenteraad wordt inhoudelijk en organisatorisch goed ondersteund**.

10.2 Financiën

Financieel willen wij heldere kaders die zorgen voor soliditeit en betrouwbaarheid. Dus geen lastenverhogingen waarmee we ons uit de markt prijzen of het onze inwoners onnodig zwaar maken. Wel moeten we blijven sparen om de kapitaallasten van onze ambitieuze strategische investeringsagenda te kunnen dragen. Begrotingen moeten meerjarig sluitend zijn en bij ieder voorstel moet er voldoende dekking zijn.

Het geld dat de gemeente binnen krijgt, komt voornamelijk van belastingen van bedrijven en inwoners, door de gemeente zelf of via het Rijk geheven. Dit geld moet zorgvuldig worden uitgegeven ten behoeve van onze inwoners. Onze taak is om daarbij zoveel mogelijk brede welvaart voor alle Eindhovenaren te bereiken.

Wat hebben we al bereikt in de periode 2022-2026:

- De OZB is zoals beloofd minder gestegen dan de inflatie. We zitten onder het gemiddelde van de G40 gemeenten.
- We hebben gespaard voor de grote investeringen in de stad.
- Er staan stevige reserves waardoor de gemeente Eindhoven er financieel goed voorstaat.

Concreet stellen wij het volgende voor:

- Het CDA heeft ervoor gezorgd dat in 2022-2026 de **lokale lasten laag** zijn gebleven. Eindhoven staat er bovendien financieel goed voor. Wij bewaken de portemonnee van onze inwoners, organisaties en bedrijven ook in de komende periode 2027-2030. Lokale lasten mogen

niet harder groeien dan de inflatie én komen nooit boven het landelijke gemiddelde uit.

- We zorgen voor **een robuuste begroting die meerjarig sluitend is**, met structurele baten en lasten die in evenwicht zijn. Bij een voorstel hoort altijd dekking en financiële keuzes worden integraal afgewogen.
- De **focus** in de begrotingscyclus **ligt op de uitvoering** en niet op nieuwe visies en beleidsstukken.
- Het is ook niet nodig onze lasten hard te laten stijgen want Eindhoven staat er financieel goed voor. Sterker nog: we hebben de afgelopen zeven jaren structureel last gehad van onderbesteding. Dat wil zeggen dat er veel geld op de plank bleef liggen. Wij pleiten voor een **strakkere monitoring op onderbesteding** vanuit de wethouder Financiën, waarbij budgetten afgeroomd kunnen worden indien ze te lang ongebruikt blijven.
- Wat betreft de toeristenbelasting is het zaak om ons niet uit de markt te prijzen. We **houden vast aan de afspraken met de hotelbranche** over het ingroeipad van de toeristenbelasting richting 2027.
- Ons **weerstandsvermogen van €110 miljoen blijven we nauwlettend volgen** en passen we aan al naar gelang de ontwikkeling van de financiële risico's.
- We **blijven werken conform de financiële spelregels** die we in 2022 - 2026 hebben afgesproken met de huidige coalitie.
- De cofinanciering van de Brainportdeal en het Beethovenconvenant staan. Maar daarnaast is geld nodig voor **veel investeringen** zoals: ongelijkvloerse kruisingen op de ring, meer grip op onze campussen, bouwen van scholen, effectueren van ons warmtebedrijf, uitbreiding van onze sportinfrastructuur. **Hier moeten we structureel voor blijven sparen.** Dat betekent dat we ruimte in onze begroting moeten bouwen om de bijbehorende kapitaallasten te dekken.
- Gezien onze ambitieuze strategische investeringsagenda is het belangrijk om **structureel te blijven sparen voor grote projecten.** Denk aan het aanleggen van ongelijkvloerse kruisingen op de ring, vergroten van onze grip op campussen, bouwen van scholen, opschalen van ons warmtebedrijf en investeren in sport.

DEEL 2

Onze standpunten per wijk.

EINDHOVEN WIJK VOOR WIJK

De gemeente Eindhoven is ontstaan als een verzameling van dorpen. Naast het centrum waren dat Woensel, Stratum, Strijp, Gestel en Tongelre. Deze voormalige dorpen vormen nu zeven stadsdelen, en binnen de stadsdelen zijn er 117 buurten. In dit hoofdstuk beschrijven we wat er specifiek in deze stadsdelen en buurten nodig is. Het is namelijk onze overtuiging dat wat je ziet en ervaart in je directe omgeving – in je eigen buurt – bepalend is voor je thuisgevoel. Wanneer signalen snel worden opgepakt en direct naar je wordt geluisterd, versterkt dat je gevoel van verbondenheid. Zo ontstaat een buurt waar je je nog meer thuis voelt. Bij het CDA Eindhoven proberen wij oog te hebben voor de grote vraagstukken – zoals de infrastructuur, de woningbouw en de economie van Eindhoven bijvoorbeeld – maar ook voor wat kleiner lijkt, maar net zo belangrijk is: onkruid, zwerfvuil, geluidsoverlast, een onveilige straat, slechte verlichting, achterstallig onderhoud, te weinig contact met een wijkagent, last van ratten, etc. Want daar waar je je thuis voelt, moet je goed voor zorgen.

Onze standpunten per wijk

In de wijk vindt een groot deel van ons dagelijkse leven plaats. Hier wonen we, gaan we naar school, sporten we, doen we onze boodschappen, gaan we naar het buurthuis, lopen we een blokje om of laten we de hond uit. Daarom willen wij buurten die fijn en veilig zijn, waar we omkijken naar elkaar. Waar het schoon en groen is. Met een levendig buurthuis, een aantrekkelijk winkelcentrum en vitale sportverenigingen in de buurt.

Elke wijk in Eindhoven is anders én uniek. Inwoners en ondernemers hebben daar hun eigen specifieke behoefte. Zij weten als geen ander wat goed is voor hun buurt en daar hoort de gemeente oog en oor voor te hebben. De ene wijk kent meer uitdagingen dan de andere. En de uitdagingen verschillen ook per wijk. We hebben wijken met forse achterstanden op sociaal en economisch vlak en een verslechterende leefomgeving. Maar we hebben ook wijken met een betere leefbaarheid en meer sociale cohesie. Waar in de ene wijk de woonomgeving sterk verbeterd moet worden, moet in andere wijken de kwaliteit behouden blijven.

We hebben daarbij **oog voor alle wijken**, ook voor de wijken waar het ogenschijnlijk goed gaat, maar lange tijd niet investeren op termijn leidt tot verloedering van de wijk.

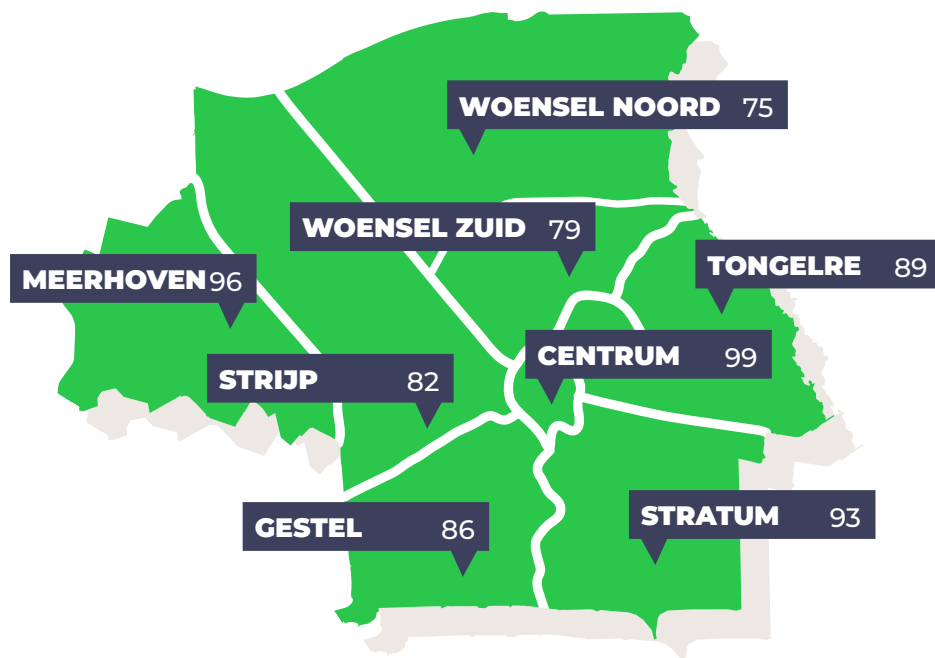
We werken wijkgericht. Dat betekent dat we niet een maatregel over heel Eindhoven uitrollen, maar per wijk kijken wat nodig is. In 2026 bepalen we met de bewoners wat er op de lange termijn nodig is voor de buurt. Vervolgens stellen we één agenda op van ten minste **drie concrete zaken** die komende jaren moeten worden aangepakt. De ideeën halen we breed uit de wijk op, zodat alle bewoners van de wijk zich kunnen laten horen. Per jaar kijken we naar de stand van zaken: hoe staat het ermee en wat is opgepakt? Dit koppelen we ook breed in de wijk terug. Zo ziet iedereen meteen of de gemeente doet wat ze belooft. In deze **jaarlijkse aanpak** zijn we concreet in de inzet van middelen, medewerkers en resultaten.

Voor elk stadsdeel **werken wij met een team** van een gebiedsmanager en voldoende gebiedscoördinatoren. Zij zijn zichtbaar in de buurt en werken goed samen met de handhavers, wijkagenten, jongerenwerkers en medewerkers van WIJeindhoven in de buurt. We spannen ons in om deze **vaste gezichten in de wijk** te behouden, want te veel of snelle wisselingen komt de buurt niet ten goede. Wij zorgen daarnaast voor **voldoende budget** voor het wijkenbeleid. We stappen af van het onderscheid tussen actiegebieden en niet-actiegebieden. We kijken immers per buurt wat er nodig is. Voor elke buurtvereniging zijn voldoende middelen om activiteiten te organiseren.

Naast de korte termijn zien we ook dat op de **langetermijninvesteringen nodig zijn** voor onze wijken, omdat er steeds meer wijken sleets uit beginnen te zien. Dat gaat dan over bijvoorbeeld het aanzicht van de wijk, de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Vaak wordt dit rondom een woningbouwontwikkeling wel aangepakt, maar er zijn genoeg wijken waar geen woningbouwontwikkeling gepland is. Ook dan moet de wijk er goed uitzien. Daarom gaan we voor de lange termijn investeringen sparen voor onze wijken via de reserve strategische investeringen.

Omdat wij zoveel waarde hechten aan het oplossen van specifieke problemen en uitdagingen in de directe woonomgeving van inwoners, hebben wij per stadsdeel de wijkspecifieke problemen op een rijtje gezet en mogelijke oplossingen aangedragen.

1. WOENSEL NOORD

Onze plannen voor Woensel Noord.

Wat wij willen bereiken:

- In steeds meer wijken in Woensel-Noord begint het er versleten uit te zien (zoals Tempel, Jagershoef of 't Hool), als je kijkt naar het aanzicht van de wijk, de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom worden **de verlichting, speeltuintjes, het groen, voorzieningen, straten en stoepen op tijd onderhouden én vernieuwd**. We starten hiermee in de buurten waar de situatie in Woensel Noord nu het meest dringend is.
- **Verskillende wijken** in Woensel-Noord, zoals Acht, Driehoeksbos of Blixembosch, **functi- oneren goed**, maar als we daar niet in investeren, leidt dat op termijn ook tot verloedering van de wijk. **Ook hier streven we een hoog kwaliteitsniveau na.**
- In veel wijken (zoals Achtse Barrier, Prinsejagt, Vaartbroek en Vlokhoven) zijn straten en stoe- pen verzakt en toe aan een grote opknapbeurt. **We onderhouden ze beter en richten ze opnieuw in.** Bij een Buiten Beter-melding nemen we waar mogelijk de rest van de straat ook mee.
- **Er komt meer groenonderhoud.** Er wordt vaker gemaaid zodat de wijk er verzorgd uitzi- et. Het moet ten alle tijden verkeersveilig zijn.
- We doen ook **een appèl op bewoners om hun voortuinen netter bij te houden.** Tuinen staan vol met onkruid of huisraad. Dat doet wat met de uitstraling van de buurt.
- Handhaving gaat **strenger controleren op het afsteken van vuurwerk** en bij plekken waar het vaak voorkomt, wordt een samenscholingsverbod ingevoerd.
- De **hoogspanningslijnen in Woensel-Noord** worden onder de grond gelegd.
- Er is veel overlast van de zwarte rat. De gemeente moet **bij grote overlast van ratten in een buurt zelf gaan bestrijden**. Tegelijkertijd moet zij inwoners adviseren om preventieve maatregelen te nemen en hierop coördineren.
- We pakken **het zwerfafval en de bijzet van vuilniszakken** aan door o.a. extra afvalcon- tainers, de handhaving fors te verhogen en waar dit niet werkt cameratoezicht te plaatsen.
- We **behouden het bijzondere dorpse karakter van Acht**. En zodra de nieuwe school is geopend, willen we dat het grasveld geüpgraded wordt en dat **de dorpse kermis weer terugkeert**.
- De **gemeente werkt proactief mee als een supermarkt zich in Acht** wil vestigen.
- In de nieuwe wijk **Blixembosch Buiten komen meer parkeerplekken**. We plaatsen extra afvalcontainers langs de wandelpaden en we pakken de overlast bij het uitkijkpunt aan.

- Wij **steunen** de nieuwe groep **vrijwilligers die** het beheer van **Blixems willen overnemen**. Het jongerencentrum in Blixembosch gaat langer en vaker open.
- In **Blixembosch maken we fietsoversteekplaatsen veiliger**, zoals die bij het Aanshot, de oversteek bij de scholen en Stiffelio.
- Om de geluidsoverlast A58/50 bij Blixembosch aan te pakken wordt **een geluidsschermbuilt** wat de overlast werkelijk aanpakt.
- Op het grasveld aan de **Fransebaan/Argentanlaan** én aan de **Cluselaan/Spaaihoefweg** in de Achtse Barrier komen **woningen voor de jongeren en senioren uit de wijk**.
- Het **Biarritzplein in de Achtse Barrier wordt opnieuw ingericht en vergroend**, zodat het aantrekkelijker wordt en er meer ruimte is voor voetgangers.
- We **richten de Fransebaan in de Achtse Barrier anders in**, zodat er minder hard gereden wordt. Kruispunten maken we veiliger en overzichtelijker.
- We **bouwen op de plek van de voormalige kerk in Jagershoef appartementen voor jongeren en senioren uit de wijk**, zodat er gezinswoningen vrijkomen. Bij de appartementen komt een nieuw buurthuis, want dat is flink verouderd.
- **In Jagershoef maken we** van het grote grasveld, de speeltuin en het Cruijff Court **één mooi samenhangend park**. Het wordt het een plek waar je kunt sporten, spelen en ontspannen en verhogen we de veiligheid.
- Samen met de eigenaar zorgen we voor **een aantrekkelijker en veiliger winkelcentrum aan het Nederlandplein**, door het herin te richten, met vergroening, bankjes, fietsrekken en een speelplek. We verlichten het donkere tunneltje.
- Er wordt meer **gehandhaafd op de maximumsnelheid** omdat er vaak te hard wordt gereden op bijvoorbeeld de Oude Bosschebaan, Sprookjesbosch en Stoutheuvel. We plaatsen verkeersafremmende maatregelen en waar dat nodig is richten het wegbeeld anders in.
- Er komt een **extra speelplek voor de jeugd in Prinsejagt**.
- We **ondersteunen** het initiatief van bewoners voor **een nieuwe kiosk in het Henri Dunantpark**. We handhaven vaker op overlast (vuurwerk, duistere figuren, afval) in dit park. Ook plaatsen we meer verlichting. Met de buurt gaan we in gesprek hoe we de parkeeroverlast bij de Splinter slim kunnen aanpakken.
- Bij het **calisthenicspark in 't Hool plaatsen we verlichting**, zodat je ook 's avonds kunt sporten.
- We zijn vóór **extra woningen bij winkelcentrum Woensel**, passend bij de identiteit van Woensel. Ook de ondernemers in het winkelcentrum profiteren hiervan. Jongeren en senioren uit Woensel krijgen voorrang om hier te wonen. Zo komen er ook grotere gezinswoningen in de buurt vrij, wat de doorstroming verbetert.
- De **woningbouwplannen voor Stadshart Woensel mogen niet leiden tot parkeeroverlast** of betaald parkeren in de omliggende buurten. Wij maken ons zorgen over het afsluiten van de **Genovevalaan en Rooseveltlaan**. Deze wegen zijn belangrijk voor het verkeer in

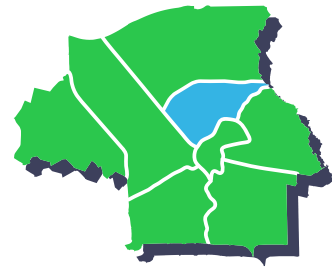
Woensel-Noord. Eerst moet onderzocht worden of de bereikbaarheid op orde blijft en of er geen sluipverkeer door de omliggende wijken ontstaat. Zolang dat niet duidelijk is, **mogen** de wegen **niet afgesloten worden**.

- Van **de Boemerang** maken we een **gloednieuw buurthuis met seniorenwoningen erboven, specifiek voor senioren uit de wijk**. Het is nu een belangrijke ontmoetingsplek maar erg verouderd.
- De **kruising Mercuriuslaan/Planetenlaan** in Eckart maken we **verkeersveiliger**.
- **Wijkwinkelcentrum Orion** in Eckart is flink verloederd en niet meer van deze tijd. We gaan samen met de eigenaar aan de slag om het hele terrein **nieuw leven in te blazen**. Er komen nieuwe winkels met woningen erboven. Parkeren gebeurt waar mogelijk onder de grond, de omgeving wordt meer groen en dumpen van afval wordt hard aangepakt.
- Voor **het lege schoolgebouw aan de Planetenlaan** in Eckart zoeken we **een bestemming die bijdraagt aan leefbaarheid en verkeersveiligheid**. Daarbij hoort tegelijk een aanpak van de parkeerdruk in de omgeving.
- **De visvijver Doode Gracht** maken we **toegankelijker** door bankjes, prullenbakken, en verlichting. We voorkomen parkeeroverlast op fietsstroken.
- We **behouden het volkse karakter van Vaartbroek** en **bouwen als eerste voor jongeren en ouderen uit de wijk**, zodat zij kunnen doorstromen. Gezinnen horen hier in de wijk te kunnen blijven. Een goede bereikbaarheid en voldoende parkeerplaatsen zijn hier randvoorwaardelijk.
- We maken het **Amandelpark** in Vaartbroek **aantrekkelijker en veiliger**, door beter onderhoud van het groen, meer verlichting en het plaatsen van sport- en spelfaciliteiten.
- We **houden het winkelcentrum in Vaartbroek up-to-date**, door te investeren in de openbare ruimte en een divers winkelaanbod in Vaartbroek te stimuleren.
- **Basisschool De Bijenkorf** in Vaartbroek **krijgt voorrang bij renovatie**, omdat het gebouw fors verouderd is.
- **In Luytelaer komt een speel- en beweegtuin voor kinderen**, zodat kinderen in hun eigen wijk kunnen spelen.
- We **verkennen een locatie voor seniorenwoningen in Heesterakker**.
- We verhogen de **inzet van handhaving op drugsdealers, lachgas of andere overlast**, zoals bij de Anconalaan of bedrijventerrein Kruburg in Heesterakker of op het industrieterrein tussen de Bruggelaan en Brussellaan.
- Er komt **nieuw asfalt op Bisschop Bekkerslaan en Roelantlaan**, met bredere kruispunten met aparte afslagstroken en beter afgestemde verkeerslichten. Zo verbeteren we de doorstroming tussen de Huizingalaan en Kennedylaan. Ook de **Venetiëstraat** in Heesterakker krijgt een opknapbeurt.

2. WOENSEL ZUID

Onze plannen voor Woensel Zuid.

Wat wij willen bereiken:

- In verschillende wijken in Woensel Zuid begint het er versleten uit te zien (zoals Mensfort, Limbeek en Generalenbuurt), als je kijkt naar het aanzicht van de wijk, de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom worden **de verlichting, speeltuintjes, het groen, voorzieningen, straten en stoepen op tijd onderhouden én vernieuwd**. We starten hiermee in de buurten waar de situatie in Woensel Zuid nu het meest dringend is.
- In veel wijken (zoals Oude Gracht-Oost, Oude Toren en Kronehoef) zijn straten en stoepen verzakt en toe aan een grote opknapbeurt. **We onderhouden ze beter en richten ze op-nieuw in**. Bij een Buiten Beter-melding nemen we waar mogelijk de rest van de straat ook mee.
- **Er komt meer groenonderhoud**. Er wordt vaker gemaaid zodat de wijk er verzorgd uit ziet. Het moet ten alle tijden verkeersveilig zijn.
- We gaan **de overlast van verwarde personen, zwervers en mensen onder invloed van alcohol en drugs tegen** door extra inzet van politie en handhaving, met uiteraard ook passende hulp en ondersteuning.
- We gaan **door met de inzet van straatstewards**, die mensen aan spreken op (ongewenst) gedrag om overlast te voorkomen.
- We pakken de problemen in het gebied rondom de **Kruisstraat en de Woenselse Markt** aan door op alle beleidsterreinen (veiligheid, (jeugd)zorg, economie, onderwijs, wonen, ruimte) samen te werken aan een complete en integrale aanpak. Het moet **een veilige, bruisende plek zijn voor diverse culturen**, waar je graag komt. Zonder criminaliteit en ondermijning.
- We pakken het **zwerfafval en de bijzet van vuilniszakken** aan door o.a. extra afvalcontainers, de handhaving fors te verhogen en waar dit niet werkt cameratoezicht te plaatsen.
- **In Oude Gracht is een huisarts nodig**. De gemeente gaat proactief in gesprek.
- **We verbeteren de veiligheid op het Wasvenpad**, door het pad zichtbaarder te maken en slimmer te snoeien.
- We verhogen de **inzet van handhaving op drugsdealers, lachgas of andere overlast**, zoals bij de parkeerplaatsen bij de Sumatralaan en nabij het Baekelandplein.
- Op vrijdag en zaterdag is het druk in de wijken Kronehoef, Hemelrijken en Gildebuurt vanwege de bezoeken aan de markt en de moskee. **We zoeken in de omgeving naar (tijdelijke)**

extra parkeerplekken voor bezoekers, maar we controleren ook vaker op foutparkeren vanwege de overlast voor de wijk.

- Tijdens wedstrijden van PSV **handhaven we vaker op onveilig parkeren in de wijk Limbeek.**
- Het **kruispunt van de Wezelstraat naar de Woenselse Markt maken we veiliger** voor fietsers en voergangers. Hier komt een ongelijkvloerse kruising.
- Ook **bij de kruising Marconilaan/Anthony van Leeuwenhoek stellen we de verkeerslichten slimmer af.**
- We zorgen voor **een veiligere inrichting van de kruisingen op de Steenstraat – Metiuslaan – Anthony van Leeuwenhoeklaan** in Limbeek.
- In verschillende wijken staan corporatiewoningen die sterk verouderd zijn. We vragen de woningcorporaties om het **onderhoud van de woningen hier te verbeteren.**
- Voor de wijken binnen de Ring handhaven we het **gereduceerd tarief voor parkeren** voor familie en vrienden die bij je op bezoek komen. **De 'bezoekersregeling' breiden we uit** wat betreft het aantal uren en naar meer doelgroepen. Zo voorkomen we ook een waterbedeffer naar andere wijken buiten de Ring.
- We plaatsen **verlichting bij openbare sportveldjes in de wijk**, zodat er ook s' avonds gesport kan worden.
- **Vredeoord is een groene wijk en dat moeten we koesteren**, maar de speelgrasvelden moeten wel actief gemaaid worden, net zoals rondom en op de wegen en stoepen om het verkeersveilig en leefbaar te houden.
- We richten **een nieuw voetbalveldje in Vredeoord** in dat goed wordt onderhouden.
- We blijven **investeren in de buurthuizen in o.a. Mensfort en Oude Gracht**, omdat het de huiskamers van de buurt zijn waar bewoners elkaar ontmoeten.
- We **frissen de uitstraling van het winkelgebied in Mensfort op.**
- **Verschillende wijken** in Woensel-Zuid, zoals Oude Gracht, Eckartdal of Hondsheuvels, **functioneren goed**, maar als we daar niet in investeren, leidt dat op termijn ook tot verloedering van de wijk. **Ook hier streven we een hoog kwaliteitsniveau na.**
- We zetten ons in voor een **diverser winkelaanbod op het Cassandraplein** via ons transformatieteam wijkwinkelcentra.
- De **uitstraling van winkelcentrum aan de Generaal Coenderslaan** in de Generalenbuurt **mag wat moderner.** Het is gewenst om het parkeren overzichtelijker in te richten.

3. STRIJP

Onze plannen voor Strijp.

Wat wij willen bereiken:

- In verschillende wijken in Strijp begint het er versleten uit te zien (zoals Lievendaal, Het Ven, Schouwbroek en Schoot) als je kijkt naar het aanzicht van de wijk, de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom worden **de verlichting, speeltuintjes, het groen, voorzieningen, straten en stoepen op tijd onderhouden én vernieuwd**. We starten hiermee in de buurten waar de situatie in Strijp nu het meest dringend is.
- In veel wijken (zoals Engelsbergen, Schouwbroek en het Ven) zijn straten en stoepen verzakt en toe aan een grote opknapbeurt. **We onderhouden ze beter en richten ze opnieuw in**. Bij een Buiten Beter-melding nemen we waar mogelijk de rest van de straat ook mee.
- In sommige straten in Strijp is sprake van grootschalige kamerverhuur en woningsplitsing. We **handhaven op de 30-meter regel en illegale kamerverhuur** en voorkomen dat de wijk nog verder verkamert op plekken waar dit de sociale structuur van de wijk verstoort.
- We verbeteren de **verkeersveiligheid bij het Strijps bultje**, in het bijzonder de kruising met de Zwaanstraat. We laten verkeer vanuit de Achtseweg-Zuid direct aansluiten op de Ring, zodat het verkeer niet meer door de wijk hoeft.
- **Strijp-S is een bruisende buurt en dat moet zo blijven**. We beschermen het creatieve en sociale karakter dat de wijk uniek maakt. We maken de verkeerssituatie hier overzichtelijk en pakken parkeerproblemen aan.
- Via de nieuwe bedrijveninvesteringszone **versterken we het ondernemersklimaat en verbeteren we het aanbod** voor bewoners en bezoekers **op Strijp-S**.
- We zetten in op **meer sociale cohesie op Strijp-S**, door o.a. het faciliteren en organiseren van activiteiten, een gemeenschappelijke huiskamer, het ondersteunen van de Nacht van Strijp-S.
- **Er komt meer groenonderhoud**. Er wordt vaker gemaaid zodat de wijk er verzorgd uit ziet. Het moet ten alle tijden verkeersveilig zijn.
- Het **onderhoud van het Philips van Lennepark wordt verbeterd**, waarbij het water beter wordt afgevoerd. Het park staat vaak blank en paden zijn te nat. Om er 's avonds te kunnen sporten, maar ook voor het veiligheidsgevoel, plaatsen we extra verlichting. Ook rondom de kinderboerderij is dit wenselijk.
- We doen ook een **appèl op bewoners om hun voortuinen netter bij te houden**. Tuinen staan vol met onkruid of huisraad. Dat doet wat met de uitstraling van de buurt.

- We pakken het **zwerfafval en de bijzet van vuilniszakken aan** door o.a. extra afvalcontainers, de handhaving fors te verhogen en waar dit niet werkt cameratoezicht te plaatsen.
- **Verschillende wijken** in Strijp, zoals Vonderkwartier, Engelsbergen, Drents Dorp of Strijp-R, **functioneren goed**, maar als we daar niet in investeren, leidt dat op termijn ook tot verloederding van de wijk. **Ook hier streven we een hoog kwaliteitsniveau na.**
- In Strijp komen steeds meer expats wonen. We willen dat **Eindhovenaren die hier al lang wonen en nieuwe Eindhovenaren fijn met elkaar samenleven.** Wij ondersteunen en organiseren activiteiten om de 'oude' en 'nieuwe' Eindhovenaren met elkaar te verbinden.
- Samen met de eigenaar maken we **winkelcentrum De Hurk aantrekkelijker en verkeersveiliger.** We richten de openbare ruimte opnieuw in, zodat het parkeren er overzichtelijk wordt en we handhaven op de bijzet van afval.
- Bij het **winkelcentrum aan het Trudoplein werken we met een blauwe zone** of heel goedkoop parkeren. We stimuleren de komst van ondernemers die kwaliteit toevoegen ('branchering') aan het winkelaanbod.
- We **behouden het unieke karakter van de buurt Philipsdorp en het Trudoplein.**
- Bij het **Urban Sportpark komt een horeca- of buurthuisvoorziening** op de plek van de oude voetbalkantine en kleedlokalen. We plaatsen extra verlichting, zodat er ook s' avonds gesport kan worden. We planten bomen die voor wat verkoeling en schaduw zorgen.
- We blijven **investeren in de buurthuizen 't Bellefort en in Lievendaal**, omdat het de huiskamers van de buurt zijn waar bewoners elkaar ontmoeten.
- Met de **bedrijven op de Hurk dringen we de geuroverlast terug**, zodat de leefbaarheid in de wijk 't Ven verbeterd.
- De komende jaren blijft er flink gebouwd worden in het centrum en op Strijp. We zorgen ervoor dat de buurt **goed bereikbaar blijft** ondanks de toename in bewoners. Deze bereikbaarheid is zowel te voet, per fiets, met het OV, deelmobiliteit en per auto.
- We zorgen voor voldoende parkeerplaatsen. Voor de wijken binnen de Ring handhaven we het **gereduceerd tarief voor parkeren** voor familie en vrienden die bij je op bezoek komen. **De 'bezoekersregeling' breiden we uit** qua aantal uren en naar meer doelgroepen. Zo voorkomen we ook een waterbedeffect naar andere wijken buiten de Ring.
- Op termijn komen er nieuwe pleinen in de binnenstad en neemt daar het autoverkeer af. Dit heeft gevolgen voor bijvoorbeeld het Vonderkwartier. Wij sturen erop dat deze **pleinen aantrekkelijk, veilig en toegankelijk** worden voor bewoners, bezoekers én ondernemers. Zo wordt o.a. de Vonderweg afgesloten voor doorgaand verkeer en neemt het autoverkeer op de Maurisstraat sterk af door een busbaan. We richten deze straten opnieuw in met meer groen, zitplekken, terrassen, meer ruimte voor wandelen en ontmoeten.
- Er wordt meer **gehandhaafd op de maximumsnelheid** omdat er vaak te hard wordt gereden op bijvoorbeeld de Welschapsedijk en Zeelsterstraat. We plaatsen verkeersafremmende maatregelen en waar dat nodig is richten het wegbeeld anders in.

- Tijdens wedstrijden van PSV gaan we **vaker handhaven op onveilig parkeren** in de omliggende wijken in Strijp.
- Het Philips Stadion wordt in de toekomst uitgebreid. Dat gaat naast de levendigheid en gezelligheid ook wat betekenen voor de verkeersbewegingen, parkeren en extra overlast (wildplassen, afval) in de wijk. **Samen met PSV gaan met de bewoners in gesprek** en nemen we passende maatregelen.
- **Van het hondenuitlaatterrein aan de Kleinakkerweg** (achter de begraafplaats) **maken we een mooier en groener gebied** met verlichting en kleine ingrepen.

4. GESTEL

Onze plannen voor Gestel.

Wat wij willen bereiken:

- In verschillende wijken in Gestel begint het er versleten uit te zien (zoals de Bennekel, Genderdal en Blaarthem), als je kijkt naar het aanzicht van de wijk, de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom worden **de verlichting, speeltuintjes, het groen, voorzieningen, straten en stoepen op tijd onderhouden én vernieuwd**. We starten hiermee in de buurten waar de situatie in Gestel nu het meest dringend is.
- In veel wijken (zoals Hagenkamp, Oude Spoorbaan, Genderbeemd of Rapelenburg) zijn straten en stoepen verzakt en toe aan een grote opknapbeurt. **We onderhouden ze beter en richten ze opnieuw in**. Bij een Buiten Beter-melding nemen we waar mogelijk de rest van de straat ook mee.
- **De kruisingen bij het Franz Leharplein en de kruising Gestelsestraat – Boutenslaan worden verkeersveiliger**, want het zorgt nu voor onoverzichtelijke verkeerssituaties.
- Bij het Kastelenplein ontstaat een nieuwe woonwijk, dat moet passen bij de identiteit van Gestel. **Jongeren en senioren uit Gestel krijgen voorrang om hier te wonen**. Zo komen er ook grotere gezinswoningen in de buurt vrij, wat de doorstroming verbetert. Met **extra voorzieningen** profiteren ook de wijken eromheen. De woningbouwplannen mogen **niet leiden tot parkeeroverlast** of betaald parkeren in de (omliggende) buurt.
- We gaan **de overlast van verwarde personen, zwervers en mensen onder invloed van alcohol en drugs tegen** door extra inzet van politie en handhaving, met uiteraard ook passende hulp en ondersteuning. Dat zien we o.a. bij het Frans Leharplein, de Genneper Parken en in de Schrijversbuurt.
- Om de overlast van opvang in Gestel te beperken zorgen we voor een **eerlijke spreiding van maatschappelijke opvang in de hele stad**.
- **Er komt meer groenonderhoud**. Er wordt vaker gemaaid zodat de wijk er verzorgd uit ziet. Het moet ten alle tijden verkeersveilig zijn.
- Het **onderhoud van de Genneper Parken, Klotputten en het Severeijnpark wordt verbeterd**.
- We doen ook een **appèl op bewoners om hun voortuinen netter bij te houden**. Tuinen staan vol met onkruid of huisraad. Dat doet wat met de uitstraling van de buurt.
- We plaatsen **in de herfst meer bladkorven**, aangezien door de vele parken in Gestel er overal bladeren de stoepen bedekken.

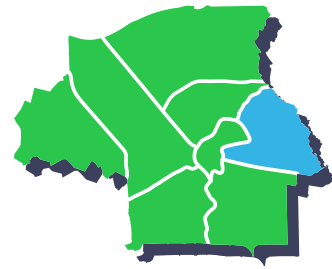

- Er wordt meer **gehandhaafd op de maximumsnelheid** omdat er vaak te hard wordt gereden op Hoogstraat, de Mecklenburgstraat en Edenstraat. We plaatsen verkeersafremmende maatregelen en waar dat nodig is richten het wegbeeld anders in.
- **In Blaarthem willen we een buurthuis en meer speelplekken** voor de jeugd.
- We pakken het **zwerfafval en de bijzet van vuilniszakken aan** door o.a. extra afvalcontainers, de handhaving fors te verhogen en waar dit niet werkt cameratoezicht te plaatsen.
- **Verschillende wijken** in Gestel, zoals Hanevoet, Schrijversbuurt en Ooievaarsnest, **functioneren goed**, maar als we daar niet in investeren, leidt dat op termijn ook tot verloedering van de wijk. **Ook hier streven we een hoog kwaliteitsniveau na.**
- In te veel straten is sprake van grootschalige kamerverhuur en woningsplitsing, zoals in de Bennekel. We **handhaven op de 30-meter regel en illegale kamerverhuur** en voorkomen dat de wijk nog verder verkamert op plekken waar dit de sociale structuur van de wijk verstoort.
- Op termijn komen er nieuwe pleinen in de binnenstad en neemt daar het autoverkeer af. Dit heeft gevolgen voor bijvoorbeeld de buurten Hagenkamp en de Oude Spoorbaan. Wij sturen erop dat deze **pleinen aantrekkelijk, veilig en toegankelijk** worden voor bewoners, bezoekers én ondernemers. Zo wordt o.a. de Vonderweg afgesloten voor doorgaand verkeer en neemt het autoverkeer op de Maurisstraat sterk af door een busbaan. We richten deze straten opnieuw in met meer groen, zitplekken, terrassen, meer ruimte voor wandelen en ontmoeten.
- Voor de wijken binnen de Ring handhaven we het **gereduceerd tarief voor parkeren** voor familie en vrienden die bij je op bezoek komen. **De 'bezoekersregeling' breiden we uit** qua aantal uren en naar meer doelgroepen. Zo voorkomen we ook een waterbedeefte naar andere wijken buiten de Ring.
- **De overlast op het Verhulstplein in de Bennekel moet stoppen.** We zetten jeugdwerk en extra handhaving in, en waar nodig komt er samenscholingsverbod of cameratoezicht.
- We **maken het winkelcentrum aan het Franz Leharplein aantrekkelijker en veiliger**, door het her te richten, met vergroening, bankjes en verlichting.
- In Gestel komen steeds meer expats wonen. We willen dat **Eindhovenaren die hier al lang wonen en nieuwe Eindhovenaren fijn met elkaar samenleven.** Wij ondersteunen en organiseren activiteiten om de 'oude' en 'nieuwe' Eindhovenaren met elkaar te verbinden.
- Wij zien erop toe dat **de komst van museum Vonk en het hotel in het Clarissenklooster niet ten koste gaat van het woongenot** in de omringende buurten en de flora en fauna in de Gennep Parken.
- We **verhogen de inzet van handhaving op drugsdealers**, bijvoorbeeld rondom de Boutselaan, in de Genderbeemd en Genderdal.

5. TONGELRE

Onze plannen voor Tongelre.

Wat wij willen bereiken:

- We **pakken de wateroverlast aan**. Tongelre heeft te vaak te maken met een te hoge grondwaterstand en overstromingen van de Dommel en samen met het Waterschap moet de gemeente onderzoeken hoe dit het beste aangepakt kan worden.
- In verschillende wijken in Tongelre begint het er versleten uit te zien (zoals Doornakkers-Oost en West maar ook 't Hofke), als je kijkt naar het aanzicht van de wijk, de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom worden **de verlichting, speeltuintjes, het groen, voorzieningen, straten en stoepen op tijd onderhouden én vernieuwd**. We starten hiermee in de buurten waar de situatie in Tongelre nu het meest dringend is.
- In veel wijken (zoals Muschberg, Geestenberg en Lakerlopen) zijn straten en stoepen verzakt en toe aan een grote opknapbeurt. **We onderhouden ze beter en richten ze opnieuw in**. Bij een Buiten Beter-melding nemen we waar mogelijk de rest van de straat ook mee.
- Er wordt meer **gehandhaafd op de maximumsnelheid** omdat er vaak te hard wordt gereden in de Parklaan, Fuutlaan, Nachtegaallaan, Eisenhowerlaan, Pagelaan en Kalverstraat. We plaatsen verkeersafremmende maatregelen en waar dat nodig is richten het wegbeeld anders in.
- **Er komt meer groenonderhoud**. Er wordt vaker gemaaid zodat de wijk er verzorgd uit ziet. Het moet ten alle tijden verkeersveilig zijn. Op sommige plekken, zoals de middenberm van de Oldenbarneveltlaan, is het nu onveilig bij kruispunten met de wijk.
- We doen ook een **appèl op bewoners om hun voortuinen netter bij te houden**. Tuinen staan vol met onkruid of huisraad. Dat doet wat met de uitstraling van de buurt.
- We **steunen de realisatie van de Nieuwe Fuutlaan** met een goede aansluiting op de Ring.
- **Het Mignotveld in het Villapark wordt veiliger en aantrekkelijker**, met name voor kinderen door meer sport- en speelactiviteiten te plaatsen. We laten de politie en BOA's vaker controleren om de overlast terug te dringen, van o.a. handel in drugs en van verwarde mensen die zich ophouden in de buurt. Ook plaatsen we verlichting.
- Het **aantal evenementen rondom de Karpendonkse Plas en de IJzeren Man wordt niet uitgebreid**. We beschermen de flora en fauna en het woongenot hier.
- Het **onderhoud van het park rondom de Karpendonkse Plas wordt verbeterd**.
- Het Villapark, maar ook 't Hofke kenmerken zich door het unieke karakter van de buurten, wat zich o.a. uit in het aanwezige industriële – en culturele erfgoed. **Dit stadsgezicht willen**

we respecteren en behouden. Dat geldt ook voor het sterke buurtgevoel in Geestenberg of Doornakkers.

- Om extra parkeerdruk na de realisatie van alle nieuwbouwplannen in het stationsgebied te voorkomen gaan we werken met **realistische parkeernormen** bij deze projecten.
- Het **winkelaanbod op de Tongelresestraat moet goed en divers zijn** en niet net zo een-tonig als de Kruisstraat worden. We stimuleren de komst van ondernemers die kwaliteit toevoegen ('branchering'). We handhaven op slordigheden (bijvoorbeeld vetplekken op de stoep). Er wordt meer ruimte gemaakt om zonder overlast te kunnen laden en lossen. **De verkeersveiligheid rondom het winkelcentrum wordt verbeterd** door extra veilige oversteekplekken te maken en de snelheid terug te brengen naar 30 km/per uur. **De trottoirs in de Tongelresestraat maken we beter toegankelijk** voor mensen met een rollator, rolstoel of scootmobiel. Er komen extra fietsenstallingen zodat het trottoir weer vrij bewandelbaar is.
- We pakken het **zwerfafval en de bijzet van vuilniszakken aan** door o.a. extra afvalcontainers, de handhaving fors te verhogen en waar dit niet werkt cameratoezicht te plaatsen.
- We horen nog te veel klachten over de opvanglocatie op de Fuutlaan. Daarom gaan we in overleg met Springplank en de buurt er alles aan doen **om de problematiek terug te dringen**. We plaatsen aan deze straat bovendien prullenbakken, om zwerfafval tegen te gaan.
- Op Sectie C ontstaat een nieuwe woonwijk, dat moet passen bij de identiteit van Tongelre. **Jongeren en senioren uit Tongelre krijgen voorrang om hier te wonen.** Zo komen er ook grotere gezinswoningen in de buurt vrij, wat de doorstroming verbetert. Met **extra voorzieningen** profiteren ook de wijken eromheen. De woningbouwplannen mogen **niet leiden tot parkeeroverlast** of betaald parkeren in de (omliggende) buurt.
- Op Sectie C moet **ruimte blijven voor creatieve makers, vrijwilligersorganisaties en andere MKB'ers.**
- We verhogen de **inzet van handhaving op drugsdealers, lachgas of andere overlast**, zoals bij de parkeerplaatsen bij de Javalaan, de waterzuivering en de groenstrook op de Koudenhovenseweg.
- De aan de **Fuutlaan gelegen garages** zijn vaak doelwit van graffiti en vernielingen voornamelijk in de nachtelijke uren. Ook hier zorgen we voor meer **handhavingscontroles en betere verlichting.**
- We nemen extra maatregelen om het **verkeer af te remmen op de Wolvendijk** zodat de verkeerssituatie hier veiliger wordt.
- We **voorkomen sluipverkeer op de Koudenhovenseweg** door verkeersremmende maatregelen en de doorstroming op de hoofdwegen te verbeteren.
- De **kruispunten van de Ring met de wijken**, zoals Oldenbarneveldtlaan/Eisenhowerlaan, Javalaan/Rondweg en Tongelresestraat, **maken we verkeersveiliger voor fietsers en voetgangers.** Denk aan anders/beter afstellen van de verkeerslichten, ongelijkvloerse kruisingen en plaatsen van flitspalen.

- In de **nieuwe woonwijk Tongelresche Akkers leggen we speeltuintjes aan** zodat de kinderen er fijn kunnen buiten spelen.
- **Verschillende wijken** in Tongelre, zoals de Karpen, Koudenhoven of het Villapark, **functio-
neren goed**, maar als we daar niet in investeren, leidt dat op termijn ook tot verloedering van de wijk. **Ook hier streven we een hoog kwaliteitsniveau na.**

6. STRATUM

Onze plannen voor Stratum.

Wat wij willen bereiken:

- In veel wijken (zoals de Elzent, Rochusbuurt, Gijzenrooi) zijn straten en stoepen verzakt en toe aan een grote opknapbeurt. **We onderhouden ze beter en richten ze opnieuw in.** Bij een Buiten Beter-melding nemen we waar mogelijk de rest van de straat ook mee.
- **Er komt meer groenonderhoud.** Er wordt vaker gemaaid zodat de wijk er verzorgd uit ziet. Het moet ten alle tijden verkeersveilig zijn.
- We doen ook een **appèl op bewoners om hun voortuinen netter bij te houden.** Tuinen staan vol met onkruid of huisraad. Dat doet wat met de uitstraling van de buurt.
- **Veel wijken** in Stratum, zoals Eikenburg, de Roosten, Gijzenrooij, Riel, Putten en de Elzent, **functioneren goed**, maar als we daar niet in investeren, leidt dat op termijn ook tot verloedering van de wijk. **Ook hier streven we een hoog kwaliteitsniveau na.**
- Er wordt meer **gehandhaafd op de maximumsnelheid** omdat er vaak te hard wordt gereden op de Floralaan-Oost, Floralaan-West, Heezerweg, Sint Petrus Canisiuslaan en Tivolilaan. We plaatsen verkeersafremmende maatregelen en waar dat nodig is richten we het wegbeeld anders in.
- In sommige straten in Stratum is sprake van grootschalige kamerverhuur en woningsplitsing. We **handhaven op de 30-meter regel en illegale kamerverhuur** en voorkomen dat de wijk nog verder verkamert op plekken waar dit de sociale structuur van de wijk verstoort.
- Voor de wijken binnen de Ring handhaven we het **gereduceerd tarief voor parkeren** voor familie en vrienden die bij je op bezoek komen. **De 'bezoekersregeling' breiden we uit** qua aantal uren en naar meer doelgroepen. Zo voorkomen we ook een waterbede effect naar andere wijken buiten de Ring.
- We **verbeteren de doorstroming op de Aalsterweg** door verkeerslichten slimmer af te stellen en ongelijkvloerse kruisingen op de Ring aan te brengen. **De oversteekplaats bij de Aalsterweg** tussen het Indoor Sportcentrum en Vesaliuslaan **maken we overzichtelijker.**
- Bij de **Sint Jorislaan leggen we een veilige oversteekplaats aan** voor de kinderen die naar de basisschool lopen.
- In verschillende wijken in Stratum begint het er versleten uit te zien (zoals Rochusbuurt, Irisbuurt en Bloemenplein), als je kijkt naar het aanzicht van de wijk, de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom worden **de verlichting, speeltuintjes, het groen, voorzieningen, straten en stoepen op tijd onderhouden én vernieuwd.** We starten hier-

mee in de buurten waar de situatie in Stratum nu het meest dringend is.

- Het **onderhoud van het Stadswandelpark wordt verbeterd**. We zorgen dat het park weer up-to-date is. We beperken het aantal fietsers en fatbikes, zodat het een veilig en fijn wandelpark blijft.
- Het **bijzondere karakter van Riel en Schuttersbosch houden we in stand en beschermen we**.
- In **Schuttersbosch wordt er eindelijk een speeltuin voor de jeugd aangelegd**.
- We zien ook in Stratum een toename van dak- en thuislozen. We zorgen voor actieve begeleiding, óók 's nachts, **zodat mensen** zonder vaste verblijfplaats sneller worden toegeleid naar opvanglocaties en **niet hoeven te overnachten in tentjes in het Stadswandelpark**. Uiteraard handhaven we op de overlast van verwarde personen, zwevers en mensen onder invloed van alcohol en drugs.
- In **Eikenburg-de Roosten is een ontmoetingsplek voor senioren** in de wijk gewenst.
- **De Heezerweg**, vanaf de Ring richting het centrum, **wordt opgeknapt**. Dat geldt ook voor de buurt rondom de **Heistraat**. Deze stukken zijn nu aan het verloederen.
- **De trottoirs in de Rochusbuurt worden breder en veiliger** gemaakt voor rollators, kindervagens en rolstoelen, vooral rondom basisschool de Hasselbraam.
- **De verbinding tussen het Stadswandelpark en het Ton Smitspark vergroenen we** en maken we klimaatadaptief.
- **De Gennepeweg in de Gennep Parken krijgt groot onderhoud**. Het asfalt is op delen kromgetrokken en dat levert gevaarlijke situaties op.
- **De oversteek bij de Stratumsedijk/Hertogenlaan maken we veiliger voor voetgangers**.
- De **kruispunten van de Ring met de wijken**, zoals de Leenderweg/Rondweg, Aasterweg/Rondweg, Heezerweg/Rondweg en Geldropseweg **maken we verkeersveiliger voor fietsers en voetgangers**. Denk aan anders/beter afstellen van de verkeerslichten, ongelijkvloerse kruisingen en plaatsen van flitspalen.
- Wij zien erop toe dat **de komst van museum Vonk en het hotel in het Clarissenklooster niet ten koste gaat van het woongenot** in de omringende buurten en de flora en fauna in de Gennep Parken.
- We **verkennen een locatie voor seniorenwoningen in Gijzenrooi**, zodat senioren uit de wijk hiernaartoe kunnen verhuizen en er gezinswoningen vrijkomen.
- Het **zebrapad bij de Albert Heijn Roostenlaan en het zebrapad aan de Leenderweg ter hoogte van Plaza Futura maken we veiliger**.
- In Eikenburg-de Roosten was de afgelopen periode sprake van veel inbraken. We **verhogen het veiligheidsgevoel in de wijk** door o.a. zichtbare handhaving en politie met extra surveillance en ondersteuning van de buurtpreventie. Meer straatverlichting of de inzet van tijdelijke camera's is ook een optie.

7. MEERHOVEN

Onze plannen voor Meerhoven.

Wat wij willen bereiken:

- In Meerhoven wonen veel expats. We zien dat woningen, en met name voortuinen, soms minder goed onderhouden worden. De gemeente gaat actief in gesprek met bewoners om samen met hen te kijken hoe de **voortuinen netjes kunnen worden gehouden**.
- In Meerhoven komen steeds meer expats wonen. We willen dat **Eindhovenaren die hier al lang wonen en nieuwe Eindhovenaren fijn met elkaar samenleven**. Wij ondersteunen en organiseren activiteiten om de 'oude' en 'nieuwe' Eindhovenaren met elkaar te verbinden.
- Er komt een **buurthuis met biebfunctie in Meerhoven**, zoals waar bewoners via een petitie de gemeente toe oproepen. Het wordt een laagdrempelige ontmoetingsplek.
- Voor inwoners die de gemeente minder makkelijk weten te vinden, organiseren we **gemeentelijke spreekuren in de Hangar**, ook voor specifieke vragen.
- Onverzorgde bermten nodigen uit tot afval. Daarom zetten we in op **beter groenonderhoud**, zodat bermten schoon en verzorgd blijven.
- Er komen **meer afvalbakken rondom het Meerplein** en ze worden **vaker geleegd**.
- Hangjeugd zorgt in Meerhoven voor overlast door harde muziek, rondscheuren, vernielen of afval. We **zetten zowel jongerenwerkers als handhavers in**.
- De **ontsluiting van Meerhoven op de hoofdwegen moet goed zijn**. Met name bij Zanddijk en Bosrijk kijken we of er aanpassingen nodig zijn om de doorstroming te verbeteren.
- We maken de **kruising Zandstrand-Zandkasteel-Bosrand verkeersveiliger**, want die is nu onoverzichtelijk en gevaarlijk.
- We blijven **aandacht houden voor parkeeroverlast door reizigers van Eindhoven Airport** en werken samen met bewoners aan een plan op om dit te verminderen.
- Buslijn 401 stopt soms niet bij haltes omdat hij te vol is vanaf het vliegveld. **De bus moet vaker rijden**, zodat bewoners van Zanddijk, Meerrijk en Grasrijk óók de bus kunnen nemen.
- Naast de HOV-lijn en de doorfietsroutes zijn de bewoners van Meerhoven sterk afhankelijk van de auto voor hun activiteiten. Bewoners ervaren op dit moment in delen van Meerhoven een te hoge parkeerdruk. Waar dat noodzakelijk is creëren we **extra parkeerplekken** en voorkomen we dat nieuwe voorzieningen ten koste gaan van bestaande parkeerruimte.
- **Rond basisschool de Startbaan**, zowel op straat als in de parkeergarage, ontstaan gevaarlijke verkeerssituaties doordat auto's worden stilgezet op plekken waar dat niet mag. Met verkeersmaatregelen en actieve handhaving zorgen we dat **kinderen veilig kunnen oversteken** en de wijk bereikbaar blijft.

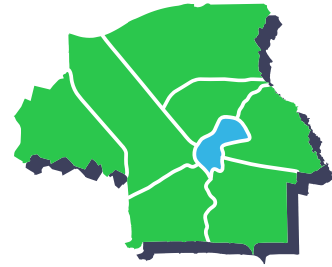

- Door bevoorrading van winkels rijdt regelmatig vrachtverkeer door woonstraten. Dat geeft overlast en daarom komen er **vaste aanrijroutes en levertijdvensters**.
- Wij **stemden tegen het huidige plan van een nieuw politiecomplex**. Trade Forum vonden wij een geschiktere locatie. We houden de gevolgen voor de buurt goed in de gaten.
- In Meerhoven was de afgelopen periode sprake van veel inbraken. We **verhogen het veiligheidsgevoel in de wijk** door o.a. zichtbare handhaving en politie met extra surveillances en ondersteuning van de buurtpreventie. Meer straatverlichting of de inzet van tijdelijke camera's is ook een optie.

8. CENTRUM

Onze plannen voor het Centrum.

Wat wij willen bereiken:

- De komende jaren wordt er flink gebouwd in het centrum en komen er heel wat bewoners bij. We zorgen ervoor dat het **centrum goed bereikbaar blijft** ondanks de toename in bewoners. Deze bereikbaarheid is zowel te voet, per fiets, met het OV, deelmobiliteit en natuurlijk per auto.
- We gaan het centrum en de wijken daaromheen **flink vergroenen** om de stad mooier, koeler en klimaatadaptiever te maken. Daarbij hoort **frequent groenonderhoud**.
- We houden de **binnenstad schoon**. Een dagelijks onderhoudsteam reageert snel op kleine onderhouds- en reparatieproblemen in de openbare ruimte op, zoals het verwijderen van zwerfafval, het herstellen van schade aan meubilair of losse tegels verleggen.
- In het centrum **stimuleren we de komst van kiosken**. We zorgen voor voldoende openbare toiletten.
- We gaan de **overlast van verwarde personen, zwervers en mensen onder invloed van alcohol en drugs tegen** door extra inzet van politie en handhaving, met uiteraard ook passende hulp en ondersteuning.
- In de binnenstad **breiden we het cameratoezicht uit**, zodat we 'dode hoeken' vermijden, criminelen niet uit het oog verliezen en je er veiliger voelt.
- We gaan **door met de inzet van straatstewards**, die mensen aan spreken op (ongewenst) gedrag om overlast te voorkomen. Ook de **inzet van horecastewards wordt doorgezet**; zij dragen bij aan een gemoedelijke sfeer op Stratumseind.
- We zorgen voor voldoende parkeerplaatsen voor bewoners uit het centrum. We handhaven het **gereduceerd tarief voor parkeren** voor familie en vrienden die bij je op bezoek komen. De **'bezoekersregeling' breiden we uit** qua aantal uren en naar meer doelgroepen.
- Hoewel de binnenstad autoluwer wordt, blijven **alle bestemmingen bereikbaar met de auto**.
- Op termijn komen er nieuwe pleinen in de binnenstad en neemt het autoverkeer af. Wij sturen erop dat deze **pleinen aantrekkelijk, veilig en toegankelijk** worden voor bewoners, bezoekers én ondernemers. Zo wordt o.a. de Vonderweg afgesloten voor doorgaand verkeer en neemt het autoverkeer op de Maurisstraat sterk af door een busbaan. We richten deze straten opnieuw in met meer groen, zitplekken, terrassen, meer ruimte voor wandelen en ontmoeten.

COLOFON

Voorafgaand aan de totstandkoming van dit verkiezingsprogramma is gesproken met een breed en divers palet aan vertegenwoordigers uit het maatschappelijk middenveld. Hun inzichten, ervaringen en betrokkenheid zijn van grote waarde geweest bij het inhoudelijk vormgeven van dit programma. Wij spreken dan ook onze oprechte dank uit aan alle verenigingen, belangengroepen en andere maatschappelijke organisaties die hun bijdrage hebben geleverd en hopen ook in de toekomst weer op hun expertise en kennis te mogen rekenen.

Programmacommissie CDA Eindhoven

Deborah Pruijmboom
Linda Hofman
Maarten Houben
Edzo Doeve
Viktor van 't Klooster

Vormgeving

Viktor van 't Klooster
Youri Gerrits
Lyndi Rooijackers

Vertaling

Chaitali Sengupta

Bestuur CDA Eindhoven

Rianne Donders
Christo Weijs
Ellen Jacobs
Jorn Boersma
Hans Hofman

Wethouders en fractie

Maes van Lanschot
Stijn Steenbakkers
Remco van Dooren
Miriam Frosi
Niels Groot
Geert Geerts
Sanne Franssen
Marianne Buenen-Schepens
Jan Joosten
Youri Gerrits
Deborah Pruijmboom
Koen Jacobs

Contactgegevens

CDA Eindhoven
Postbus 90150
5600 RB Eindhoven
T.a.v. CDA Eindhoven
CDA.nl/Eindhoven
cda.fractie@eindhoven.nl

Voor deze uitgave is gebruikgemaakt van stockfotografie en beeldmateriaal afkomstig van Adobe Stock en Unsplash. De rechten zijn verkregen conform de geldende licentievoorwaarden.

Dit programma werd aangenomen door de leden van het CDA Eindhoven op de algemene ledenvergadering van woensdag 17 december 2025. Een speciaal woord van dank aan de indieners van amendementen.

